

Ν 25

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΟΥΔΗ
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΙ ΤΗΣ Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

XIV.

ΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ Α'.

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ

1922

Δωρεὰ ἐν δόξῃ
ὑπὸ Εἰρημῆ Χηρῆ
Χαρίδαρου Ζεφυανίδου
1. Εὐθυμογραφήματα

№ 25

Ἐκ τῶν εὐθυμογραφημάτων τὰ ὑπ' ἀριθ. 1-11 πλὴν τοῦ 4 ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ σχολ. ἔτους 1920-1 ἐπὶ τῇ ἐπικειμένῃ ἡμερησίᾳ ἐκδρομῇ ὅλου τοῦ σχολείου εἰς Λαφνίον. Μίαν ἐβδομάδα πρὸ τῆς ἐκδρομῆς ἀνετέθη εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς τάξεως ἡ σύνθεσις εὐθυμογραφήματος, ὅπερ ἀναγινωσκόμενον ἐν τῇ ἐκδρομῇ μετὰ τὴν κοινὴν τράπεζαν τῆς πάξεως θὰ ἐπέτεινε τὴν εὐθυμίαν. Καὶ οἱ 16 μαθηταὶ τῆς τάξεως ἐφιλοτιμήθησαν ἐν εὐγενεῖ ἀμίλλῃ τίς νὰ διαχύσῃ μεγαλυτέραν φαιδρότητα. Τὰ ἐλλείποντα 6 παρελείφθησαν κατὰ παράκλησιν τῶν γραφάντων, εἰ καὶ κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ἦσαν καὶ ταῦτα ἡρτυμένα δι' οὐχὶ ὀλίγον ἁλατος. Τὰ ὑπ' ἀριθ. 5, 9 καὶ 10 ἀνεγνώσθησαν καὶ τῇ 12ῃ Μαΐου ὑπὸ τῶν γραφάντων ἐν τῇ σεμνοτάτῃ τελετῇ τῆς ἀπονομῆς τῶν ἀπολυτηρίων, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Λιδασκαλείου, ὡς μικρὰ ἀνάμνησις τῶν σχολικῶν ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν. Ὑπὸ ἀναλόγους συνθήκας ἐγράφησαν καὶ τὰ ἐφεξῆς εὐθυμογραφήματα ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἡμῶν τῆς Γ' τάξεως τοῦ σχολ. ἔτ. 1918-9. Τὰ ὑπ' ἀριθ. 4 κ. 17 ἐγράφησαν ἄλλοτε, ἀφειθείσης εἰς τοὺς μαθητὰς ἐλευθερίας περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματος πρὸς διάγνωσιν τῆς ἰδιοφυΐας ἐκάστου.

1. Γνωμικῶν Ἐφαρμογαί.

Κατηγοροῦν πολλοὶ τοὺς Νεοέλληνας, τοὺς καὶ «Ῥωμηοὺς» κοινῶς καλουμένους, ὅτι διεφθάρησαν ὡς μὴ ἀκολουθοῦντες τὰς ἀρχὰς τῶς εὐκλεῶν προγόνων των, οἵτινες, πιστοὶ εἰς τὰς σοφὰς των ἀρχὰς καὶ τὰ ἀπαράβατα δόγματά των, ἐδοξάσθησαν ἀφήσαντες εἰς τοὺς ἀπογόνους ἂν ὅχι ἄλλο τι, ἀσφαλῶς ὅμως ὄνομα δεδοξασμένον.

Τί λόγος! οὔτε συζήτησιν ἐπιδέχεται ἡ ἀσυστόλως καὶ ἀναιδῶς ψευδῆς αὕτη καὶ ἡμῶν κατηγορία. Πρὸς κατὰδειξιν λοιπὸν τούτου θὰ σᾶς φέρω μερικὰς ἀποδείξεις, αἵτινες, καίτοι δὲν θὰ εἶναι μαθηματικαὶ ἔχουσαι τὴν σαφήνειαν ἐκείνων, ἐν τούτοις θὰ γίνουν ἐν καλὸν μάθημα εἰς τοὺς καλοθελητάς αὐτοὺς καὶ ὡς πρὸς τοῦτο θὰ εἶναι βεβαίως *μαθηματικά*.

Παραδεκτοῦ ὄντος ὅτι τὴν εἰκόνα ἑνὸς λαοῦ τὴν δίδουν τὰ *γνωμικά* του θὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον ταῦτα τηροῦνται ὑπὸ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, διότι εἶναι ἀληθές ὅτι καὶ ὁ ἀρχαῖος καὶ ὁ νεώτερος Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει τὰ σοφώτερα καὶ ἐπιγραμματικώτερα τῶν γνωμικῶν, πρᾶγμα ὅπερ θεωρητικῶς ἀποδεικνύει τὸ ψευδές τῆς κατηγορίας.

*
* *

Ἰδωμεν τώρα ἂν καὶ ἐν τῇ πράξει συμβαίνει τὸ ἴδιον. Ὡς λάβωμεν ἐν ἑκαστῷ τῶν γνωμικῶν καὶ δι' αὐτῶν ἃς προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν πιστὴν τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος φωτογραφίαν. Ἐστὼ πρῶτον τὸ «*Φείδου χρόνου*». Κατὰ πόσον οἱ ἀρχαῖοι τὸ ἐτήρουν δὲν γνωρίζομεν καλῶς, καίτοι ἡ μεγάλη ἐργασία τοῦ Φειδίου δεικνύει ὅτι συνεμορφοῦτο καὶ αὐτὸς πρὸς αὐτὸ φειδόμενος μὲν τοῦ χρόνου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῦ Ἀττικοῦ χρυσοῦ, καθὼς διετυμπάνισαν αἱ κακαὶ Ἀτθίδες γλῶσσαι. Κυρίως ὁμως ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ἂν τὸ γνωμικὸν τοῦτο εὐρίσκει ὁπαδοὺς παρὰ τοῖς Νεοέλλησιν. Ἄν ὅψῃ τις ἐν βλέμμα εἰς τὰ ποικιλώνυμα καὶ πολυσύχναστα κέντρα τοῦ ποτὲ Ἰοστεφάνου καὶ νῦν κονιορτοστεφάνου ἄστεος, θέλει πεισθῇ περὶ τούτου. Διότι πιστοὶ τῶν προγόνων ἀπόγονοι καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι ὁ παρερχόμενος χρόνος εἶναι πολύτιμος· ἄφ' οὗ λοιπὸν πᾶν ὅ,τι πολύτιμον τυγχάνει περιποιήσεως οὐ τῆς τυχούσης καὶ τίθεται ἐν περιβλέπτῳ θέσει καὶ χειρίζεται μετὰ περισσῆς εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς δὲν κοπιᾶζομεν ὑποβάλλοντες τὸν χρόνον εἰς βασάνους καὶ ἀφάνειαν, ἀλλὰ καθήμενοι ἐν ἐπιδεικτικαῖς θέσεσι διερχόμεθα τὸν

πολύτιμόν μας χρόνον θεραπεύοντες αὐτὸν ἐν τρυφῇ καὶ... ἐπιδείξει. Μήπως καὶ ἡ εἰς τὰς συνεντεύξεις ἐπιδεικνυομένη αὐτόχρομα Ἀγγλικὴ ἀκρίβεια δὲν εἶναι ἀπόρροια τῆς εἰς τὸ ῥητὸν αὐτὸ πίστεώς μας;

Ἰδού: δίδετε εἷς τινα συνέντευξιν περὶ ὥραν πληθούσης ἀγορᾶς καὶ αὐτὸς φειδόμενος τοῦ χρόνου του τὸν κρατεῖ κεκλεισμένον ἐν τῷ οἴκῳ του!!! δαπανᾷ μόνον μέρος τι αὐτοῦ διὰ νὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς εὔρῃ μόνον... ὥρας τινὰς βραδύτερον κρατῶν τὸ ὥρολόγιον καὶ προφασιζόμενος μυρία ὄσα. Παντοῦ τέλος ὅπου δώσῃ συνέντευξιν θὰ τύχῃ νὰ ἔχῃ μόλις χαλάσει τὸ ὥρολόγιον ἢ νὰ ἐλιποθύμησῃ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἢ πενθερά μας κλπ. κλπ. Σήμερον δὲ τὴν πρωίαν ἐρχόμενοι ἐδῶ, ἂν ἐρρίπτομεν ἐν βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω, θὰ ἐβλέπομεν τὴν φάλαγγα τῶν ἐπιβραδυνάντων, ἀφ' ἧς παραδόξως σήμερον ἀπεσπίρησα, νὰ τρέχῃ ὅπως μᾶς προφθάσῃ, κονισαλέα, ἀσθμαίνουσα: «ξεύρετε;» εἶναι ἡ φράσις ὅλων, «εἶχε χαλάσει τὸ ὥρολόγιον καὶ ἡ μαμμὰ ἤργησε νὰ μᾶς ξυπνήσῃ» κλπ. προσχήματα ὅλα αὐτά· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ πολύτιμός μας χρόνος θὰ ἦτο ἄδικον νὰ σπαταλᾶται ἀσκόπως.... Προκειμένου λοιπὸν νὰ τὸν χρησιμοποιήσωμεν εἰς τὸ ἐπίπονον καὶ σπάταλον ἔργον τῆς πολὺ πρωινῆς ἐργηγόρσεως καὶ τῆς προετοιμασίας τῶν τῆς ἐκδρομῆς, ἣτις ἐλλείψει ἐπιτηδείων δύναται κάλλιστα νὰ μεταβληθῇ εἰς ἐπιδρομὴν, προτιμότερον εἶναι νὰ φεισθῶμεν τοῦ πολυτίμου μας χρόνου διερχόμενοι αὐτὸν ἐν τῇ... κλίνῃ καὶ μακαρίως ῥέγοντες.

*
**

Ἔτερον γνωμικόν, εἰς τὸ ὁποῖον δύναται τις νὰ εὔρῃ πλοῦτον συμπερασμάτων διὰ τὴν ἀξίαν τῆς φυλῆς μας, εἶναι τὸ: «Γνωθὶ σαυτόν». Οἱ πρόγονοί μας, ἀγαθοὶ ἐν λόγοις τε καὶ ἔργοις, δὲν ἦσαν πάντοτε τοῦ γνωμικοῦ τούτου τηρηταί, ἂν πιστεύσωμεν τὸν Πλάτωνα, ὁ ὁποῖος ἐν τῇ «Ἀπολογία» του παριστᾷ τὸν Σωκράτην, ὡς ἄλλον Διογένην, ἀναζητοῦντα διὰ

τοῦ φανοῦ τῆς ἐμπειρικῆς σοφίας του τοὺς γινώσκοντας τί τοῦλάχιστον ἀξίζουν.

Ἡμεῖς ὅμως οἱ νεώτεροι ἀποτελοῦμεν ἐξαίρεσιν. Ἐν ᾧ δηλ. οἱ πρόγονοί μας δὲν ἐγνώριζον τί ἀξίζουν, ἡμεῖς ἀντιθέτως, μετριοφρόνως ποιοῦντες καὶ οὐκ ὀλίγην ξένην σοφίαν οἰκαιοποιοῦμενοι, ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε τὴν θέτομεν εἰς κυκλοφορίαν χιλιοστῆς ἐκδόσεως ὡς ἰδικήν μας σοφίαν καὶ μάλιστα ἀποκτηθεῖσαν κατόπιν κόπου καὶ μελέτης οὐ τῆς τυχούσης (Πρβλ. τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας)!!!

Γνωρίζοντες τὴν μεγάλην μας ἀξίαν καὶ σεβόμενοι ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ τὴν Κοινωνίαν δὲν ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας ν' ἀποσιωπήσῃ μετριοφρόνως τὴν μεγάλης καὶ οὐρανόπεμπτον εἰδικότητά μας εἰς κάθε τι!!

Καὶ τούτου ἀπόδειξις ἔστωσαν οἱ πολυπληθεῖς καὶ ἀνώνυμοι ἥρωες — ῥήτορες τῶν Ἀθηναϊκῶν καφενεῶν, ἐφάμιλλοι τοῦ Δημοσθένους, τοῦ καὶ συμπατριώτου τῶν, τῶν ὁποίων κοιτὶς μὲν εἶναι τὸ κλεινὸν καὶ πάλαι ποτὲ ἀκμάζον καφενεῖον τῆς «Παλιγγενεσίας», γενάρχης δὲ ὁ ἀείμνηστος καὶ γλυκύφθογγος Ἐξαρχόπουλος, τοῦ ὁποίου ἡ μελίρρυτος ῥητορικὴ ἔθελγε τοὺς τότε Ἀθηναίους, καὶ ἄλλοι νεώτεροι, ὧν τὰ ὀνόματα φιλοτίμως παρέδωκεν εἰς τὴν ἀθανασίαν ὁ «Ῥωμῆος».

Δὲν ὑπάρχει δι' ἡμᾶς εἰδικὴ μόνον γνῶσις· εἴμεθα πάντες, πάντοτε, πανταχοῦ καὶ παντὸς ἐπαίοντες. Εἰς τὰς τραπέζας τῶν καφενεῶν δύναται τις νὰ ἴδῃ τὰ θαυμαστότερα τῶν ταχυδακτυλουργικῶν παιγνίων καὶ πολλὰ ἀσύλληπτα καὶ θαυμάσια πράγματα. Ἐκεῖ δηλ. ὅπου στρατηγοὶ καὶ στρατάρχαι συνηγμένοι πρὸ τῆς τραπέζης, ἐπὶ τοῦ μαρμαροῦ τῆς ὁποίας κατασκευάζουν χάρτην, εἰς ὃν καὶ τοποθετοῦν στρατηγικὰ σημεῖα, σύνορα, στενωπούς, διαβάσεις, χαράδρας δι' ἐνέδρας κ.λ.π. κ.λ.π., συζητοῦν τὰ νεώτερα τοῦ πολέμου, καταστρώνοντες σχέδια καὶ κρίνοντες αὐτὰ ὡς εἰδικοὶ καὶ μὲ ὕφος τοῦλάχιστον ἀποφοίτων τῆς σχολῆς τοῦ Βερολίνου ἢ τοῦ Σαῖν-Σύρ, ἀλλάζει ἡ σκηνὴ καὶ οἱ τέως ἀρῆιοι στρατάρχαι ἀποβάλλουν τὴν πολεμικὴν στολὴν καὶ τὸ ξίφος, χαλαροῦν τὸ ἀρρενωπὸν

καὶ πολεμικὸν τῆς φυσιογνωμίας των, μετατρέπουν τὸ ἀρειμάνιον τοῦ μύστακος, διὰ νὰ γίνουν γεωγράφοι ἀνερχόμενοι νοερῶς ἢ μᾶλλον ἀεροβατοῦντες εἰς τὰς κορυφὰς τῶν χιονοσκεπῶν ὄρεων τῶν Ἱμαλαίων, διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸ Ἑβερεστ, ὁπόθεν θὰ ἀποβάλουν καὶ τὴν ῥάβδον τοῦ ἐξερευνητοῦ λαμβάνοντες τὸ μικροσκόπιον ἀνὰ χεῖρας, διὰ νὰ συνδιαλεχθῶσι περὶ τῆς νεωστὶ γενομένης ἀνακαλύψεως τοῦ δόκτωρος Ροῦ διὰ τὴν ἀγγελιολύμφην.

Καὶ ἔπειτα ἔχουν μερικοὶ τὸ θράσος νὰ λέγουν ὅτι δὲν εἴμεθα προνομιούχος λαός!!!

Ἄς ἔλθῃ ὁ λέγων αὐτά, νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἀγνιάς τῶν Ἀθηναίων, διὰ νὰ ἴδῃ ὅτι, ἐν ᾧ εἰς τὸν τόπον του τὰ ἄνθη τῶν ἀνωτέρων Σχολῶν εἶναι σπάνια καὶ ἐγκλείονται εἰς δίκην θερμοκηπίων μονήρη ἐργαστήρια, ἐδῶ πάνσοφοι καὶ παντοειδοῦς μορφώσεως παντογνώσται, περιπατητικῶν καὶ καθιστικῶν Σχολῶν ὁπαδοί, πληροῦν τὰ κέντρα συζητοῦντες μετὰ παρηρησίας, ἀλλὰ καὶ τῇ παρουσίᾳ πολλῶν, ἔστω καὶ μὴ εἰσέτι μαιρακίων..., διότι γνωρίζουν τὰ πάντα, γνωρίζοντες προσέτι ὅτι, ἂν λείπει ἀπὸ αὐτοὺς τὸ «γνώθι σαυτόν», πολὺ ὀλιγωτέρον τὸ ἔχουν οἱ κεχηνότες ἀκροαταὶ των.

Τί τὰ θέλετε; ἡ πατρίς τοῦ Δημοσθένους, τοῦ Φωτίου, τοῦ Ψελλοῦ καὶ τοῦ Γεμιστοῦ εἶναι μία, ὅπως μία ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ πατρίς τῆς φληναφούσης καὶ ἀερολογούσης ἀθηναϊκῆς ἐκκλησίας τοῦ Δήμου.

*
* *

Ἔτερον γνωμικόν, ὅπερ... ἀλλὰ τί λέγω; Ἰδοὺ ἐν, τὸ «**Ἡ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγὴν ἔχει**». Ἄλλ' αὐτὸ τόσον ἀσυστόλως καὶ ἀναφανδὸν παρεβιάσθη ὑπ' ἐμοῦ, ὥστε τὴν θεῖαν δίκην φοβούμενος ὥς καὶ τὴν ἐξάντλησιν τῆς ὑπομονῆς τῶν δυστήνων ἀκροατῶν μου, σιωπῶ, ἀργὰ ἴσως...

Ἰωάννης Ἀναστ. Δουλιτσῖνος (Δ' 1920-1921).

2. Ἡ Γῆ κινεῖται !

Ἀκοῦτε, κύριοι ; ἡ Γῆ κινεῖται ! Δὲν φθάνει, ποὺ δὲν θυνάμεθα νὰ εὕρωμεν ὀλίγην ἡσυχίαν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἰδρώοντες ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας, ἀλλ' ἔρχονται καὶ μᾶς λέγουν : «Τὸ ξεύρετε ; καὶ τὴν νύκτα, ὅταν ἀναπαύεσθε μακαρίως εἰς τὴν κλίνην σας, μὴ νομίζετε ὅτι μένετε ἀκίνητοι· καὶ τότε κινεῖσθε, πολὺ γρήγορα μάλιστα. »

Ἡ Γῆ λοιπὸν δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ μία πελωρία ἄμαξα, ἡ ὁποία διαρκῶς τρέχει. Πιθανὸν μάλιστα νὰ κόβῃ καὶ τοὺς ἀνυπόπτους διαβάτας, ὅπως τὰ αὐτοκίνητα. Καὶ ἡμεῖς, ἐφήμεροι ἐπιβάται, γεννώμεθα, ζῶμεν καὶ ἀποθνήσκομεν χωρὶς καὶ νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι εἴμεθα περιπλανώμενοι Ἰουδαῖοι.—Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἔχω ἀντιληφθῇ τοιοῦτόν τι. Μόνον κάποτε πρὸ πολλοῦ καιροῦ, ὅτε ἐλάμβανον παρὰ γηραιοῦ διδασκάλου τοὺς καρποὺς τῆς ὁκνηρίας καὶ ἀμελείας μου, ἠσθάνθην ὅχι μόνον τὸ ἔδαφος καὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν περιστρεφόμενον περὶ τὴν ἀθλίαν μου κεφαλὴν. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ἐξαιρετικὴ περίπτωσις. Ἄλλως τε ὅλος ὁ κόσμος αὐτὴν τὴν γνώμην ἔχει. Σᾶς ἔτυχε ποτὲ νὰ ὁμιλήσητε ἐνὶ πονέων περὶ αὐτοῦ ; Ἐὰν τυχὸν παρίσταντο καὶ γραῖται, αἵτινες ὥς γνωστὸν εἶναι καὶ ὀλίγον δεισιδαίμονες, θὰ τὰς ἐβλέπατε ἀσφαλῶς σταυροκοπουμένας ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς ἐξωφρενικῆς θεωρίας, ἂν μὴ ἐκσφενδονιζούσας κατὰ τῆς βεβήλου σας κεφαλῆς τίποτε πρακτικώτερον ἀπὸ τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ τὰς κατάρας.....

Καὶ θὰ εἶχον πληρέστατα δίκαιον· διότι, εἰς τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, τί εἶναι αὕτῃ ἡ Γῆ ; ἀνεμόμυλος εἶναι καὶ κινεῖται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ; ἀνεμόμυλοι πιθανὸν νὰ εἶναι αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν ζώντων ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ὅχι πρὸς Θεοῦ καὶ ὅλη ἡ Γῆ. Οὐτε οἱ Μπολσεβίκοι δὲν παραδέχονται τοιαύτας ἀσεβεῖς θεωρίας.

Μὰ θὰ εἶπτε: «ὁ Γαλιλαῖος; τί ἦτο ὁ Γαλιλαῖος; αὐτὸς δὲν διεκήρυξε πρῶτος ὅτι ἡ Γῆ κινεῖται;»

Μάλιστα, ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι ὁ Γαλιλαῖος ἦτο μέγας ἀνὴρ καί, κατὰ τὰς θεωρίας τῶν νεωτέρων, ὅλοι οἱ μεγάλοι ἄνδρες καταλήγουν εἰς τὸ.....φρενοκομεῖον. ("Ὁρα τὰς *Ψυχώσεις* τοῦ *Ἀποστολίδου*). Εἰς ἄνθρωπον λοιπόν, ὁ ὁποῖος ἀργὰ ἢ γρήγορα κατέφυγεν ἢ θὰ καταφύγῃ εἰς τοιοῦτου εἵδους θεραπευτήριον, πρέπει νὰ δυσπιστῇ κανεὶς ὀλίγον.....

Αὐτὰ ἐσκεπτόμην μίαν ἐσπέραν εἰς τὴν κλίνην μου, ἐν ᾗ ὁ ὕπνος μὲ κατελάμβανε. Καὶ νά! ἡ Γῆ μεταβάλλεται εἰς μέγαν σιδηρόδρομον, μὲ διαμερίσματα, καὶ ἀρχίζει νὰ κινῆται πραγματικῶς. Τρέχει, τρέχει καὶ μετ' ὀλίγον πλησιάζει πρὸς τὴν Σελήνην. Εἰς τὸ διαμέρισμά μου εὗρίσκετο θορυβώδης ὄμιλος φοιτητῶν, καθὼς καὶ ἄλλοι ὀλίγοι ἐπιβάται.

Ἐπλησιάσαμεν τὴν σελήνην, διήλθομεν ἔμπροσθέν της, ἀλλὰ παραδόξως δὲν εἶδομεν οὔτε ἀνθρώπους οὔτε ἄλλα ὄντα ἐπ' αὐτῆς.

Πιθανὸν νὰ εἶδον τὴν Γῆν μακρόθεν ἐρχομένην καὶ ἐκλαβόντες αὐτὴν ὡς φωλεὰν κακοποιῶν ἔσπευσαν νὰ κρυφθοῦν εἰς τὰ ὑπόγεια μέγαρά των.

Πιθανὸν ὅμως νὰ ἦσαν περισσότερον προηγμένοι ἀπὸ ἡμᾶς καί, παρακολουθοῦντες μὲ τηλεσκόπια τὰς ἀνομίας καὶ τὴν ἀθλιότητα τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς ἀνθρώπων, ἠθέλησαν νὰ ἀποφύγουν πᾶσαν συνάφειαν μὲ αὐτοὺς καὶ ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ προσώπου..... σελήνης.

Ἐν ᾗ διηρχόμεθα πλησίον τῆς σελήνης, οἱ φοιτηταί, λησμονήσαντες ἴσως ὅτι ἦσαν ἀκαδημαῖκοι πολῖται ἢ πιθανώτερον κρίναντες ὅτι αἱ πανεπιστημιακαὶ των πρόοδοι δὲν διέφερον ἀπὸ τὰς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἤρχισαν νὰ ψάλλωσιν ἐν χορῷ:

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νὰ περπατῶ,
νὰ πηγαίνω στὸ σχολεῖο,
νὰ μαθαίνω γράμματα,
τοῦ Θεοῦ τὰ πράγματα.

Ἄλλὰ τὸ φεγγαράκι, εἴτε δὲν ἔδωκε πίστιν εἰς τὴν ὄψιμον αὐτὴν φιλομάθειαν, εἴτε ἐνόμισε ματαιοπονίαν πᾶσαν ἀπόπειραν πρὸς διαφώτισιν τῶν κενῶν ἐκείνων κεφαλῶν, ἔσπευσε νὰ ἐξαφανισθῇ ὀπισθεν ἄλλων οὐρανίων σωμάτων. Καὶ ὁ γήινος σιδηρόδρομος ἐξηκολούθησε τὸ ταξειδίόν του.

Μετ' ὀλίγον εἶδομεν μεγίστην σφαῖραν μὲ μίαν τεραστίαν ἐπιγραφὴν **Ἄρης**. Δὲν ἐβραδύναμεν νὰ ἐννοήσωμεν περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ὁ Ἄρης, ὁ πλανήτης Ἄρης, περὶ τοῦ ὁποίου τόσος καυγᾶς γίνεται, εὗρίσκετο πλησίον μας.

Τὸν παρατήρησα μὲ περιέργειαν καὶ εἶδον ἐπ' αὐτοῦ μεγάλας πόλεις, μέγαρα, τράμ, αὐτοκίνητα, πρόβατα, ἵππους, ἡμιόνους, ἀνθρώπους κ. λ. π. Δύο μάλιστα ἐκ τῶν τελευταίων παρατήρουν πρὸς τὸ μέρος μας, ὡς νὰ μᾶς ἐπερίμεναν. Ἐφ' ὅσον ἐπλησιάζαμεν, ἡ Γῆ ἠλάττωνε τὴν ταχύτητά της εἰς τρόπον ὥστε, ὅταν ἐφθάσαμεν πλησίον τῶν δύο Ἀρειανῶν, ἐστάθη ἀποτόμως.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως οἱ φοιτηταὶ εἶχον ἀρχίσει πολιτικὴν συζήτησιν. Τὸ τί ἐπηκολούθησεν εὐκόλως ἐννοεῖται· τὰ κτυπήματα ἔπιπτον βροχηδόν. Εἰς τὸν καυγᾶν ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος καὶ οἱ ἄλλοι ἐπιβάται· πᾶν πρᾶγμα κινητὸν ἐξεσφενδονίσθη κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ πλησίον. Εἰς μάλιστα ἐκ τῶν ἐριζόντων, ἀφ' οὗ ἐξήντησεν ὅλα τὰ μέσα, ἀφήρεσε τὰ ὑποδήματά του, τὰ ὅποια εὐαγγελικώτατα ἐξεσφενδόνισε κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν ἄλλων.

Οἱ Ἀρειανοὶ γελῶντες παρηκολούθουν τὸν καυγᾶν.

Περίεργον δὲ πρᾶγμα· ὡς ἂν ἐκ μόνου τοῦ καυγᾶ νὰ ἠγνόησαν τὴν ἐθνικότητα τῶν ἐριζόντων, ἀπετάθησαν πρὸς ἡμᾶς Ἑλληνιστί· ὁ πρεσβύτερος μάλιστα ἐξ αὐτῶν μᾶς ἐπλησίασε καὶ ἐν ᾧ ὁ καυγᾶς εἶχε πλέον τελειώσει, μᾶς ἀπηύθυνε τὸ ἀκόλουθον λογύδριον.

«Μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσω, τί ἄνθρωποι εἰσθε σεῖς, οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς Γῆς. Ὁ θεὸς σᾶς ἐπλούτισε μὲ θαυμάσια δῶρα, ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε. Ἀφήνω τὸν παράδεισον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξώσθητε ἕνεκα τῆς ἡλιθιότη-

τητός σας, ἀφήνω τὰ τόσα ἄλλα καὶ σᾶς λέγω μόνον ὅτι ἔχομεν τόσα ἔτη, πὺν σᾶς κάμνομεν σήματα καὶ σᾶς εἰδοποιούμεν, ἀλλὰ σεῖς ἀγρὸν ἠγοράσατε. Ἄλλὰ τί κάθημαι καὶ σᾶς λέγω ! Ἐσεῖς ἑσταυρώσατε τὸν Χριστόν. Προκοπὴν περιμένομεν ἀπὸ σᾶς ; Ἀπορῶ μόνον, πῶς αὐτὴ ἡ Γῆ δὲν ἐξήμεσε πῦρ καὶ λάβαν νὰ σᾶς κατακαύσῃ ἢ πῶς ὁ πανάγαθος Θεὸς δὲν ἔκαμε δεύτερον κατακλυσμόν.»

Ἀγρία πρόγκα ἐκ μέρους τῶν φοιτητῶν, οἵτινες ἠσθάνθησαν τὴν φιλοτιμίαν των, ὡς κατοίκων τῆς Γῆς, καιρίως προσβαλλομένην, ὑπεδέχθη τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ ῥήτορος. Ἄλλ' ἐκεῖνος περιορίσθη νὰ σείσῃ μελαγχολικῶς τὴν κεφαλὴν, ὡς ἔὰν ἔλεγε :

« Ἀφες αὐτοῖς, Κύριε, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι ! »

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς ἐκ τῶν ἐπιβατῶν ὀργισθεὶς ἠθέλησε νὰ πηδήσῃ ἐκ τοῦ σιδηροδρόμου, διὰ νὰ δώσῃ ἐν μικρὸν μάθημα εἰς τοὺς θρασεῖς καὶ ἀφιλοξένους αὐτοὺς ἀνθρώπους. Ἄλλὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν παρετήρησεν ὅτι τοῦ ἔλειπον τὰ ὑποδήματα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐκσφενδονίσει κατὰ τὴν μάχην καὶ τὰ ὁποῖα κάποιος φαίνεται ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν ἐθεώρησε καλὸν νὰ ὑπεξαίρῃ, συλλογισθεὶς ἴσως ὅτι ἐν ζεῦγος ὑποδημάτων ἀπαιτεῖ οὐκ ὀλίγα κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν.

Καὶ ἡ Γῆ ἐξεκίνησε συνεχίζουσα τὸ αἰθέριον ταξεῖδόν της

Μετ' ὀλίγον νέος κόσμος παρουσιάσθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας. Ἄλλὰ περίεργον ! Ἐπὶ τῆς σφαίρας ἐκείνης κατόικουν μόνον τετράποδα : πρόβατα, ἑλαφοί, βόες, ἵπποι, ὄνοι, πρὸ πάντων ὄνοι, καὶ ὅλα τὰ τετράποδα τὰ ὑπάρχοντα καὶ μὴ ὑπάρχοντα εἰς τὰ ζωολογικὰ μουσεῖα τῆς Γῆς.

Τότε εἰς ἐκ τῶν ἐπιβατῶν, δικηγόρος τὸ ἐπάγγελμα, προσεπάθει νὰ πείσῃ τοὺς ἄλλους ὅτι αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἐβλέπομεν, ἦσαν ἄνθρωποι. Καὶ ἴσως εἶχεν ἐν μέρει δίκαιον, διότι καὶ ἐπὶ τῆς γῆς πολλὰ τετράποδα παρουσιάζονται ὑπὸ μορφήν διπόδων. Ἐν ᾧ λοιπὸν προσεπάθει νὰ πείσῃ τοὺς ἄλλους ὅτι ἔβλεπε μεγίστην ὁμοιότητα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ὄνων, οἱ ὁποῖοι ἐβοσκον εἰρηνικῶς, ἡ θύρα ἤρchiσε νὰ ἀνοίγεται. Ἦτο προφανὸς

ὁ εἰσπράκτωρ! Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι, προεξαρχόντων τῶν φοιτητῶν, ἔσπευσαν, δι' εὐνοήτους λόγους, νὰ κρυφθοῦν ὑπὸ τὰ καθίσματα, ἐγὼ δὲ νὰ ἐξυπνήσω, μὲ τὰς ἰδέας μου περὶ ὁστρονομίας καὶ κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων πολὺ μεταβεβλημένας.

Ἀθανάσιος Σ. Καψάλης (Δ' 1920-1921)

3. Νεοπλούτων γεῦμα.

Πιθανὸν ἄλλοτε νὰ ἐγελάσαμεν σπαρκακτικὰ ἀκούοντες τὸν Βδελλόπουλον διδάσκοντα, τὸν Κλεάνθην αἰτοῦντα τὴν ἀκθιότιμον θυνδρομήν μαθ καὶ τὸν Φραγκούλην ἀποστέλλοντα ἡμᾶς εἰς τὸν διάβολον διὰ τὰ περαιτέρω· ἀλλ' ἀσφαλῶς οὐδέποτε θὰ γελάσωμεν περισσότερον ἀπὸ τώρα, ὅποτε οὐχὶ σπανίως βλέπομεν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς κονιοβριθοῦς μας πόλεως πολυτελῆ αὐτοκίνητα μεταφέροντα ὄντα τινὰ ὀλοστρόγγυλα, ἀνυσοδεμένα, ἀκκιζόμενα καὶ ἐπιδεικτικῶς παρατηροῦντα, ἐὰν παρατηροῦνται ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς χαμερπεῖς θνητοὺς, καὶ μειδιῶντα, διότι ἐνόμισαν, ὅτι ἐγέμισαν τὰ ἀνοικτὰ ἐκ τοῦ. . . θαυμασμοῦ στόματά μας μὲ τὸν καπνὸν τῆς βενζίνης τοῦ αὐτοκινήτου των, ἐν ᾧ (καὶ ποῦ νὰ τὸ ἤξευραν;) μᾶς ἔκλεισαν τὰ στόματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἔτοιμα νὰ ἐκσπλάσουν εἰς φωνὰς πολὺ θωπευτικὰς δι' αὐτοὺς καὶ . . . τὴν στογγυλότητά των· ναί, δὲν θὰ γελάσωμεν ποτὲ περισσότερον ἀπὸ τώρα, ὅποτε βλέπομεν αὐτὰ τὰ μεγάλα ὄντάρια κατὰ πόδας καταδιώκοντα τὸ γελοῖον καὶ τὰ ὁποῖα ὄντα καλοῦνται . . . νεόπλουτοι!

Μία μικρὰ συντροφιά ἀπὸ τρεῖς φίλους ἐκαθήμεθα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα εἰς τὸν *Ζέφυρον*.^{*} Πρέπει νὰ τὸ ἐμολογήσω, sans réclame, ὅτι πράγματι τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην τοῦ-

^{*} Σ. Ε. Ἐξοχικὸν ξυθεσπιατόριον τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Θεσείου.

λάχιστον ὁ ζέφυρος ἦτο ἀρκετὸς νὰ δροσίῃ ἔστω καὶ τὸν μεγαλύτερον τῆς πρωτευούσης φοῦρνον. Τὴν ἡμιεπίσημον συνομιλίαν μας διέκοψεν ἢ μᾶλλον διέκοψαν κρότοι αὐτοκινήτων «σταθμευόντων», κυτπήματα νευρικά θυρῶν, γέλοια καὶ ἀγκομαχητὰ καὶ τέλος ἔφοδος δώδεκα περίπου θωρηκτῶν, διοικουμένων ὑπὸ ἐπιβλητικῆς ναυαρχίδος «*τριπύργου*», τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἀργότερον διεκρίναμεν.

Ἐστάθη πρὸς στιγμὴν ἐνώπιόν μας «ἴσως ἔξ ἁλλείψεως ἀνθρώπων», κατόπιν ἐστράφη περὶ ἄξονα ὑπὸ γωνίαν ἐνενήκοντα μοιρῶν καὶ γωνιώδη ταχύτητα δευτερολέπτου, ἐπειθεώρησε τὰ πρὸς στιγμὴν σταθμεύσαντα θωρηκτὰ καὶ ἔσυρε τὸ σχοινίον τῆς σειρήνος. Ἡμεῖς ἀτυχῶς, πρὸς στιγμὴν κωφανθέντες ἐκ τῆς μελωδικῆς φωνῆς τοιαύτης Σειρήνος, μόλις ἠκούσαμεν «Ἀπελπισία! ὅλα εἶναι καταλημμένα!» Ἐπηκολούθησε δαιμονιώδης κρότος σειρήνων, συρίγγων, κλάζων, σαλπύγγων· ὁλόκληρος ὁ στόλος ἐκινήθη καὶ ἐν τρομερᾷ ὁμοβροντίᾳ ἐπυροβόλησεν . . . «γκαρσόν!» Ἡχηρότατον ἀμέσως ἠκούσθη καὶ κατέφθασε τὸ γκαρσὸν τιθέμενον εἰς τὰς διαταγὰς «Τί θέλουν οἱ κύριοι.» *Τόπον!* ἐβρόντησαν τὰ θωρηκτὰ, *τράπεζαν μετὰ καθεκλῶν* συνεπλήρωσε φοιτητῆς τῆς φιλολογίας μέλος τῆς συντροφιάς μας. Ἐπηκολούθησε νέος θόρυβος, δεύτερον *Ἀμέσως* ἢ...χηρότερον τοῦ πρώτου (δὲν ξεύρω ἴσως ἂν ἦτο καὶ καλύτερον) καὶ ὁ στόλος ἐκινήθη πρὸς τὰ ἔμπρος. Προηγεῖτο τώρα ἀντιτορπιλικὸν *τερ...ἄστ(ε)ίας* ταχύτητος ἑκατὸν βημάτων τὴν ὥραν. Ἐφθασεν ἐνώπιον τῆς ἐτοιμασθείσης τραπέζης, ἠνοιξε τὸν θώρακά του, ἐξήγαγε χονδρὰν χρυσὴν ἄλυσιν καὶ ἠγκυροβόλησεν: «Μεγαλεῖον! ἔντεκα παρὰ κάρτο».

Ἀφ' οὗ ὁλόκληρος ὁ στόλος ἀπέκλεισε τὸν λιμένα τῆς «τραπεζοῦντος», προσῆλθε τὸ γκαρσὸν καὶ ἠρώτησεν: «Ἡ...ἐπιθυμία τῶν κυρίων καὶ δεσποινίδων;» «Δυστυχῶς δὲν ἦλθεν, ἀπεκρίθη ἀναλαβοῦσα τὴν ἀπάντησιν ἡ κ. Λαχανοβλασταροπούλου, ἡ καϋμένη ἡ...Εὐθυμία, εἶναι λίγο ἀδύναμη ἀπὸ τὴν ἀρρώστειαν της.» «Τὴν καϋμένην!» ἐψιθυρίσαμεν ἡμεῖς. Ἐδέησε νὰ ἐπέμβῃ τὸ σοφώτερον τῶν θωρηκτῶν, διὰ νὰ τερματισθῇ ἡ λο-

γοδιάρροια, ανέλαβεν επίσης νὰ μεταφράσῃ τὴν λέξιν εἰπὼν· «ὁ κύριος ζητεῖ τὸ γοῦστό σας.» «Θὰ μπορούσα νὰ τὸν πληροφορήσω περὶ ἓνα καπέλλο τῆς μοδός, εἶπεν ἡ κυρία Παντζεχροπούλου, ἥ δὲ δεσποινὶς (δὲν ἠκούσαμεν τὸ ὄνομα, διότι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, pardon, ἐφύσα τὴν μύτην τῆς ἡ ναυαρχίς) θὰ ἀναλάβῃ νὰ τὸν πληροφορήσῃ διὰ τοὺς χρωματισμούς.» «Μά, κυρία, διέκωψε τὸ γκαρσόν, ἀργότερα ὁμιλεῖτε περὶ τῆς μόδας, τώρα σὰν τι θέλετε νὰ σᾶς φέρω;» Ἐπειδὴ ὁ πασχαλινὸς ἄμνός ἐσιγοπῆντο ἀκόμη, ὁ κ. Βλασταροβρούβας παρήγγειλε δώδεκα «μπιραρίας(!) μετὰ μεζεδακίων τῆς ὥρᾶς.»

Ἐκομίσθησαν αἱ «μπιραρίαι», ἀλλὰ κακὴ τύχη τὰ ποτήρια δὲν ἦσαν ὅλα τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου (ὥς πρὸς τὸ ποσὸν δηλ. τοῦ περιεχομένου) καὶ ἐπηκολούθησε φοβερὰ ναυμαχία καταλήξασα εἰς τὴν ἥτταν τοῦ ὑποβρυχίου «ἡ Καλλιόπη». «Ἐ! κατάστασι, καυμένη Γαρούφω! μοῦ τὸ μαγκούφιασες τὸ ἔρμιο! πρώτης ποιότης «κρέπ ντὲ χήνα» τῶν ἑκατὸ ὀκτὼ ὁ πῆχυς. Πρέπει ν' ἀνοίγῃς τὰ στραβά σου ἄλλοτε νὰ βλέπῃς.» — «Ἄφ' οὗ τὸ εἶχα πρωτοπιάσει ἐγὼ τὸ ποτῆρι, δὲν ἔπρεπε νὰ μοῦ τὸ πάρῃς, μὲ σύχυσες χρονιὰρα μέρα σήμερα, μαγκοῦφα».

«Τί νὰ συμβαίνει ἄρά γε;» διηρωτήθημεν πάντες. Ὁ περιεργότερος τῆς παρέας δὲν ἐκρατήθη πλέον, ἠγέρθη, προσεποιήθη τὸν ἀδιάφορον καὶ κατεσκόπευσε τὸ μέρος, τὰ αἷτια καὶ τὴν ἔκβασιν τῆς ναυμαχίας. Ἡ Καλλιόπη ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὸ περισσότερον πλήρες ποτήριον, ὅπερ συγχρόνως διεξεδίκει καὶ ἡ Γαρούφω· συνήφθη κρατερὰ ναυμαχία, δαίμα τῆς ὁποίας ἔμεινεν εὐρυτάτη κηλὶς ἐπὶ τοῦ φορέματος τῆς Καλλιόπης. Παρεμβάντων τῶν ὑποβρυχίων καὶ τῶν μεγάλων δυνάμεων κ. κ. Μπακαλιαροπούλου καὶ Σαρδελοζούμη ἔληξεν ἡ ναυμαχία.

Τὰ πρῶτα ποτήρια ἐξηντλήθησαν καὶ ὁ πασχαλινὸς ἄμνός δὲν ἦτο ἀκόμη ἔτοιμος· παρηγγέλθησαν δευτέραι «μπιραρίαι», ἔπειτα τρίται καὶ αἰσίως ὁ ἀριθμὸς ἔφθασε τὰς δέκα.

Τὸ δέκα ὅμως εἶναι σεβαστὸς ἀριθμὸς καὶ ἐπέδρασεν ὀλίγον ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν θωρηκτῶν. Ὁ κύριος Σαρδελοζούμης ὕβρισε κλέπτην τὸν κ. Μπακαλιαρόπουλον, ὁ ὁποῖος, διὰ νὰ μὴ

λησμονῇ τὸ παλαιόν του ἐπάγγελμα, φορεῖ ἀκόμη βελάδαν μὲ μακρὰ μπακαλιαράκια. Ἡ φιλονικία ἦναιπεν, αἱ ὕβρεις βροχηδὸν ἀντηλλάσσοντο. «Μὴ σοῦ πέρασε ἡ ἰδέα πὼς εἶμαι σὰν καὶ σένα, ποὺ σὲ ξέρουν ὅλα τὰ...ἄχρεϊα τῆς ἀστυνομίας;» Τὴν φιλονικίαν διέκοψε τὸ γκαρσὸν ἀναγγεῖλαν τὸ ψήσιμον τοῦ ἁμνοῦ. Παρηγγέλθησαν δώδεκα διπλαῖ μερίδες, ᾧ ἐξήκοντα (εἰς μάλιστα ἐνθυμηθεῖς καὶ τὰ ἴα, τὰ ὁποῖα ἔμαθεν εἰς τὸ πανέπιστήμιον τῆς μορφώσεώς του, ἐζήτησε νὰ τοῦ φέρουν, ἔαν ἔχουν) καὶ «μπιραρία» ἡμίσειαι δώδεκα.

Ὅταν ὅλα ἡτοιμάσθησαν, ἐνετάλη ἡ δεσποινὶς Ἀβουζίου νὰ εἴπῃ τὴν προσευχήν. Χριστὸς ἀνέστης ἐκ νεκρῶν θάνατον θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς νήμασι ζῶν ἡγιασμένον. Καὶ ἀρχίζει τὸ γεῦμα. Δυστυχῶς ὁ θόρυβος ἦτο τόσοσ ὀλίγος, ὥστε πᾶσαι αἱ λέξεις αἱ διαφυγοῦσαι τοῦ στόματος τῶν συμποσιαστῶν διέφυγον καὶ τὴν ἀκοήν μας. Δὲν ἠκούομεν ἐπὶ ἐν τέταρτον παρὰ χάφ! χάφ! φιάι! φιάι! γκούπ! γκούπ! βίβα, χρόνια πολλὰ! καὶ διάφοροι ἄλλαι παλμικαὶ τοῦ οἰσοφάγου καὶ τοῦ καταποτικοῦ συστήματος κινήσεις μᾶς ἔφαγαν τὰ ὦτα, ἐν ᾧ ἡσθάνομεθα καὶ τὰ ἔντερά μας παραπονούμενα. Ἐσηκώθημεν διὰ νὰ φύγωμεν, ἀλλὰ κραυγαὶ ἰσχυραί, πλήρεις φρίκης καὶ ἀηδίας, μᾶς ἠνάγκασαν νὰ στρέψωμεν τὴν κεφαλὴν. Ἡ ναυαρχίς, ἣτις μέχρι τῆς ὥρας μόνον καπνοῦς ἐξηρεύχθη κατὰ τῆς δεσποινίδος Γαρούφως, εἰς ἄτακτον κίνησιν τοῦ οἰσοφάγου ἔνεκα τῆς μεγάλης καὶ βιαίας ἀνθρακείσεως ἐξηρεύχθη καὶ ὀλίγον ὕδωρ εἰς τὸ ἐκ «ντρά» φόρεμα τῆς κυρίας Γαρούφως. Ἐπηκολούθησε συμπλοκὴ (παραπονουμένης τῆς κ. Γαρούφως, ὅτι τῆς ἐχάλασε τὸ ἐξ ἐξόχου «γκρὰ πλὲ» φόρεμά της), καθ' ἣν ὁ «ζέφυρος» ἠνέμισε δύο κόμας εἰς τὸν ἀέρα (οἱ ὀφθαλμοὶ μας μᾶς ἔδειξαν τὰς χεῖρας τῶν ἀξιεράστων κυριῶν, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἐπιστεύσαμεν εἰς αὐτούς, διότι πιθανὸν νὰ μᾶς ἠπάτησαν ἔνεκα χαιρεκακίας). Μετὰ πέντε λεπτὰ λυθείσης τῆς συμπλοκῆς, ἐλύθησαν καὶ τὰ γόνατά μας ἐκ τῆς πείνης καί, ἐπειδὴ δυστυχῶς δὲν εἶχομεν αὐτοκίνητα, ἀνεχωρήσαμεν ὑπὸ τὰ ἄγρια συρίγματα τῶν θωρηκτῶν, τὰ ὁποῖα ἤθελαν, ὥς

φαίνεται, νὰ παρακολουθήσωμεν μέχρι τέλους τὴν ἀνθρώ-
κευσιν.

Τὸ ἀπόγευμα τοὺς ἐπανείδομεν κατακειμένους εἰς τὴν γλῶσιν
τοῦ ἁγίου Σώστη. Εἷς ἐκ τῶν φίλων μας, δεινὸς μετρητῆς,
παρατήρησεν αὐξήσιν δύο ἑκατοστομέτρων εἰς τὴν κοιλίαν ἐκά-
στου τῶν θωρηκτῶν. Μόνον ὁ κ. Σαρδελοζούμης πληγείς εἰς
τὰ καίρια ἠναγκάσθη νὰ φάγῃ καὶ τετάρτην μερίδα, διὰ νὰ
καταπαύσῃ τὴν ὀργὴν του, καὶ διὰ τοῦτο ἡ κοιλία του ἦτο ἐν
«ἐνδιαφερούσῃ καταστάσει». Ὅπως εἶπε καὶ ὁ φίλος μας φιλό-
λογος «εἰ ἐτύγγανεν ὦν τὴν μορφήν κεκαλυμμένος, ἡδυνάμην
ἂν εἰπεῖν, ὅτι διδυμοτόκος βούβαλός ἐστι».

Γεώργιος Δ. Κουτσοῦκος (Δ' 1920-1921)

4. Ἡ Μόδα.

(Ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις)

Μὲ δύο λέξεις δυνάμεθα νὰ τὴν χαρακτηρίσωμεν... Ἐξω-
φρενικὴ θεότης, ὅπισθεν τῆς ὁποίας ἀλυσίδετοι καὶ ἄβουλοι
σύρονται ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Καὶ διὰ τοῦτο ἴσως θὰ ὠνο-
μάσθῃ καὶ *συρμός*.

Αὐτόχρομα ἀνοησία, τὴν ὁποίαν ἐφεῦρεν ἡ ἀνθρωπίνη
ματαιότης. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ματαιότης εἶναι γένους θηλυκοῦ, ἡ
τιμὴ τῆς ἐφευρέσεως ἀνήκει δικαιοματικῶς εἰς τὴν γυναῖκα,
ἥτις, ὡς γνωστόν, ἔχει δύο πόδας καὶ αὕτη καὶ κεφαλὴν —
ἀγνώστου περιεχομένου —, ἐκ τῆς ὁποίας ὅμως ἐκπορεύεται
ἐν ἀποκλειστικὸν συνείσθημα, ἡ φιλαρέσκεια.

Οὐδὲν ἄπορον ἂν ἡ νόσος αὕτη ἐπεξετάθῃ καὶ εἰς τοὺς
ἄνδρας. Φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι μεταδοτικὴ.

*
* *

Ὅταν κάποτε διὰ πρώτην φορὰν εἶδον εἰκόνας ἀναφερο-

μένες εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Λουδοβίκων καὶ ἀπεικονίζουσας διαφόρους κυρίας τῆς αὐτῆς μὲ τὰ κρινολίνα, τὸν ἀκαλαίσθητον ἐκείνον ὄγκον, ἐνόμισα τὸ πρῶτον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ γελοιογραφίας γυναικῶν, ἥτις εἶχεν ἴσως τὸν σκοπὸν ν' ἀποδείξῃ συμβολικῶς πόσον κατ' ὄγκον ὑπελείπετο τῆς συνήθους ἀναλογίας ἡ κεφαλὴ τοῦ λοιποῦ σώματος. Τί ὅμως νὰ εἴπω διὰ τοὺς μαρκησίους καὶ βαρώνους, οἱ ὅποιοι κατῴρθουν νὰ συνδυάζουν τὴν ἀνδρικήν σοβαρότητα μὲ τὴν φενάκην, τὴν μεταξίνην κοντὴν περισκελίδα καὶ τὴν λοιπὴν των στολὴν, ἡ ὁποία διεσώθη καὶ παρ' ἡμῖν ... εἰς τοὺς ἀποκριάτικους μόνον ἥρωας!

Διὰ τοῦτο ἐν ἀρχῇ ἐχαρκτήρισα τὴν μόδαν ὡς μίαν κολλοσιαίαν ἀνοησίαν.

Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἀκολουθοῦμεν φιλοτίμως τὰς παραδόσεις τῶν προγενεστέρων, μὲ ἐκδόσεις μάλιστα «*augmentées et corrigées*!».

* *

Καὶ εὐλόγως ἀπορεῖ τις, πῶς τέλος πάντων διαδίδεται! πῶς ὑποτάσσει κόσμον ὁλόκληρον! Βέβαια, κυρία αἰτία εἶναι τὸ κατὰ συνθήκην κοινωνικὸν ψεῦδος. Ἀλλὰ τὴν εὐστοχωτέραν ἀπάντησιν δίδει ὁ Larocheoucold, ὁμιλῶν περὶ μιμήσεως, ἡ ὁποία ἀκριβῶς ἐδῶ παίζει τὸν μεγαλύτερον ρόλον. «*Un sot trouve toujours sept sots, qui l'admirent.*»

Τώρα ἂν θελήσωμεν νὰ εὕρωμεν καὶ τὴν πρώτην ἔμπνευσιν ἐκάστου συρμοῦ, συνηθέστατα θ' ἀνεύρωμεν τὴν ἀνάγκην νὰ καλυφθῇ ἐν φυσικὸν ἐλάττωμα τοῦ σώματος. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ περίφημον κρινολίνον θὰ ἐχρησίμευσε τὸ πρῶτον διὰ νὰ καλύψῃ — τίς οἶδε ποίαν ἀσχημίαν! Ὅτι τὰ ὑψηλὰ τακούνια ὑπῆρξαν εὐεργετικοὶ στυλοβάται διὰ ν' ἀναδείξουν κάποιαν σπιθαμιαίαν καλλονὴν ἢ ὅτι τὰ πρότινων ἔτῶν μέχρι σιαγόνος ὑψηλὰ περιλαίμια τῶν γυναικῶν θὰ ἐχρησίμευσαν διὰ ν' ἀποκρύψουν διακριτικώτατα τὰς οὐλὰς σαρκωβόρων χοιράδων.

Τελευταῖον ὁμως δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ μόδα ἐξυπηρετεῖ ἄνευ ἐπιφυλάξεως καὶ σχεδὸν ἀπροκαλύπτως μίαν κοῦφον φιλαρέσκειαν, ἀποκαλύπτουσα ἀνοικτιρμόνως τὸ σῶμα.

Διὰ τοῦτο μάλιστα κατ' αὐτὰς ὁ καρδινάλιος τῶν Παρισίων ὠμίλησεν ἐκεῖ κατὰ τοῦ συγχρόνου συρμοῦ, συστήσας εἰς τὰς κυρίας νὰ ἐνδύωνται κατὰ τρόπον μὴ προσβάλλοντα τὴν θρησκευτικὴν εὐπρέπειαν. Ὑπηνίχθη δὲ κυρίως τὸ γυμνόν. Ἄλλ' ὁ Σεβασμιώτατος προφανῶς σφάλλεται! Τὰ θήλεα εὐλαβέστατα ἔχονται τῶν παραδόσεων τῆς θρησκείας μας καὶ εὐθὺ βαίνουσιν εἰς μίμησιν τῆς προμήτορος, ἥ ὁποία μετριοφρονέστατα ἤρκεῖτο εἰς ἔν μόνον φύλλον συκῆς !

*
* *

Ἄλλὰ μήπως καὶ οἱ ἄνδρες ὑπολειπόμεθα ; Ἐπιβάλλομεν εἰς ἑαυτοὺς μίαν φοβερὰν ποινὴν, ἐν ᾗ τὸ μόνον μας τέλος πάντων ἔγκλημα εἶναι ὅτι παρασυρόμεθα καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὴν περιφημον ἀνοησίαν. Ἐννοῶ αὐτὸν τὸν σκληρὸν καὶ ἀλύγιστον κλοιόν, μὲ τὸν ὁποῖον περιβάλλομεν τὸν λαιμόν, στερούμενοι τῆς ἐλευθέρας κινήσεως τῆς κεφαλῆς καὶ δυσχεραίνοντες τὴν ἀναπνοήν.

Καὶ νὰ τὸ ὑφίσταται ὅλος ὁ κόσμος αὐτὸ τὸ φορικαλέον κακόν, ὑπομονή ! Ἄλλὰ τί νὰ εἴπωμεν διὰ τοῦ Ἑλληνος τὸν τράχηλον, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζονται—ζυγὸν δὲν ὑποφέρει ;

Τὰ μπαστούνια, αὐταὶ αἱ ῥάβδοι, τὰς ὁποίας κρατοῦμεν περιπατοῦντες, ἂν δὲν ἐξίλεοντο, χρησιμεύοντα ὡς τρίτος πούς διὰ τοὺς γέροντας, δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ εἴπω ὅτι εἶναι ἀνάμνησις καὶ μᾶλλον ὑπόλοιπον τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἦτο εἶδος οὐραγκουτάγκων, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνωστόν, συνηθίζουσιν νὰ βαδίζουσιν κρατοῦντες ἀνὰ χεῖρας χονδρὸν ξύλον.

Ἐπίσης οἱ μακροὶ καὶ ὀξεῖς ὄνυχες τῆς σημερινῆς μόδας φοβοῦμαι, ὅτι εἶναι νοσταλγία πρὸς τὴν ἐποχὴν, πού ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄγριον σαρκοβόρον ἔτρεφε μακροὺς καὶ ὀξεῖς ὄνυχας !

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐάν ποτε ἡ μόδα ἤθελε μᾶς ἐπαναγάγει εἰς τὴν πρωτόγονον κατάστασιν, ἡμεῖς θὰ ἔχωμεν τοῦλάχιστον τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι ἀρκετὸν καιρὸν *ἐμείναμε ἄνθρωποι*.

*
* *

Ἡ μόδα πράγματι θὰ ἦτό τι εὐνόητον, ἐὰν ἐξυπηρετεῖ καὶ ἀνταπεκρίνεται εἰς τὰ στοιχειώδεις συνθήκας ἀνέσεως.

Ἄλλ' ἀντὶ τούτου βλέπετε μίαν γυναῖκα ἀγωνιζομένην νὰ ὀρθοστατήσῃ ἐπὶ ὑψηλοτάτων τακουνίων, αὐτόχρημα ξυλοποδάρων, χωρὶς καὶ νὰ εἶναι Ἀπόκρεφ.

Καμιὰ φορὰ ἐν τούτοις—δυστυχῶς ὅμως σπανίως—παρατηρεῖται καὶ κάποια πρακτικότης εἰς τὴν μόδαν, ὅπως εἶναι τὰ κοντὰ φορέματα, τὰ ὁποῖα δὲν συναγείρουν τὸν κονιορτὸν οὐδὲ ἐμποδίζουν τὸ βῆμα. Ἄλλ' ὅχι—δι' ὄνομα τοῦ καρδιναλίου—μέχρι γονάτων.

Πρέπει ἐν τούτοις νὰ τελειώσω τὸ ἀτελείωτον φύσει θέμα.

Τοσαῦτα γὰρ τὸ πλῆθος ἔχει τις παρατηρῆσαι, ὥστε οὐκ ἄπορον δοκεῖ μοι εἶναι πόθεν *ἀρξασθαι*, ἀλλὰ ποῦ *χρῆ* παύσασθαι γράφοντι.

Γεώργιος Π. Λαγοπάτης (Δ' 1920-1921)

5. Κουκουβάγια καὶ Φοιτηταί.

(Σοβαρὰ ἀνακοίνωσις πρὸς τοὺς συμμαθητάς μου)

Annuntio vobis gaudium magnum, ἀγαπητοὶ συμμαθηταί. Μετ' ὀλίγον, ὕστερα ἀπὸ ἡμέρας ἴσως, ἂν ἐπισπενσθοῦν οἱ διαγωνισμοί, καθὼς μᾶς ἀνήγγειλεν ὁ κ. Γυμνασιάρχης, θὰ γίνωμεν ἀκαδημαῖκοι πολῖται καὶ ἡμεῖς.

Ἄλλὰ τὸ ἐσκέφθητε καλὰ; Ἀπὸ μίαν στιγμὴν εἰς τὴν ἄλλην θὰ μεταμορφωθῶμεν εἰς κυρίους, θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν

κόσμον, θὰ περιφέρωμεν τὰ ὑποκείμενά μας «ποῦ᾿τοι» καὶ
θὰ τραγουδῶμεν τὸ φοιτητικὸν θούριον :

Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus

ἢ Ἑλληνοπρεπέστερον τὸ τοῦ Παράσχου :

«Χαῖρε, ἄνθρωπε, χαῖρε, πρὶν γίνῃς

ἀπ' τὰ χρόνια λιθάρι ψυχρό,

μέρα νύκτα στιγμή μὴν ἀφήνεις·

λίγον ὕπνο, γὰρ νᾶχης καιρό.»

Θὰ συζητῶμεν καὶ ἡμεῖς ὅλα τὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας, θὰ παρακολουθῶμεν τὰ φεμινιστικὰ συνέδρια, τὸν καταγκιόζη, τὰ θέατρα, τὰ ὁποῖα κατήντησαν τὸ αὐτό, καὶ θὰ πληροφοροῦμεθα μετ' ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν λίραν καὶ τὸ δολλᾶριον διότι ἀπὸ τὴν τύχην αὐτῶν κανονίζεται πλέον ἢ τιμὴ καὶ τῶν μαρουλίων ἀκόμη καὶ τῶν ῥαπανακίων. Φαίνεται ὅτι ἐξηυγενίσθησαν καὶ αὐτὰ καὶ ἀκολουθοῦσι τὴν μόδον. Πνέει δημοκρατικὸς ἄνεμος, καὶ οὐκ ἔνι jambon καὶ κοκκινογούλια, σαμπάνια καὶ χρετσινᾶτο, ἀλλὰ πάντα ἐν αἰσχροκερδεῖ ἀδελφὰ καὶ... οὐαὶ ὑμῖν, οἰκογενειάρχαι καὶ βιοπαλαισταί.

*
* *

Θὰ γίνωμεν λοιπὸν τρόφιμοι τῆς μεγαλοπρεποῦς «κουκουβάγιας», ἢ ὁποία συμβολίζει τὴν πανεπιστημιακὴν σοφίαν.

Ἀλήθεια, ποῦ νὰ εὔρον οἱ εὐλογημένοι τὸ νυκτόβιον, τὸ «κλαψάρικο» πτηνόν, μὲ τοὺς ἡλιθίους ὀφθαλμούς, ὡς ἀκαδημαϊκὸν σύμβολον!

— Διότι ἦτο, λέγουν, ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς!

Ἄλλ' ἢ Ἀθηνᾶ ἔχει τὸ φεῖδι καὶ τὸν κόκκορον ἐπίσης ἱερά. Διὰ τὸ ὅμως δὲν ἦτο προτιμότερος ὁ κόκκορος, ὁ περίφημος Σαντεκλαίρ, ὁ ἀεικίνητος, ὁ γεμᾶτος ζωὴν, ὁ χαρμᾶσυνος προάγγελος τῆς αὐγῆς, τῆς ζωῆς δηλαδὴ καὶ τῆς κινήσεως, ὁ ὁποῖος γνησιώτερον ἐνσαρκώνει τοῦ παιδός, τοῦ νέου τὴν

ζωηρότητα καὶ τὴν μαχητικότητα, καὶ δὲν φοβεῖται ποτέ, νὰ εὐρεθῇ πρὸς... φεμινιστικῆς ἀνταρσίας πρὸς ἰσοπολιτείαν;

Ἄλλὰ πάλιν τί τὰ θέλετε, φίλτατοι; καλύτερα ἢ «κουκουβάγια».

Διότι αὐτὸς ὁ εὐλογημένος ὁ Σαντεκλαίρ ἔχει κακὸν ὄνομα καὶ παρέχει τὸν κίνδυνον, ἂν τὸν ἀνεκηρύσσομεν σύμβολόν μας, νὰ μᾶς ἔλεγαν «κοκκορόμυαλους», χωρὶς τέλος πάντων ὅλοι νὰ λεγώμεθα Γιάννηδες.

Ἄλλ' ἐλησμόνησα τὸ σπουδαιότερον, ὅτι ἡ σοφία ἔχει ἐπιφάνειαν τοῦλάχιστον σχολαστικῆς ἀδρανείας, καθὼς ἡ κουκουβάγια, διότι εἶναι ἀπολύτως μία ἐσωτερικὴ συγκέντρωσις. Δηλαδή ἦτο, ὅπως τὴν περιγράφουν παλαιότεροι χρονολόγοι. Τώρα φαίνεται, ἥλλαξαν οἱ καιροὶ καὶ μόνον ἡ κουκουβάγια μένει μὲ τὰ διαρκῶς ὀρθάνοικτα μάτια, μὲ τὰ ὁποῖα βλέπει μόνον... εἰς τὸ σκότος. Ἄλλ' ἔστω. Ὅπωςδήποτε τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι γινόμεθα ἀκαδημαϊκοὶ πολῖται, δηλαδή φοιτηταί. Καὶ μοῦ γεννῶνται μία σωρεία προβλημάτων.

Πρῶτα-πρῶτα τί νὰ σπουδάσω! Νὰ γίνω δικηγόρος, ἱατρός, καθηγητής, μηχανικός, ἀξιωματικός... «σουλατσαδόρος», ἀρχιμουσικός; Ὅλα μ' ἀρέσουν καὶ τίποτε δὲν θέλω. Ἀκριβῶς ὅπως ἓνας ἦρως τῆς Χαλιμάς, τὸν ὁποῖον ἔβαλαν εἰς ἓνα θησαυρὸν νὰ διαλέξῃ τὸ καλύτερον, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ πάρῃ καὶ τί ν' ἀφήσῃ. Νὰ ἡδυνάμην νὰ ἐσπουδάζω ὅλας τὰς ἐπιστήμας, θὰ εὕρισκα ὅ,τι ἤθελα. Ἀλλὰ διὰ τὸ μέγαλον αὐτὸ πρόβλημα ἔχομεν καιρὸν ἕως τὸν Σεπτέμβριον. Ἄλλωστε δὲν εἶναι ἀποκλειστικῶς ἰδικόν μου τὸ ζήτημα, εἶναι καὶ τῶν γονέων μου. Ἐὼς τὴν ὥραν φαίνεται ἐπικρατοῦσα ἡ Νομικὴ. Ἀπὸ ἐκεῖ προῆλθον καὶ ὅλοι οἱ Πρωθυπουργοί! Τώρα ἂν δὲν γίνω πρωθυπουργὸς καὶ καταλήξω—ὃ μὴ γένοιτο—γραμματεὺς τοῦ Εἰρηνοδικείου Παρακαμυλίων π. χ., δὲν σημαίνει. Τί εἰς τὴν κορυφήν, τί εἰς τὴν βάσιν τῆς Ἱεραρχίας! Εἶναι τὸ αὐτό, μὲ μόνην διαφορὰν, ὅτι εἶναι ὅλος διόλου τὸ ἀντίθετον.

Ἄλλὰ διατὶ τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο; Τὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς

γίνομαι Δεσπότης. Θὰ εὐλογῶ τοὺς πιστοὺς, θὰ ἔχω τὴν γενικὴν ἐποπτείαν τῶν μοναστηρίων, τοὺς διάκονους νὰ μοῦ φοροῦν τὴν χρυσοποικίλον στολὴν, καὶ τὸ μοναδικὸν βάρος... νὰ κρατῶ τὴν πατερίτσα!

Ἀλήθεια, δὲν εἶναι ἄσχημον τὸ πράγμα. Τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον μὲ φοβίζει, εἶναι, μήπως δὲν θὰ ἔχω τὴν ἀναπόφευκτον δεσποτικὴν γενειάδα καὶ γαστέρα.

Διατὶ ὅμως ν' ἀτελίζωμαι προκαταβολικῶς διὰ τὸ μέλλον; ἀλλὰ πάλιν Δεσπότης χειροτονεῖται κανεὶς συνήθως, ὅταν ἐγγίξει τὸ γῆρας. **Ὅλα κα' ὅλα** ὅμως, δὲν μοῦ ἀρέσει νὰ γηράσω.

Καὶ ἴσως δὲν εἶναι ἀπίθανον καὶ αὐτό, νὰ τὸ ἐπιτύχουν οἱ σοφοί. «Τὸ γαιοῦρτι τοῦ Μετσνικῶφ» δὲν ἔκαμε τίποτε, διότι ἴσως τὸ νερόνουν οἱ γαλακτοπῶλαι. Ὅταν ὅμως κατορθωθῇ οἱ γαλακτοπῶλαι νὰ μὴ νερόνουν τὸ γάλα, δὲν πιστεύω νὰ εἶναι δύσκολον νὰ εὗρεθῇ τὸ μυστήριον τῆς διαρκούς νεότητος. Καὶ μένω μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτήν.

Ἄλλο πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἤρχισε νὰ μὲ ἀπασχολῇ. Πρέπει νὰ σοβαρευθῶ. Addio πλέον football! Δὲν θὰ βαδίζω εἰς τὸν δρόμον χαζεύων ἢ τρέχων μὲ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δικαιολογίαν τοῦ παιδιοῦ. Ἀλλὰ πάλιν θὰ εἶμαι μία κοινωνικὴ μονάς, θὰ ἐκφωνῶ λόγους εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Πανεπιστημίου, θὰ πηγαίνω εἰς διαδηλώσεις. Θὰ φορέω πολιτικά, θὰ ἔχω μπαστούνι, καὶ θὰ καταδικασθῶ ἐκουσίως εἰς τὰ ἰσόβια δεσμὰ τοῦ κολλάρου καὶ τοῦ λαιμοδέτου.

Σὰς ἐξομολογοῦμαι ὑπὸ ἐχεμύθειαν, ὅτι πολὺ μὲ ἀπασχολεῖ τὸ τελευταῖον τοῦτο. Φοβοῦμαι, ὅπως εἶμαι κοντός, νὰ μὴ γίνω γελοιογραφία μεγάλου! Μὲ ἀποθαρρύνει καὶ τὸ παράδειγμα ἑνὸς φιλιτάτου μου συμμαθητοῦ, ἑφταμηνίτικου, τὸ δὴ λεγόμενον, καὶ ἐκείνου, ὅπως ἐγώ, ὁ ὁποῖος μίαν ὥραίαν πρωίαν μᾶς ἐνεφανίσθη μὲ ἐν κολλάρῳ, μὲ μακρὸν πανταλόνι καὶ μὲ ἀξιώσεις «λιμοκοντόρου.» Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς ἂν ἦσαν Ἀπόκρεφ, ὅταν ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν του. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι τὸν ὑπεδέχθημεν μὲ γέλωτας καὶ πειράγματα. Καὶ ἐν τούτοις δὲν δύναμαι νὰ κάμω ἄλλως.

Ἡ πάλιν ν' ἀκολουθήσω τὴν συμβιβαστικὴν μέθοδον ἐνὸς ἄλλου φιλάτου ἐπίσης συμμαθητοῦ μου, ὅστις κατορθώνει νὰ ἐξυπηρετῇ καὶ Θεὸν καὶ Μαμμωνᾶν ; Πολιτικὴ ἀμφίεσις, ἀλλὰ... μὲ κοντὸν πανταλόνι. Κατὰ τὸν θώρακα «κύριος», καὶ εἰς τοὺς πόδας «μπεμπές.» Συλλογίζομαι τί «πρόγκα», ὅπως λέγουν, μὲ περιμένει, νὰ ἐμφανισθῶ εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν νεο-λαίαν μὲ ναντικά ! Ἦκουσα μάλιστα. ὅτι ἡ φοιτητικὴ πρόγκα συνοδεύεται καὶ μὲ «καρπαζιές», αἱ ὅποια δὲν εἶναι δὰ ἄγνωστοι καὶ εἰς ἡμᾶς.

Ἀλλὰ πάλιν θὰ εἶμαι φοιτητής, σοῦ λέει ὁ ἄλλος. Θὰ λογίζωμαι ὡς κάτι τι. Ἄλλως τε ἐλπίζω καὶ νὰ ψηλώσω. Τί διάβολον, δὲν πιστεύω νὰ μείνω ἔτσι δὰ λιλιπούτιος !

* *
*

Λοιπὸν τί νὰ κάμω ; Ἐγκρίνετε νὰ ἀναθέσω τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῶν Συμμάχων ; Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι θὰ γηράσω καὶ αὐτοὶ οἱ εὐλογημένοι θὰ συσκέπτονται ἀκόμη. Ἡ νὰ προκαλέσω δημοψήφισμα μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν μου μὲ διαιτητὰς τοὺς κ. κ. καθηγητάς ;

Τί λέγετε καὶ σεῖς ;

Γεώργιος Π. Λαγοπάτης (Δ' 1920-1921)

6. Ἀνώτερα φιλοσοφικά.

Μπάμ ! Μπούμ ! Ἐνέσκηψεν ἄγριος, βιαστικός, κρατῶν ῥάβδον διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ ὀγκῶδες χαρτοφυλάκιον διὰ τῆς ἄλλης. Μὴ ταράττεσθε· δὲν ἦτο κανεὶς κακοῦργος· ἦτο κοινὸς καὶ αὐτὸς Ἀθηναῖος ἀστός· κοντόχονδρον σῶμα, σωστὴ κεντρικὴ προβολὴ τῆς βαρέλας τοῦ γειτονικοῦ οἰνοπωλείου, ἀπετέλει τὸν εὐκλεῆ συνομιλητὴν μου.

— Ἀπορεῖς, μοῦ λέγει, διὰ τὴν χαρὰν μου! ὦ, αὐτὴ ἡ γλυκυτάτη καὶ μεγίστη χαρὰ, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι σήμερον, αὐτὴ ἡ χαρὰ, τὴν ὁποίαν ἀνθρώπινα χεῖλη δὲν δύνανται νὰ ἐκφράσωσιν, αὐτὴ ἡ χαρὰ....

— Μὰ διατὶ τέλος πάντων αἰσθάνεσαι αὐτὴν τὴν χαρὰν;

— Αὐτὴ ἡ χαρὰ, ἐξακολουθεῖ μὲ ὕψος 52 καρδιναλίων, ὑπάρχει ἐν ἐμοί, διότι εὐαγγελίζομαι εἰς σὲ τὸ πόρισμα μακρῶν φιλοσοφικῶν μου μελετῶν, ὅπερ συνοψίζεται εἰς τὰς λέξεις: «Ἡ διακυβερνώσα τὸ σύμπαν ἀρχὴ εἶναι τὸ ψεῦδος, ὅπερ συμφωνεῖ καὶ πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ δὲν μᾶς φέρει εἰς τὴν ἀνάγκην ἄλλων ὑποθέσεων, μὴ δυναμένων νὰ ἀποδειχθῶσιν». Ἀλλὰ θὰ μὲ ἐρωτήσης «ἡ ἀλήθεια»; Ἰδοὺ μία λέξις κενή, κενωτέρα καὶ τῶν Μαθηματικῶν, τῆς ὁποίας οὐδεὶς μέχρι τῆς παρούσης στιγμῆς κατώρθωσε νὰ εὔρη πλήρη καὶ τέλειον τὸν ὅρισμόν. Εἶχομεν Σωκράτας, Πλάτωνα καὶ τὰ κοπέλλα των, διὰ νὰ εἰπώμεν μὲ τὴν δημοτικὴν, τὸ πάλοι, ἔχομεν καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ 6359 καὶ ἡμῖς Ἀκαδημαϊκοὺς ὑποψηφίους σήμερον, ἀλλὰ τί κατώρθωσαν; Οὐδέν. Καὶ διατί; Διότι, φίλε μου, δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια. Ἐν ᾧ τοῦναντίς τε τελείως, συντόμως, συντομώτατα δύναται νὰ εὑρεθῇ ὁ ὅρισμός τοῦ γλυκυτάτου μας ψεύδους καὶ ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς κατωτέρας κοινωνικῆς ὑποστάθμης. Ὅσον δι' ἐμὲ «Ψεῦδος εἶναι προσὸν ὁρατῶν πάντων καὶ ἀοράτων».

Ἄλλως τε καὶ ἂν σπανιωτέρα καὶ τοῦ κομήτου τοῦ Χάλεϋ ἐμφανισθῇ καμμίαν φορὰν ἡ ἀλήθεια ἐν τῷ κόσμῳ, θὰ ἐμφανισθῇ, ἀφ' οὗ προηγουμένως φορέση χρυσοῦν φωτοστέφανον μάρτυρος, ἀφ' οὗ γαρνιρισθῇ 120 % φορὰς μὲ τὴν γαρνιτούραν τοῦ γυναικείου ἁλατος. Εἶναι βεβαίως ἀληθὲς ὅτι μεταξὺ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους ὑπάρχει σύνδεσμός τις καὶ μάλιστα ἀφ' οὗτοῦ ὑπάρχει ὁ κόσμος, Ἀλλ' εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον ἡ ἀλήθεια παίζει ὅλως δευτερεύοντα ῥόλον. Naί, πολλάκις, ἢ μᾶλλον νῦν καὶ αἰ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἡ ἀλήθεια διαδραματίζει τὸ ταπεινὸν πρόσωπον ἀπολυθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως γραμματέως γ' τάξεως, ἐν ᾧ τὸ ψεῦδος

λαμπρὸν ὡς ὁ χρυσὸς ἅμα καὶ ὁ ἄργυρος ἐκτελεῖ εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντα τοῦ σεβαστοῦ προσώπου γηραιοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀφ' ἐτέρου ἢ μεγίστη ἀξία τοῦ Ταλεῦράνδου εἰς τὸ ἐξῆς πρὸ παντὸς συνίσταται, εἰς τὸ ὅτι πρῶτος αὐτός, ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐννοεῖται (διότι ποῦ μπορεῖ νὰ φθάσῃ κανεὶς τὰς ἀπογόνους τῆς Εὐας), κατώρθωσε νὰ δώσῃ ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον ἔρεισμα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν· ἐπέτυχε δηλαδὴ τὴν ἀποκρυστάλλωσιν τοῦ ἐξῆς νόμου: «Ὁ λόγος ἐδόθη εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ἀποκρύπτῃ τὰ διανοήματά του».

Ἀνέγνωσα κάποτε εἰς γνωστὸν περιοδικὸν τῆς Κων)πόλεως, ἐξακολουθεῖ πομπωδῶς ὁ φίλος μου, τὸν ἐξῆς, καθὼς ἔγραφε, ἐκ τοῦ φυσικοῦ εἰλημμένον διάλογον μεταξὺ δύο φίλων ἐντὸς θεάτρου: «—Πώ! πώ! μὴ ἀσχημη! — Εἶναι ἡ σύζυγός μου. — Τί; πῶς; ἀξιέραστος πράγματι κυρία. Κι' ἐκεῖνα τὰ ἀπαίσια τέρατα εἰς τὸ δεύτερον θεωρεῖον τῆς πρώτης σειρᾶς; — Αἱ κόραι μου, καλέ.—Μπά, ἄ! τί χαριτωμέναι δεσποινίδες!».

Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ δώσω τελείαν βεβαίως εἰκόνα τῆς δράσεως τοῦ ψεύδους, τοῦ μεγάλου αὐτοῦ φιλέλληνος καὶ ἑλληνοφιλοῦς, οὐδὲ νὰ περιγράψω τοὺς εὐρεῖς ὁρίζοντας, οὓς διήνοιξεν εἰς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα τὸ ὑπέροχον τῆς ἀξίας του. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν δύναμαι νὰ συγκρατήσω τὴν χαρὰν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι, διότι ἐγεννήθην εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, τὴν χώραν τοῦ ψεύδους καὶ τῆς πονηρίας. Εἶσαι πολιτικός; εἶσαι διαρκῶς εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ψεύδῃσαι πρὸς τοὺς ἐχλογεῖς σου. Εἶσαι δημοσιογράφος; ὦ, ἀκόπως καθημερινῶς θὰ κατορθώνης νὰ μὴ ἀφήσῃς εἰς τὴν ἑφημερίδα σου οὔτε μίαν ἀλήθειαν. Εἶσαι τέλος δικηγόρος; «Τότε πᾶ, ὀπίσω μου Σατανᾶ!».

Ἐκεῖ δέ, ὅπου προέχει τὸ μεγαλεῖον τοῦ ψεύδους, εἶναι ἄνευ ἀμφιβολίας αἱ κοινωνικαὶ μᾶς σχέσεις. Καὶ διὰ νὰ ἔλθω ἀμέσως εἰς ἓν παράδειγμα, ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, μοῦ ζητήσῃς χρήματα, δὲν μοῦ λέγεις, θὰ σοῦ εἴπω ὅτι δὲν σὲ ἐμπιστεύομαι; Κάθε ἄλλο. Θὰ σοῦ εἴπω ἀπλῶς ὅτι δὲν ἔχω. Ὁ ἄνθρωπος

ἐπίσης ἀρχίζει τὴν ἐκπαίδευσίν του διὰ τοῦ ψεύδους. Τί ἄλλο διδάσκονται εἰς τὸ Δημοτικὸν τὰ παιδάκια; Μύθους.

Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ τὸ αἰώνιον ἔμβλημα, τὸ διαρκὲς σύμβολον, τὸ ἐνσάρκωμα οὕτως εἰπεῖν τοῦ ψεύδους, εἶναι τὸ τελειότερον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀτελέστερον τῶν ἐν τῇ ὑψηλίῳ ὄντων. Καθημερινῶς ἀκούομεν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὸ βλέπωμεν, ὅτι εἶναι νεαρᾶς ἡλικίας. Τὸ δυστυχὲς κλαίει συχνά· ἀδιάφορον ἔαν κλαίῃ, διὰ νὰ ψευσθῇ ἐπιτηδείότερον τὸ ψεῦδος δὲν κυβερνᾷ τὸ σύμπαν; Ἐξέρχεται, περιπατεῖ, εἰσδύει ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἐξέρχεται, δὲν περιπατεῖ, δὲν εἰσδύει κανεὶς. Ἐ, πιστεύω νὰ ἐμάντευσες.

— Μὰ νομίζω, δὲν εἶναι ἡ γάτα;

— ὦ! κουταμάρα! Σοῦ ἐπαναλαμβάνω, μεταχειρίσθητι τὰ δεδομένα.

— Ἄ, ἡννόησα· ἀσφαλῶς εἶναι ὁ διάβολος!

— Καὶ πάλιν δὲν ἐπέτυχες. Ἴσως ἠθελες νὰ εἴπης μεταμορφωμένος διάβολος· καλὰ, ἐπλησίασες, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἀκόμη χειρότερον. Εἶναι ἡ γυνή. Δίκαιον;

— Δικαιότατα.

— Ὑπάρχει βεβαίως ἀρκετὴ λογικὴ εἰς τὸ πείσμα τῆς γυναικὸς νὰ μὴ ἔχῃ τοιαύτην.

Ἐρωτᾷτε τὴν Κυρίαν: Ἐὰν ἐπιτρέπετε, πόσων ἐτῶν εἴσθε, παρακαλῶ; — Τὸν προσεχῇ Μάιον εἰσέρχομαι εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔνατον. — Καὶ ἡ δεσποσύνη, ἡ κόρη σας; — Τὴν πρώτην Ἀπριλίου ἀκριβῶς εἰσέρχεται εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον!

Γνωρίζετε ἀκόμη τὴν γεραρὰν ὑπάλληλον τοῦ Ταχυδρομείου; Ὅσον καὶ ἂν φωνάζετε «Κυρία! Κυρία!», φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ! Ἐὰν εἴπητε εὐθὺς ἀμέσως «Δεσποινίς!», τότε ἀνατινάσσεται ἐκ τοῦ καθίσματος, ἀκκίζεται, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς σπινθηροβολοῦν ἐξ ὑπερφηφείας καὶ φιλοφρονέστατα ἐρωτᾷ «Τί ἀγαπᾷ ὁ κύριος!»

Εἶπεν, ἂν ἐνθυμοῦμαι, κάποτε ὁ Δουμᾶς: «Τὰ ἔτη, τὰ ὅποια μετρᾷ ἡ γυνή, δὲν χάνονται, διότι τὰ προσθέτει εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν ἄλλων γυναικῶν». Ἐγὼ ὅμως προσθέτω:

*Η γυνή εἶναι μία οὐσία λεπτόρρευστος, ἐρυθροῦ χρώματος ἀναλόγου τῆς ποσότητος τῆς μογιᾶς, ἣν μεταχειρίζεται, ἔχουσα ὡς δύναμιν κινήσεως τὸ ψεῦδος, ἥτις ὅμως δύναμις, ἐνιαία ἐν τῇ πραγματικότητι, φθάνει εἰς τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν ὑπὸ τὴν μορφήν ἀνθρώπου. Καὶ διὰ τὰς φανῶ σύντομος καὶ καταλήξω μὲ ἐνὰ γενικὸν τῆς γυναικείας ὑποουλότητος χαρακτηρισμόν, ἀπλῶς ἐπαναλαμβάνω τὴν ἐξῆς ῥωμαϊκὴν παροιμίαν: « Διαβάτα, στῆθι καὶ ἰδὲ τὸ θαυμασιώτερον πρᾶγμα, ἦτοι ἄνδρα μὴ διχονοοῦντα μὲ τὴν σύζυγόν του » ἢ μᾶλλον « γυναῖκα μὴ διχονοοῦσαν μὲ τὸν σύζυγόν της ».

**Ιωάννης Κ. Παπαζαχαρίου (Δ' 1920-1921)*

7. Μία Μόδα.

*Ίσως διὰ πρώτην φοράν ἀφότου ἐγνωρίσθημεν θὰ σᾶς ὁμιλήσω διὰ μίαν μόδαν. Καὶ μάλιστα μόδαν, ἥτις ἀφορᾷ τὴν ἐνδυμασίαν ὅχι τοῦ ὡραίου φύλου, ἀλλὰ ἀνδρῶν. *Ε! Θὰ κατορθώσω λοιπὸν νὰ σᾶς κάμω νὰ προσέχητε εἰς τὰ praecepta τῆς μοδολογίας μου; Καὶ ὅμως, σᾶς βεβαιῶ, ἀξίζει τὸν κόπον.

*Η μόδα, περὶ τῆς ὁποίας θὰ σᾶς ὁμιλήσω, εἶναι ὀλίγα ἀπ' ὅλα, δὲν εἶναι ἀπλῇ ὡραιότης, εἶναι καὶ ἄνεσις καὶ ἐλευθερία. *Εννοῶ τὰ νέα ἀνδρικὰ κολλάρα. Εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι εἰσηγμένα πρὸ πολλοῦ καὶ ἀρκετοί, ἔξυπνοι βέβαια, περιηγηταί, οἵτινες ἐπεσκεψθῆσαν τὰς *Αθήνας, τὰ ἐφόρουν. Τώρα ἡ μόδα ἔχει εἰσαχθῆ, κολλητικὴ ἀσθένεια βλέπετε, καὶ ἐδῶ. *Αλλὰ τί εἶναι τέλος πάντων αὐτὰ τὰ νέα κολλάρα, θὰ ἀνυπομονῇτε βεβαίως νὰ τὸ μάθητε. *Ω! εἶναι τὸ ἀπλούστερον τῶν πραγμάτων ἰδοὺ ἓν ἀπλούστατον περιλαίμιον ἐν εἵδει τραχηλῖα, τὸ ὁποῖον ἀφήνει ἀπ' ἐμπρὸς ἀρκετὰ γυμνὸν τὸν λαιμὸν καὶ πέριξ τοῦ ὁποίου περνᾷ ἡ γραβάτα, ἥτις δένεται ἐλαφρὰ πέριξ αὐτοῦ.

Πρὸ ἡμερῶν ἔξαφνα κάποιοι φίλτατός μου παρουσιάσθη ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ πολλῶν ἄλλων φίλων μου μὲ πολιτικά, ἀλλὰ μὲ κοντὸν παντάλονι καὶ φέρων αὐτὴν τὴν θαυμασίαν τραχηλιάν. Παρουσιάσθη, νὰ τὸν ἐβλέπατε τότε, μὲ μεγάλην σεμνοτυφίαν καὶ ἔχων ὁ καϋμένος ἀξιώσεις μορφονιοῦ. Ἀγρία καὶ θορυβώδης πρόγκα τὸν ὑπεδέχθη. Τὰ σκώμματα διεδέχοντο ἄλληλα βροχηδόν· οἱ ἐμπαιγμοὶ τὸν ἐδίδαξαν νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ ἄλλοτε τοιαῦτα ἄσχημα πειράματα. Ἡ ἀξίωσις τοῦ πλέον οἰκτρῶς ἐνανιάγει.

Ἀλήθεια, ἂν ἔκρινε κανεὶς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα φοροῦν, πρὸ πάντων οἱ ἄνδρες, θὰ ἔλεγεν ὅτι δὲν ἐφάνη ποτὲ εἰς τὸ σύμπαν ἀνοητότερον γένος.

Καὶ πρῶτον ἃ; ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ κάτω ἄκρα. Τί εἶναι ἐκεῖνοι οἱ δύο στενοὶ σωληνες, εἰς τοὺς ὁποίους ἀσυνειδήτως καὶ δουλοπρεπῶς χώνομεν τὰ σκέλη μας καὶ οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται πανταλόνι; Τί εἶναι ἐκεῖνα τὰ δερμάτινα βασανιστήρια, ἅτινα περισφίγγουν, τραυματίζουν καὶ διαρκῶς μολύνουν τοὺς ἀτυχεῖς πόδας μας, καὶ ὀνομάζονται παπούτσια; Τί εἶναι ἐκεῖνοι οἱ σκληροὶ, οἱ ἀδιαπέραστοι κύλινδροι, οἵτινες βαρύνουν, θερμαίνουν, ἀνάβουν τὰ κεφάλια καὶ λέγονται καπέλλα, ἢ κάλλιον καμινάδες, διότι πραγματικῶς τὰ σημερινὰ καπέλλα ὁμοιάζουν μὲ τὰς καπνοδόχους τῶν ἐργοστασίων (ὄρα καὶ τοὺς παλαιότερους δόκτωρας) καὶ τῶν οἰκιῶν μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι καλύπτουν, τί! τὰ κεφάλια μας καὶ οὐχὶ σπανίως καὶ «τὰ ἀμενῆνὰ κάρηνα», καθὼς ἔλεγεν οἱ ἀρχαῖοι!

Τί θαυμαστὴ φιλοκαλία, τί ὥραία συμφωνία!

Καὶ ἐπὶ τέλους, διὰ νὰ ἀφήσωμεν τὰ ἄλλα, τί εἶναι τὰ διπλὰ ἐκεῖνα σινικά τεῖχη, τὰ ὁποῖα περισφίγγουν μέχρι πνιγμοῦ τὸν ἀπαλὸν λαιμόν, καὶ λέγονται κολλάρα; Μὰ ὥρι-σμένως πρέπει νὰ εἶναι θεότρελλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, διὰ ν' ἀποφασίσωσι νὰ ἐνδύωνται ὅλοι (καὶ τί θαυμαστὴ συμφωνία!) τόσον στενόχωρα, τόσον ζεστὰ καὶ τόσον ἀλλόκοτα!

Ἡ ἀνδρική ἐνδυμασία τῶν ἡμερῶν μας ὄχι μόνον εἶναι βασανιστήριον, ἀλλὰ δὲν ἔχει καὶ καμμίαν χάριν, καμμίαν

ώραιότητα. Ὅσοι λοιπὸν εἶναι χονδροὶ καὶ ζεσταίνονται καὶ ὅσοι εἶναι κομψευόμενοι νεανίαί, ἃς πετάξουν τὸν ὑψηλὸν κολαριστὸν γιανῶν, ὅστις πραγματικῶς εἶναι διαρκὴς γιανῶς, δηλ. καρπαζιά, κατὰ τῆς αἰσθητικότητος, καὶ ἃς τὸν ἀντικαταστήσωσι μὲ τὴν ὥραϊαν ἄνετον τραχηλιάν. Ὅσοι θέλουν ἃς ἀκούσουν τὴν συμβουλὴν μου.

Ἀλλά, θεέ μου, τί ἀνάποδοι ποὺ εἴμεθα οἱ ἄνθρωποι ! Ἐγὼ τουλάχιστον δὲν θὰ συμμορφωθῶ μὲ τὴν συμβουλὴν μου, διότι σᾶς βεβαιῶ ὅτι φοβοῦμαι τρομερὰ τὸν ἐκτραχηλισμὸν ἀπὸ τῆς καθιερωμένης μόδας. Ξεύρετε τί θὰ εἴπῃ νὰ λέγεσθε τότε ἐκτραχηλισμένοι ; Δέκα φορές τὴν ἡμέραν θὰ λέγω τὸ Πάτερ ἡμῶν, διὰ νὰ μὲ προφυλάξῃ ὁ θεὸς ἀπὸ τοιοῦτον πειρασμόν.

Παναγιώτης Δ. Παπακωνσταντιόπουλος (Δ' 1920 - 1921)

8. Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Δρομοκαῖτειον.

Θορυβώδης καὶ παρατεταμένος κωδωνισμὸς κατὰ τὴν 11ην ὥραν τῆς ἑσπέρας μὲ ἔκαμε νὰ πηδήσω ἔντρομος ἐκ τῆς κλίνης μου, διὰ νὰ ἀνοίξω εἰς τὸν γυκτερινὸν ἐπισκέπτην.

Ἡ θύρα ἀνοιχθεῖσα ἀπεκάλυψε τὴν μορφήν τοῦ ἰδιοτρόπου φίλου μου, τοῦ αἰωνίως δυσηρεστημένου μὲ ὅλα, ὅστις κυριολεκτικῶς ἐπέπεσε κατ' ἐμοῦ ἀνατρέπων πᾶν τὸ προστιχόν.

Τὸ ὕφος τοῦ ἦτο ἀλλόκοτον !

Ἐφοβήθην ὅτι θὰ μου ἀνήγγελλε δυστύχημά τι, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασα νὰ συμπεράνω τί, ὅτε ἤρχισε νὰ κεραυνοβολῇ τὸ σύμπαν μὲ παραδόξους θεωρίας.

«Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ. Τὸ κράτος βαίνει κατὰ κρημνῶν ἕνεκα τῆς ἀνικανότητος τῶν ἰθυνόντων, ἡ κοινωνία καταρρεῖ.

Τὸ πᾶν ἀπώλετο. Ἡ ἀδικία ἐπικρατεῖ. Οἱ γκρινιάρηδες

πολιτικοὶ διοικοῦν, ἐν ᾧ τὰ ἔξοχα πνεύματα τήκονται εἰς τοὺς τοίχους μιᾶς φυλακῆς....»

Ἐνόμισα ὅτι ἐμάντευσα τὰ αἷτια τῆς ὀργῆς τοῦ φίλου μου.

«Ἴσως τὸ καταστρωνόμενον ἐνοικιοστάσιον παραβλάπτει τὰ συμφέροντά σου, τοῦ εἶπον, καὶ δικαίως παραφέρεσαι κατὰ τῶν ἀρμοδίων...»

Μὲ ἐκεραυνοβόλησε διὰ τοῦ βλέμματος.

«Ἐρχομαι διὰ ζήτημα ἀπείρως σπουδαιότερον, ἀπήντησε. Μόλις ἔφθασα ἐκ Δαφνίου...»

Ἐσκέφθην ὅτι ἀναμφιβόλως ἡ τρέλλα εἶναι κολλητική, ἐκτὸς ἂν ὅλη ἡ ἔξαψις τοῦ φίλου μου ἦτο ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκλεκτοῦ οἴνου τῆς Μονῆς.

Ἐκεῖνος ἐξηκολούθησε.

«Ἐπεσκέφθην τὸ Δρομοκαίτειον καὶ ἦλθον ἀμέσως κατόπιν εἰς τὴν οἰκίαν σου, διὰ νὰ σοῦ ἀφηγηθῶ τὰς ἐντυπώσεις μου καὶ νὰ σοῦ ἀποδείξω, ὅτι ἡ τρέλλα δὲν εἶναι ὡς γενικῶς πιστεύεται εἰς τὰ βουνά, ἀλλ' εἰς τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ καοῦν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον μετὰ τῶν ἀρχόντων των.»

Ἦρχισα νὰ ἀνησυχῶ σοβαρῶς περὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τοῦ Ἡροστράτου φίλου μου καὶ τοῦ συνέστησα νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον.

Ἄλλ' ἐκεῖνος ἐξηκολούθησε «Ὅλα αὐτά, ἔλεγε, ἐκσφενδονίζων βλασφημίας μαζὶ μὲ νέφη καπνοῦ, ὅλα αὐτὰ ποὺ συμβαίνουν γύρω μας, τρομεροὶ πόλεμοι μὲ τὰς ἀνθρωπίνους ἐκατόμβας, τὰ δράματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, δὲν ὀφείλονται οὔτε εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν κατοίκων τῆς γῆς οὔτε εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν αὐτῆς ὅπως τοὺς θρέψῃ. Τὸ σφάλμα εἶναι τῶν κυβερνητῶν. Μόνον ἔξοχα πνεύματα ἔπρεπε νὰ διοικοῦν...»

Ἐπαυσεν, ἀσθμαίνων. Ἠθέλησα νὰ τὸν ἐπαναφέρω εἰς ἑαυτὸν καὶ εἶπον δειλῶς «Ἀλλά, φίλε μου, τὰ ἔξοχα πνεύματα σπανίζουν.»

Ἦτο ὡς νὰ ἔρριπτα ἔλαιον εἰς τὴν πυράν.

— Λάθος, ἀνέκραξεν ἀναπηδήσας ὡς δι' ἐλατηρίου. Ἀπε-

ναντίας τὰ ἔξοχα πνεύματα ὑπάρχουν καὶ μάλιστα ὡς κοινῶς λέγεται συναντῶνται. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνητηθήσαν εἰς Δαφνίον. Οἱ Μεγάλοι, Ἑγεμόνες, Σοφοί, Στρατάρχαι εὐρίσκονται ἐκεῖ. Τοὺς εἶδα, τοὺς ὠμίλησα. Καὶ τοὺς ὀνομάζουν τρελλούς!! Διορίσατέ τους λοιπὸν ἄρχοντας, διὰ νὰ διέλθῃτε βίον ἡσυχον, εἰρηνικὸν καὶ

— Ἀναμάρτητον, συνεπλήρωσα. Ἀλλὰ μήπως διεκδικεῖς τὸν τίτλον τοῦ Ἀνωτάτου ἄρχοντος τῆς πολιτείας ταύτης;

— Βέβηλε, ἀνέκραξε. Τολμᾷς νὰ κατατάξης ἐμέ, τὸ μηδαμινὸν ὄν, μεταξὺ τῆς χορείας τῶν ἐξοχοτήτων, ἃς εἶδον ἐκεῖ; Ἐκεῖ λοιπὸν εἶναι, διὰ νὰ ἰδῇς τὸ σφάλμα σου, ὁ Μέγας φιλόσοφος Σωκράτης, ὁ Ἀριστείδης, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ Ἀρχιμήδης.

Ἐπρεπε νὰ ἐβλεπες τὴν στῶϊκότητα καὶ ψυχραιμίαν τῶν Μεγάλων τούτων πνευμάτων ὑποφερόντων τοὺς ῥαβδισμοὺς τοῦ φύλακος.

Ὁ Θεμιστοκλῆς ἐτύπιετο, ἀλλ' ἀτάραχος ἔλεγε πρὸς τὸν γελῶντα βαναύσως φύλακα: «Πάταξον μὲν, ἄκουσον δὲ» καὶ ἐξηκολούθει ἀναπτύσσων τὰ τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμίνας.

Ὁ Σωκράτης ἀνέπτυσσεν εἰς τὸν κεκληλημένον σύντροφον τῆς φυλακῆς, εἰς ἣν τὸν ἐνέκλεισαν οἱ νεώτεροι Ἀθηναῖοι, ὅτι ἢ παραφροσύνη του εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς διανοητικῆς τῶν καταστάσεως, καταδεχθεῖς μάλιστα νὰ λάβῃ ὡς παράδειγμα παραφροσύνης τὸ ταπεινὸν μου ὑποκείμενον.

— Καὶ ὁ Ἀριστείδης;

— Ἄλλ' αὐτὸς ἡσχολεῖτο μὲ τὸ ἄριστον, διανέμων φιλοδοκίῳ μεταξὺ δύο θαυμαστῶν του ἐν τεμάχιον τυροῦ, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἔκοψεν εἰς δύο τεμάχια, κατέφαγεν ἀμφοτέρω, ὡς ἐν τῷ Αἰσωπεῖ μύθῳ, ἵνα καταστήσῃ τὰ μερίδια ἀκριβῶς ἴσα.

Ὁ Θουκυδίδης ἠγόρευε περαιτέρω, ἀλλ' ἔνεκεν τῆς ἀφθονίας τῶν ῥητορικῶν σχημάτων καὶ τῆς ἀμαθείας μου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ (;) γλώσσῃ δὲν ἠδυνήθην νὰ τὸν ἐννοήσω. »

Ἦμην βέβαιος ὅτι ὁ φίλος μου παρεφρόνησε. Ἐν τούτοις τὸν ἠρώτησα περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

— Φαντάσου, φίλε μου, μοῦ εἶπεν, ὅτι ἔσχον τὸ θράσος νὰ τῷ ζητήσω συνέντευξιν. Μὲ ἐνόμισεν ὡς Πέρσην κατάσκοπον καὶ μοῦ ἔδωκε τῆς χρονιᾶς μου.

— Ὀλιγώτερον θὰ ἐξεπλητιτόμην, ἂν μοι ἔλεγεν ὅτι τὸν εἶχεν ἐκλάβει ὡς Βουκεφάλαν, καθότι ὁ φίλος μου ἔχει ἀντὶ κεφαλῆς ἐν ἀληθὲς Μουλκαίικο πελόνη.

Ἐκεῖνος ἐξηκολούθει.

Εἶδον καὶ τὸν Ἀρχιμήδην. Καταστρώνει προβλήματα μέγιστα καὶ πάντως θετικώτερα τῶν ἀεροβατημάτων τοῦ Σωσίου του, ὡς λέγει, τοῦ ἀρχαίου Ἀρχιμήδους. Αὐτὸς δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ κινήσῃ τὴν γῆν. Ζητεῖ πασιτὸ (πᾶσι τῶ), ἀλλ' ἀπλῶς διὰ νὰ θέσῃ τὸ φρενοκομεῖον ἐπὶ ποδός, καὶ δέχεται ἀπαθῶς τὰ ξυλοκοπήματα, ἀρκεῖ νὰ μὴ τοῦ διαταράξουν.

— Τὰς τεταραγμένας φρένας του, συνεπλήρωσα.

Ἦγέρθη κάτωχρος. Ἠννόησεν ὅτι δὲν μὲ εἶχε πείσει, ὅτι τὸν ἐνέπαιζον καὶ ἀνεχώρησεν ἔμπλεος θυμοῦ κλείσας βιαίως κατ' ἐπάνω μου τὴν θύραν, ἧς ὁ κρότος !!!!! μὲ ἀφύπνισεν. Ὁ ἥλιος εἶχε πρὸ πολλοῦ ὑπερβῇ τὸν ὀρίζοντα. Ὀλόκληρος ἡ νυκτερινὴ κουραστικὴ ἐπίσκεψις τοῦ φίλου μου ἦτο ὄνειρον.

Παρὰ τὴν κλίνην μου οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τοῦ ἐφιάλτου μου :

Ἡ ἐφημερίς, ἣν τὸ ἑσπέρας εἶχον παραιτήσει βιαίως ἐξαγαγὼν ὡς συμπέρασμα ἐκ τῆς ἀναγνώσεώς της ὅτι οἱ παράφρονες εἶναι ἀπείρως φρονιμώτεροι τῶν πολιτικῶν, καὶ ἐπ' αὐτῆς τρεῖς κώνωπες βομβοῦντες ἐν διαβολικῇ συμφωνίᾳ. Τὸ ἄθλιο καλοκαίρι μὲ τὰ κουνούπια του !

Εὐάγγελος Π. Πετυχάκης (Δ' 1920 - 1921)

9. Γλωσσική Βαβέλ.

Οἱ μόνοι ἴσως σοφοὶ τῆς γῆς, οἵτινες πρῶτοι καὶ μόνοι ἐσκέφθησαν ὅτι δὲν ἔχουν διαμορφώσει γλῶσσαν διὰ νὰ ἐκφράζουν τὰς σκέψεις των, εἶναι οἱ περίπυστοι σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ εὐφυεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι, ἀφ' οὗ πρότερον ἐξεπαιδεύθησαν ἐν τῇ γλώσσῃ των, κατενόησαν βραδύτερον τὸ ἀνεπαρκές, τὸ ἀκατάλληλον, τὸ ἀκατάληπτον — καὶ ὅ,τι ἄλλο θέλετε — αὐτῆς καὶ ἔσπευσαν νὰ τὴν ἀντικαταστήσωσι παρέχοντες εἰς τὸν λαὸν μίαν εὐληπτον καὶ ἐθνοπρεπῇ γλῶσσαν.

Πρὸς δυστυχίαν μας ὅμως αἱ γινῶμαι τῶν σοφῶν τούτων ἀνδρῶν ἐδιχάσθησαν.

Καὶ οὕτως οἱ μὲν φρονοῦσιν ὅτι οὐδεμία ἄλλη ἑλληνικὴ γλῶσσα ὑπάρχει ἐκτὸς τῆς τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Θουκυδίδου· φρικιωσι πάντες ἀκούοντες τὰς χυδαίας λέξεις τῶν ἀγελαίων τῆς σήμερον.

Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι ὅμαιμοι κασίγνητοι τοῦ Ξενοφῶντος· εἰς τὰς φλέβας των κοχλάζει ὁ μέσος ἀόριστος· ἐμαχέσαντο πάντες ὑπὲρ τῆς γλώσσης διακηρυξάμενοι ὅτι ἐχθαίρουσι φρικτῶς τριχοφυΐαν γλώσσης.

Ἐσθίουσι κράμβας, τεῦτλα, ἀφύας· καὶ γὰρ οἱ μαρίδες καὶ τὰ σέσκουλα προκαλοῦσιν εἰς αὐτοὺς τὸν ἑμετον. Ὁ κόσμος διέρχεται ἐμπρὸς των, προχωρεῖ, χωρὶς ὅμως αὐτοὶ νὰ τὸν ἀντιλαμβάνωνται, διότι εἶναι προσηλωμένοι εἰς τὴν περιφρούρησιν τῆς ἱερᾶς γλώσσης, μὴ τυχὸν χυδαία τις λέξις εἰσπηδήσῃ εἰς αὐτὴν ἀνepαισθήτως καὶ βεβηλώσῃ τὴν ἱερὰν κληρονομίαν.

Τρανοὶ διδάσκαλοι αὐτοὶ τοῦ περιουσίου γένους εἰσὶν ἔτοιμοι κατενεγκεῖν τὸν κόλαφον κατὰ παντὸς βεβήλου, τολμῶντος νὰ φέρῃ ἀντίρρησην εἰς τὰς ἰδέας των, καὶ κλάσαι τὰ καρήατα τῶν κάρη κομοώντων, ἐὰν μὴ γανωθῶσιν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ γεγανωμένοι εἰσὶ. Ἐν ὥρᾳ βροχῆς ἐξέρχονται μὲ τὸ

ἀλεξιβρόχιον καὶ οὐδέποτε μὲ τὴν ὀμβρέλλαν. Ταξειδεύουσι ταῖς ναυσί. Ἐπισκέπτονται ἑκατὸν εἴκοσι (120!) κατὰ σειρὰν σιδηρουργεῖα κατασκευάζοντα καρφοπέταλα καὶ ἐν οὐδενὶ αὐτῶν αὐτῶς κατορθώνουν νὰ εὗρουν ἥλους! Μένουσιν ἐνεοὶ καὶ κατάπληκτοι, ἂν τυχὸν τοὺς ὀμιλήσετε διὰ χιονίστρας καὶ ὄχι διὰ χίμετλα.

Αἱ σκιαὶ τῶν προγόνων, πρὸς τὰς ὁποίας συχνὰ ἐπικοινωνοῦν ὡς ἀληθινὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ μούμαι, φαίνεται ὅτι τοὺς ἐτηλεφώνησαν ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ Ἑλλὰς καὶ Ἑλληνες, ἂν πρόκειται νὰ λείψουν τὰ εἰς «-μι» ὄρηματα καὶ ἂν ἐξακολουθήσῃ νὰ μεταφράζεται ἡ γλῶσσα τοῦ Δημοσθένους.

Καὶ ἐν ᾧ γύρω των γελοῦν, τρέχουν, ὀμιλοῦν, αὐτοὶ οὐδὲν ἐννοοῦν, ἀλλὰ συμβουλευοῦν, φωνάζουν, κλαίουں ἀπαρηγόρητοι τὴν διαφθορὰν τῆς γλώσσης, οἰκτίροντες διαρκῶς τοὺς ἀντιπάλους των.

Ἰατταταί! Ἰατταταιάζ!

*
* *

Ἡ ἀντίθετος ὄψις των εἶναι οἱ μαλλιαροί, οἱ κάρη κομόωντες! Ἀλλὰ τὰ χάλια τους εἶναι ἀμολόγητα. Ἐχουνε τραβήξει τὴν ἰσόβια ὅχι μόνον κατὰ τοὺς καθαρευουσιάνους, ἀλλὰ καὶ ἀναμεταξύ τους βρῖσκονται στὰ μαχαίρια. Ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἐκεῖ ἀναμασοῦν τὰς ἀρχαίας λέξεις, ἐφτοῦνοι ἐδῶ φκειάχουνε μιὰ ντίπ κατὰ ντίπ καινούργια γλῶσσα καὶ μὲ καινούργιο καλοῦπι.

Μὰ ἔλα ντὲ πάλι, πὸν εἴμεστεν ἀθρῶποι καὶ ἐμεῖς καὶ βοισκόμαστε καμμιὰ βολὰ στὴν ἀνάγκη νὰ πάρουμε καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μερικὲς λέξεις; Ἐ! τότενες τῆς παίρνουμε καὶ τῆς στολίζουμε μὲ καμμιὰ κατάληξι (νουρά;) τῆς μαλλιαρῆς καὶ ἔτσι τῆς μεταχειριζόμαστε κι' ἐκεῖνες γιὰ λέξεις δικές μας, μὲ τὴν ἰδίαν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ μανάβης τῆς γειτονιάς μεταχειρίζεται τὴν παλιὰ τουαλέττα του γιὰ τῆς καθημερνάδες καὶ τὴν καινούργια του γιὰ τῆς γιορτάδες.

“Ολοι τοὺς ἐφτοῦνοι ἐδῶ ἰσθάνονται μεγάλη φκαρίστησι νὰ μυρίζουνε τ’ *ἄθια*, πονοκέφαλος ὅμως τοὺς πιάνει, ὅταν ἀκούσουν νὰ τοὺς τὰ λέγουν ἄνθη.

Τοὺς πιάνουν ὅλα τους τὰ μπουριά, ἀγριεύουν, ὅταν τοὺς μιλᾶνε γιὰ τὴν ἀποβολὴ τοῦ φωνήεντος καὶ ὄχι τοῦ φωνηέντου. Ξέρουνε καὶ γλωσσοφελλάδα· οἱ φτόγγοι εἶναι *ἄτριβοι, τριμμένοι καὶ μισότριβοι*. “Αμ φυσικὴ τί σοῦ λένε; ὁ νωτιαῖος μυελὸς εἶναι τὸ μακρουσκοῦνι καὶ τὸ ἔμβολον εἶναι ἡ μπήχτρα. Καὶ στὴ γεωμετρία δὲν πᾶνε πάρα πίσω· τὸ τετραγώνον ποὺ κάνει ἡ ἀποκατινὴ τεντώσιτρα εἶναι ἴσα μὲ τὰ τετραγώνονα ποὺ κάνουνε τὰ ἄλλα δυὸ παῖδια.

Μπαίνουνε καὶ στὴν Ἐκκλησιὰ καὶ στέκονται οὐλοῖ τους σοῦζα καὶ ἀκοῦνε τὸ διαῖκο νὰ τοὺς λέη: *“Ρὲ ἀδέρφια, κάτου ὅρ’ τῆς κοῦτρὲς μας* (τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν)!

Λιποθυμοῦν ὅταν τοὺς ὁμιλεῖτε δι’ Εἰρηνοδικεῖον, Νοσοκομεῖον· δὲν θέλουν νὰ ἀκούουν παρὰ *Νεροδικεῖο, Ἰσοκομεῖο ἢ Ἀρρωστιαρραῖκο* καὶ πάει λέοντας.

Δὲν εἶναι ντὲς καὶ πάλι τόσο χαῖοι ποὺ νὰ μὴ συζητᾶνε γιὰ τῆς ιδέες τους, ἀλλὰ δὲν κατεδέχονται νὰ τοὺς φέρνετε ἀντιρρῆσε;. Παραδέχονται τὸ λοιπὸν καὶ ἀφτοῦνοι τὸ *γεγονότο*. Ξέρουν καλὰ τὴν Ἱστορίαν τους, τὰ σεφέρια οὐλα γυροβολιὰ ἀπὸ τὴν Τροία, γνωρίζουνε τὸ γοργοπόδαρο Ἀχιλλεῖα, τὸ βλάμη του τὸν Πάτροκλο, τὸν παλληκαρῶ Μενέλα, τὴ γελαῖδομμάτα Ἥρα, τὴν κουκουβαγιομμάτα Ἀθηνᾶ, τοὺς ἀλογάδες (ἱππεῖς) Τρῶες μὲ τῆς χαϊζάρες τους. Εἶναι ἀλατισμένοι κι’ ἀπὸ Θουκυδίδη: *“Ο Θουκυδίδης ποὺ ἦτανε ἀπὸ τὸ μεγάλο χωριὸ ἔγραψε τὸ σεφὲρι, πόκαμαν οἱ Γκαγκαραῖοι μὲ τοὺς Μοραῖτες...*

Πηγαίνουνε καὶ σὶὸν Παρθενὸ κι’ ἐκχυπώνουνε στὴς σταμπαρίες τῆς φελλάδες τους γιὰ τῆς ἀρχαιότητες...

Καὶ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν γλωσσικὴν Βαβέλ, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησαν καὶ δημιουργοῦν οἱ σοφοί μας, ὁ λαός, χάριν τοῦ ὁποίου μάλιστα ἰσχυρίζονται ὅτι ἀγωνίζονται, ὥπως τοῦ παρασχοῦν γλῶσσαν κατάλληλον καὶ εὐληπτον, ἐξακολουθεῖ νὰ ὁμιλῇ τὴν γλῶσσαν, εἰς ἣν ἔμαθε τὰ πρῶτά του γράμματα, μειδιῶν διὰ τὰς πραγματικῶς... σοφὰς τῶν... σοφῶν του γνώμας περὶ τῆς γλώσσης του.

Ἀριστοτέλης Ἀντ. Σακελλαρίου (Δ' 1920 - 1921)

10. Ἀπὸ τὸ συνέδριον τῶν γυναικῶν.

Παρηκολούθησα μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος τὰς συζητήσεις τοῦ φεμινιστικοῦ συνεδρίου καὶ ἤκουσα μετὰ πολλῆς προσοχῆς τοὺς θηλυκοὺς ῥήτορας πασῶν τῶν ἡλικιῶν, ἐγγάμους ἢ ἀγάμους, νεογάμους ἢ γεροντοκόρας, ἀντιπροσώπους τῆς ἐρατεινῆς Ἀφροδίτης ἢ τῶν σεμνῶν Ἑρινύων.

Ὁμολογῶ ὅτι ἔμεινα κατάπληκτος ἀπὸ τὴν χειμαρρῶδη ῥητορικὴν των, ἀπὸ τὴν συμμετρίαν καὶ ἀβρότητα τῶν χειρονομιῶν των, ἀπὸ τὰ ὡραῖα χρώματα τῆς μεταλλικῆς φωνῆς των καὶ ἀπὸ τὸ γυναικεῖον πνεῦμα, μεθ' οὗ ὑπεστήριζον τὸ θέμα των. Ἡ σοφιστικὴ ῥητορικὴ τοῦ Πρωταγόρου δίδει ἐν πολλοῖς τὰ χέρια μὲ τὴν στωμυλίαν τῶν ἐκ πάσης Ἑλληνικῆς γωνίας ἐνσκηψάντων θηλέων.

Ἐκ τοῦ καταρράκτου δὲ τῆς θηλυκῆς ταύτης ῥητορικῆς, ὅστις πλημμυρίζει κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὰς στήλας τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, μία ἰδέα ἐπιπλέει ἐπὶ τοῦ ἀφροῦ τῆς..... λύσσης, μετὰ τῆς ὁποίας ὑποστηρίζουν αἱ ἀκονισμένοι θηλυκαὶ γλῶσσαι τὸ ζήτημά των, ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος. «Καλέ,

δὲν εἴμεθα καὶ ἡμεῖς πλάσματα τοῦ Θεοῦ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ; καὶ ἂν μᾶς λείπουν τὰ γένεια τοῦ Σαβαώθ, μήπως καὶ οἱ σημερινοὶ ἄνδρες ἄφησαν τρίχα στὰ μουστάκια τους ; Ὡστε καὶ κατὰ τοῦτο ἀκόμη δὲν ὑπολειπόμεθα ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν σημερινὴν μόδαν μετεβλήθησαν εἰς Σπανομαρίες. Ματαίως λοιπὸν ἠγωνίσθη ὁ Ναζωραῖος διακηρύττων παρὰ τὰς ῥωμαντικὰς ὁχθας τῆς Τιβεριάδος τὴν ἰσότητα ; Πρὸς τί αἱ ἑκατόμβαι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἡ ἀνατομικὴ μάχαιρα τοῦ Ῥοβεσπιέρρου, ἀφοῦ ἡ περιφημοῦς ἐγκλιτὲ δὲν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦλάχιστον μεταξὺ τῶν ἀνδρογύνων ; Ὅχι, ἤλθεν ἡ σειρά μας !

Θὰ ἀγωνισθῶμεν ἐπὶ τέλους καὶ ἡ ἰσότης ἢ θάνατος. Ἄλλ' ἀντὶ τοῦ θανάτου ὑπάρχει τὸ προχειρότερον μέσον, μέσον, τὸ ὅποιον εἰς τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ἔχουν ἀναγνωρίσει καὶ αἱ κυβερνήσεις ὅλων τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν, τὸ μέσον τῆς ἀπεργίας ».

Κεκηλημένος ἐκ τῆς γοητευτικῆς ταύτης ῥητορικῆς, ὅπως λέγει καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, ἐκαθήμην χθὲς τὴν ἐσπέραν εἰς τὸ γραφεῖόν μου ἀνακυκλῶν εἰς τὴν στενὴν μου κεφαλὴν ὅλας τὰς ἐντυπώσεις τοῦ φεμινιστικοῦ συνεδρίου καὶ φανταζόμενος ὅλα τὰ κοινωνικὰ ἀγαθὰ, ποὺ θὰ ἀναβλαστήσουν ἐκ τῆς γονιμοποιήσεως τῶν φεμινιστικῶν ἰδεῶν.

Ἄλλὰ τὴν στιγμὴν, ὅπου ἤμην παραδεδομένος εἰς τὸ ὄραμα τῆς νέας φεμινιστικῆς κοινωνίας, γοεραὶ κραυγαὶ γυναικεῖαι ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴν μου οἰκίαν μου διέκοψαν ἀποτόμως τὰς σκέψεις.

Τί συμβαίνει ; διερωτῶμαι καὶ προβάλλω εἰς τὸ παράθυρον.

Ἄλλ', ὦ θεοί, τί βλέπω !

Ἡ νεαρὰ κυρία Γλωσσοκοπίδου ἀπεργήσασα πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐναντίον τοῦ συζύγου της, διότι οὗτος δὲν συνεμερίζετο τὰς περὶ ἰσότητος ἰδέας της, συνεκρούσθη πρὸς τὸν σύζυγόν της, ἀντιτάξαντα καὶ αὐτὸν εἰς τὴν ἀπεργίαν τῆς κυρίας του τὸ αὐτὸ ὄπλον, τὴν ἀπεργίαν. Πράγματι ὁ σύζυγος εἶχε κηρύξει ἀπεργίαν ἀρνούμενος μὲ κάθε τρόπον νὰ . . . πληρώσῃ

τὸν λογαριασμὸν τῆς τουαλέτας τῆς κυρίας Γλωσσοκοπίδου.

Ἡ κυρία Γλωσσοκοπίδου τρωθεῖσα εἰς τὸ εὐπαθὲς δι' αὐτὴν μέρος, εἰς τὸν Ἀχιλλεῖον τένοντα, ὡς λέγομεν ἡμεῖς οἱ λόγιοι, ἀποβάλλει ἀμέσως τὴν φυσιογνωμίαν τῆς ἀρειμανίου Ἀμαζόνος καὶ εὐλύγιστος ὡς ὄφις λαμβάνει ἀπέναντι τοῦ σκληροῦ ἡμίσεος τὸ ἐράσμιον ὕφος φιλομειδοῦς Ἀφροδίτης, προσπαθοῦσα δι' ἀκκισμῶν καὶ θωπειῶν, αἱ ὅποται εἰς τὰς γυναικείας χεῖρας εἶναι ὄπλον κοπτερώτερον ἀμφιστόμου μαχαίρας, νὰ πείσῃ τὸν ἀγαπητὸν Κωστάκην της ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἐξόφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ, ὑποσχομένη νὰ λύσῃ τὴν ἀπεργίαν μέχρι νεωτέρας συζητήσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τοῦ σώματος πρὸς λῆψιν ὀριστικῶν ἀποφάσεων.

Ὁ σύζυγος ὅμως ἐπωφεληθεὶς τῆς δυσκόλου θέσεως, εἰς ἣν περιῆλθεν ἡ κυρία του, καὶ ἐννοῶν ὅτι ἦτο ἡ μόνη κατάλληλος εὐκαιρία πρὸς ἐπιβολὴν τῶν ἰδεῶν του, ἐστάθη ἀμετάπειστος, ἀρνούμενος διαρρηθὴν τὴν ἐξόφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ τῆς κυρίας Συνάνη. Ἡ κ. Γλωσσοκοπίδου βλέπουσα ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ ἀμετάπειστον τοῦ συζύγου της, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ζωνθρὰν ἀνυπομονησίαν τῆς ὑπαλλήλου τῆς κ. Συνάνη, ἣτις δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωνθρᾶς στιχομυθίας, ἠναγκάσθη θυσιάζουσα τὸν ἑγωισμόν της καὶ τὰς ἱεράς ἀρχάς τοῦ Συνεδρίου νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τοῦ συζύγου της, παραδεχθεῖσα ὅλα τὰ αἰτήματά του, ὑπὸ τὸν μόνον ὄρον ὅπως ἡ σύμβασις αὕτη παραμείνῃ ἐντελῶς . . . μυστικὴ καὶ . . . ὑπὸ ἐχεμύθειαν!

Κυριάκος Β. Σπηλιόπουλος (Δ' 1920 - 1921)

11. 'Αφ' ὕψους.

Χαῖρε, γῆ! φεύγω μακράν σου, ἵπταμαι εἰς ὑψηλοτέρους κόσμους καὶ αἰθέρια ἰδεώδη, ἐπὶ τοῦ... ἀεροπλάνου! Μέχρις οὐ λάβω τὸ θάρος νὰ προβάλω τὴν κεφαλὴν μου δειλά, δειλά, ἀγκιστρούμενος ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ ἀνύχου πτηνοῦ καὶ διὰ τῆς μικρᾶς καὶ κομπῆς μου ῥινόσ¹ μετεωριζόμην ἤδη εἰς ὕψος περίπου 1500 μέτρων.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέλαβον τὸ θάρος μου καὶ ἠθέλησα νὰ ῥίψω ἐν περιφρονητικὸν βλέμμα πρὸς ἐκείνην ἐκεῖ κάτω, τὴν ταπεινὴν γῆν, καὶ πρὸς τὰ χαμερπῇ ἄχθη ἀρούρης· ἀλλὰ διηρχόμεθα τὰς νεφέλας καὶ ἴσως, ἐπειδὴ ὁ σπονδαιοτέρος ὀρίζων τῶν Ἀθηναίων, ὁ πολιτικός, ἦτο τεταραγμένος, μετὰ δυσκολίας κατώρθωσα νὰ διακρίνω τὸ χαριτόβρυτον ἱοστέφανον.

Τέλος ἀπεκαλύφθη ἡ κατάλευκος πάντοτε πόλις τῆς Ἀθηνᾶς, ἣτις ὀφείλει τὸ ἐκθαμβωτικὸν τῆς χρῶμα ἐν μέρει μὲν εἰς τὰ εἰς τὴν θεὰν ἀφιερωμένα μάρμαρα, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως εἰς τὴν εὐχάριστον αὐτὴν καὶ θελκτικὴν ποῦδραν τῶν Ἀθηναϊκῶν ὁδῶν, ἡ ὁποία πολὺν μετριοφρόνως ἐπεκτείνει τὴν εὐεργετικὴν τῆς δρᾶσιν καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομάχου ὥς ἐπικονίαμα, εἰς τοὺς ὁδόντας ὥς ὁδοντότριμμα καὶ εἰς πάντα τὰ λαχανικὰ καὶ ὀπωρικὰ ὥς λευκὸν ἀλάτισμα. Βλέπετε, εἶναι πολὺ φιλόκαλον καὶ φιλάρεσκον τὸ ἄστυ τῆς Παλλάδος.

Ἄλλ' ἐν ᾧ ἐθαύμαζον τὸ ἄστυ τὸ κλεινὸν πλέον εἰς πλήμμυραν φωτός, αἴφνης βλέπω μεγάλα μελανὰ στίγματα, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, τὰ ὁποῖα ἐκηλίδωνον τὴν ἀγνὴν λευκότητα τοῦ μετώπου τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλοίμονον! οὐδεὶς ἀνάμάρτητος! Πλησιάζω τὸ ἀεροπλάνον μου καὶ μικροῦ δεῖν θὰ ἐλιποθύμουν, ἀναγρωρίζων ὥς στίγματα τῶν Ἀθηνῶν τὰ πολυσύχναστα καφφενεῖα, τὰ προσφιλῆ τῶν *χασομέρηδων* κέντρα. Ἀλλὰ παρηγοροῦμαι

¹ Σ. Ε. Τοῦτο λέγεται κατ' εὐφημισμὸν καὶ λιτότητα.

ἐνθυμούμενος τὸν κ. Ῥωμανὸν¹ διδάξαντα ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ λαμπρότατος ἥλιος ἔχει ἀτυχῶς στίγματα, τὰς μαύρας κηλίδάς του!

Κατὰ τὴν διάβασίν μου κεχηνότες μὲ παρετήρουν μικροὶ καὶ μεγάλοι συμπολιταὶ μου. Τὰ ἀνοικτὰ τῶν κεχηναίων στόματα ὁμοίαζον μὲ πεινασμένα στόμια κουμπαράδων. Ἄλλ' αἴφνης κλείονται αὐτομάτως, διότι ἀντὶ στραγαλιῶν, ἀλατισμένων ἢ ἀναλάτων, τὰ ὁποῖα ἀνέμενον νὰ βρέξῃ τὸ ἀεροπλάνον μου, ὁ ἀγροῖκος καὶ ἀσυνήθιστος εἰς τοὺς λεπτοὺς τρόπους τῆς πρωτευούσης βορρᾶς ἐνήργησεν ἐντὸς αὐτῶν ἰσχυροὺς ψεκασμοὺς τῆς μαλακτικῆς κονιορτίνης, ἐνεργῶν ἴσως ἐν τούτῳ καὶ ὡς δάκτυλος τῆς θείας προνοίας, ἵνα μανδαλώνωνται κάποτε κάποτε τὰ ἀπύλωτα εἰς λεσχηναίαν στόματα τῶν παροίκων τῆς Πυκνός. Ἄλλ' ἐγώ, εὐτυχῶς ἐγκαίρως ἀντιληφθεὶς ὅτι τὰς ἀγαθὰς του διαθέσεις ἐσκόπει νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ μέχρις ἐμοῦ καὶ νὰ μὲ ἐναγκαλισθῇ μὲ τρυφερὰς θωπείας, ἐπανερχόμενον ὡς ἀπολωλὸς πρόβατον εἰς τὴν γήνην ποίμνην μου, ἔσπευσα νὰ ἀπομακρυνθῶ εἰς τὰ ὕψη.

Αἴφνης ἄγριαι φωναὶ προσελκύουν πάλιν τὴν προσοχήν μου πρὸς τὴν πόλιν, καὶ δὴ πρὸς μίαν ἀπὸ τὰς γνωστάς σας εὐρείας λεωφόρους τῆς συνοικίας Ψειρῆ, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ ἀφιστάμεναι ἀλλήλων οἰκίαι ἀπέχουν τόσον, ὥστε αἱ στέγαι τῶν ἀσπάζονται ἀλλήλας. Ἐκεῖ βλέπω πρὸ μιᾶς κρήνης, πλουσιωτάτης εἰς ὕδωρ, πέντε σεβαστὰς Ἀθηναίαις δεσποίνας τῆς συνοικίας μὲ τὰς ὑδρίας εἰς τὰς χεῖρας νὰ διαξιφίζωνται διὰ τοῦ ἀπαισιωτέρου γυναικείου ὅπλου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν δημώδη παροιμίαν κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει. Αἱ νεαραὶ αὗται ἀτθίδες, αἱ καλλοναὶ τῶν ἐξήκοντα Μαίων, διαπληκτίζονται ποία πρώτη νὰ συλλέξῃ τὰ δάκρυα τῆς κρήνης, ἥτις μόλις ἔχει δάκρυα νὰ κλαύσῃ τὴν στεῖρευσίν της! Ἄλλὰ φεῦ! Κεναὶ κεφαλαὶ καὶ κεναὶ ὑδρίαὶ συγκρούονται, θραύονται,

¹ Σ. Ε. Καθηγητὴν τῶν Μαθηματικῶν ἐν τῷ Πρωτότῳ Κλασσικῷ Γυμνασίῳ.

ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι αἱ πηγαὶ τῶν δακρύων τῆς κρήνης, ἥτις ἔκκλητος βλέπει μαλλιῶν μαδήματα καὶ ἀβρὰς θωπείας γεροντικῶν παλαμῶν, ἐστείρουνσαν ἐκ τοῦ μεγάλου πένθους. Φεύγω καὶ ἐκεῖθεν καὶ τώρα ἵπταμαι ὑπεράνω μιᾶς μεγάλης αὐλῆς· μία μυρμηκιὰ ἐργατικῶν νέων κινεῖται ἐκεῖ. Εἰς τὸ μέσον ἐνὸς ὁμίλου βλέπω ἓνα νέον μὲ τὰς στρογγυλὰς διόπτρας του νὰ ἀναπτύσση μετὰ περισσῆς θέρμης τὸ θέμα του, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ μαγευμένοι ἀπὸ τὴν στωμυλίαν καὶ ἀπὸ τὰ δόγματα τῆς διδασκαλίας τὸν ἀπεθαυμάζον. Ἀπὸ τὰς ἐν τέλει ἐπιφωνήσεις των «Γειά σου, Λενί, ἐσένα θέλουμε» ἀνεγνώρισα τὸν ἀγαθὸν συμμαθητὴν μου, μπολσεβικίζοντα καὶ ὑπέρμαχον τῶν λαϊκῶν, σοσιαλιστικῶν, κομμουνιστικῶν, μπολσεβικικῶν, ἀναπνεύσατε, ἐλευθεριῶν.

Αἴφνης ὅμως βλέπω εἰς τὸ περιστύλιον τοῦ κήπου σεβαστὸν γέροντα κρούοντα τὸν κώδωνα, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι ἔβλεπον τὸν γηραιὸν Κλεμανσώ· πλησιάζω διὰ τοῦ ἀεροπλάνου πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ δὲν ἦτο ὁ τίγρις, ἦτο ὁ .. μπάρμπα Κώστας, τὸν ὅποιον οἱ μαθηταὶ παίζοντες ἀποκαλοῦσι διὰ τὴν ὁμοιότητά του Κλεμανσώ,¹ ὅστις, καθὼς φαίνεται, ἔκρουε τὸν κώδωνα τοῦ ... κινδύνου, διότι ὅλοι ἔτρεξαν πρὸς αὐτόν νὰ μάθουν τί συμβαίνει. Μετ' ὀλίγα λεπτὰ βλέπω κάτω εἰς τὸν κήπον καὶ ἀναγνωρίζω μικρὸν τὸ δέμας, ἀλλὰ μεγάλον τὴν διάνοιαν συμμαθητὴν μου, γυμναζόμενον εἰς τὸ ἀκόντιον καὶ κομπορημονοῦντα.

ἦ ὅα καὶ ἀμπεπαλὼν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος.

Φεύγω μὲ ὄλην τὴν ταχύτητα τῶν πτερῶν μου, φοβούμενος μήπως, τόσον δεξιὸς ποὺ εἶναι, ἀντὶ νὰ ῥίψουν τὸ ἀκόντιον πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὸ ῥίψουν πρὸς τὰ ἄνω. Ἀπομακρύνομαι καὶ θέλω νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ ὕψος τῆς θέσεώς μου, ἀπὸ τῆς ὁποίας ψυχρῶς παρατηρῶ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα.

Ἄλλοίμονον ὅμως! ὁ ἀπρόσεκτος πυροσβέστης δὲν ἐφάνταζετο ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑπῆρχεν ὕδωρ εἰς Ἀθήνας καὶ διὰ

¹ Σ. Ε. Ὁ ἀγαθὸς θυρωρὸς τοῦ Διδασκαλείου.

κακὴν μου τύχην, καθ' ἣν στιγμὴν παρηγόμην εἰς μικρὰν πύσασιν ἀπὸ τῆς γῆς, πίδαξ ἰσχυρὸς ὕδατος ἐκ τῶν κάτω με ἐδρόσισεν ὅλως παρακαίρως. Μετὰ τὴν ψυχρολουσίαν, με βρεγμένα τὰ πτερὰ ἀναγκάζομαι νὰ ἐπιστρέψω, ἵνα μὴ κρυολογήσω.

Ἀλέξανδρος Γ. Τσάτσος (Δ' 1920 - 1921)

12. Τὰ ἀστεῖα τῆς γρίπης.

Ἡ γρίπη δὲν ἀστειεύεται, δὲν παίζει· καὶ ὅμως ἡμεῖς ἐπαίξαμεν πολὺ μαζί της· καὶ δὲν εἶναι ὀλίγα τὰ φαιδρά, μετὰ ὅποια ἐφροντίζομεν νὰ σκεπάζωμεν τὰ μαῦρα ἴχνη τῆς διαβσεώς της. Ἀλλὰ τὸ νοστιμώτερον ἐξ ὅλων εἶναι τὸ πάθημα τοῦ κυρ Γιάννη.

Εἶναι μεσημβρία· ὁ κυρ Γιάννης γυρίζει ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τοῦ πεινασμένου πολὺ καὶ σπεύδει νὰ φθάσῃ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ φάγῃ μετ' ὀρεξίν καὶ καταπαύσῃ τὴν πείνάν του. Φθάνει, εἰσέρχεται ἐντὸς καὶ συναντᾷ εἰς τὸν διάδρομον τὴν γυναῖκά του. Προχωροῦν ἀμφοτέρωτεροι πρὸς τὴν τραπεζαρίαν, ὅπου τοὺς ἀναμένει εὐώδης καὶ ὀρεκτικὴ σοῦπα. Ἀλλὰ μόλις ἐπλησίασαν εἰς τὴν τράπεζαν, ἐν ἡχηρότατον χάφιᾶᾶᾶ ἀντηχεῖ καὶ δονεῖ τοὺς τοίχους τῆς τραπεζαρίας· ἀπλούστατα, ὁ κυρ Γιάννης εἶχε πταρнисθῇ μετὰ ὅλα του τὰ δυνατά. Καὶ ὅμως τὸ ἀπλούστατον τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ πρώτη βολὴ μεγάλης μάχης, τὸ ἐναισθηματικὸν οἰκογενειακῆς πυρκαϊᾶς. Ποῖος δὲν ἐνθυμεῖται τὰ σταγονίδια, τὰ φοβερά αὐτὰ σταγονίδια, τὸν ἀσφαλέστερον φορέα τῆς γρίπης; Ἐ λοιπόν! ἀντὶ τῆς συμβίας τοῦ κυρ Γιάννη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν παρμόν τοῦ τρυφεροῦ ἡμίσεός της ὡς ἀριστερὸς χορὸς μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου *Μὲ τῆς ὑγιεῖς σου*, ἐπειδὴ μερικὰ κατηραμένα σταγονίδια ἔπεσον ἐπὶ τοῦ προσώπου της, νομίζουσα ὅτι ὁ κυρ Γιάννης ἔχει

γρίππην, ῥηγνύει κραυγὰς ἀπελπιστικὰς καὶ τρέχει ἀλλόφρων εἰς τοὺς διαδρόμους φωνάζουσα: Πῶ πῶ! δυστυχία μου! ὁ ἄνδρας μου ἔχει γρίππην καὶ θὰ κολλήσω καὶ ἐγώ!!! τὰ σταγονίδια τὰ εἶδα! ἔπασαν ἐπάνω μου! καὶ ἀπὸ τοῦ διπλανοῦ δωματίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκλείσθη, ἐφώναζε πρὸς τὸν δυστυχῇ κύρ Γιάννην: Πήγαινε νὰ πέσης εἰς τὸ κρεβάτι, διότι ἔχεις γρίππην, σοῦ λέγω, καὶ πρόσεχε νὰ μὴ κολλήσης καὶ μᾶς, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ θὰ σοῦ ἐτοιμάσω ζεστὸν νὰ πῆς. Ὁ φίλος μας, ἂν καὶ ἐσταυροκοπεῖτο δι' ὅλα αὐτά, διότι ἔβλεπεν ὅτι ἦτο εἰς τὰ καλά του, ἐν τούτοις ὥς νὰ ἔπαθεν αὐθυποβολὴν ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τῆς γυναικὸς του καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐνδεδυμένος ὅπως ἦτο, ἐσκεπάσθη μὲ 5-6 παπλώματα καὶ προσεπάθησε νὰ κοιμηθῇ. Ἀλλὰ ὁ φόβος διώχνει τὸν ὕπνον λέγει ἡ παροιμία καὶ ὁ κύρ Γιάννης μάτην προσεπάθησε νὰ κοιμηθῇ.

Καὶ ὁμως ἐν μέσῳ τῆς ἡλαροτραγῳδίας αὐτῆς ἄλλη τραγῳδία ἐξετυλίσσεται ἐντὸς τοῦ στομάχου του. Παρ' ὅλους του τοὺς φόβους ἠσθάνετο ὅτι ἡ ὄρεξις του ὑφίστατο ἀκεραία, ἐσυλλογίζετο μὲ τί ὄρεξιν θὰ κατεβρόχθιζε τὴν σούπαν καὶ ὁ στόμαχός του διετέλει ἐν ἐπαναστάσει, ἡ ὁποία διαρκῶς ἐλάμβανεν ἀπειλητικωτέρας διαστάσεις.

Αἶφνης ἀκούει τὸν ἐξῆς διάλογον, λαμβάνοντα χώραν εἰς τὸ παράπλευρον δωμάτιον, ὅπου ἦτο ἡ κυρὰ Γιάνναινα:— Σοφία, λέγει ἡ σύζυγός του, πήγαινε τὸ ζεστὸ εἰς τὸν κύριόν σου.— Τί λέτε, κυρία; νὰ κολλήσω καὶ ἐγὼ γρίππῃ; θεὸς φυλάξοι!—Τότε ἄς τὸ δώσῃ ὁ Βασίλης—ὁ ὑπηρετής.— Ἐγὼ; ἀπαντᾷ ὁ Βασίλης· ἕναν μ' ἔχει ἡ μάννα μου καί, ἂν μὲ χάσῃ, πὺν θάβρῃ ἄλλον Βασίλη;— Ἀλλά, κυρία, λέγει ἡ Σοφία, δὲν τὸ πᾶτε σεῖς πὺν εἶναι καὶ ἄνδρας σας;— Ἐγὼ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θὰ τὸ ἐπήγαινα, ἀλλ' ἅμα κολλήσω καὶ ἐγὼ γρίππην, τότε ποῖος θὰ τὸν περιποιῇται;

Ὁ κύρ Γιάννης, ὅστις ἤκουσεν ὅλα αὐτά, ἐνόμιζεν ὅτι ἀκούει τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν του. Καὶ ὁμως ἔβλεπεν ὅτι ἔξῃ ἔβλεπεν ὅτι εἶχε διαβολικὴν ὄρεξιν, διότι τὴν στιγμὴν

ἐκείνην, ἐὰν εἶχε, θὰ ἡδύνατο νὰ καταβροχθίσῃ ἓνα ταῦρον ὀλόκληρον. "Ὁ *ὦν εἶναι νὰ ἀποθάνω*, ἥς ἀποθάνω εἶπε' ἀλλὰ νὰ ἀποθάνω νησιτικός, αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται! Καὶ ἀμέσως λαμβάνει τὴν γενναίαν ἀπόφασιν νὰ πέσῃ ἐν ἀνάγκῃ, ἀλλὰ νὰ πέσῃ μὲ τὸν στόμαχον πλήρη! Πετᾷ λοιπὸν διὰ λακτισμάτων τὰ σκεπάσματα, πηδᾷ ἀπὸ τὴν κλίνην κάτω, παρασύρων μαζὶ τοῦ προσκέφαλα καὶ σινδόνια, καὶ ὅπως ἦτο ἐνδεδυμένος τρέχει βιαστικὰ ἔξω, κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Ὀμόνοϊαν. Εὐρίσκει ἐκεῖ τὸ τραῦμα 3, ἀναρριχᾶται ἐπάνω καὶ προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ θέσιν νὰ καθίσῃ, διότι ἡ γρίπη θέλει καὶ ἀνάπαισιν! Ἄλλ' αἱ θέσεις ἦσαν κατελημμέναι! Ἐγὼ, ἐσκέπτετο, ἄρρωστος ἄνθρωπος, δὲν κάνει νὰ μένω ὀρθίος! πρέπει νὰ καθήσω! Καὶ ἀμέσως μία φαεινὴ ἰδέα τῷ ἐπέρχεται. Ἄαα ποιάτ, κάμνει ὁ κύρ Γιάννης, καὶ ἀμέσως πανικός εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐπιβατῶν. Ἡ βόμβα τοῦ παταμοῦ ἔσπειρεν ὀλόγυρα τὴν ἐρήμωσιν καὶ ἀμέσως 4 θέσεις εὐρέθησαν κεναί. Κάθεται ἐπὶ τῆς μιᾶς, ἀποθέτει τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς ἐτέρας, τὸ ἐπανωφόριόν του ἐπὶ τῆς τρίτης καὶ τὴν ῥάβδον του ἐπὶ τῆς τετάρτης. Περιφέρων δὲ γύρω τὸ βλέμμα θριαμβευτικὸν δὲν ἐκρατήθη. *Μεγαλεῖον!* ἀνεφώνησε.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔφθασεν εἰς τὰ Πατήσια· ἐν ἀκαρεῖ εὐρέθη μέσα εἰς τὸ οἰνομυγειρεῖον καὶ ἐκεῖ κατεβρόχθισε τριπλάσια τῶν ὄσων θὰ ἔτρωγε τὴν μεσημβρίαν· ἀλλ' ὅταν ἔπλε πολὺ μετριοφρόνως καὶ τὴν μισήν, τότε πλέον ἡσθάνθη τὸν ἑαυτὸν του εἰς ὅλην τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον. Ἄς γυρῶσω τώρα εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, εἶπε γελῶν, μήπως κρυώσῃ τὸ ζεστόν καὶ μετ' ὀλίγον εὐρίσκεται εἰς τὰ πρόθυρα τῆς οἰκίας του.

Μόλις εἰσῆλθεν ἐντός, συναντᾷ τὴν κυρὰ Γιάνναιναν, ἡ ὁποία τὸν ὑπεδέχθη μὲ φωνὰς καὶ μὲ ἐπιπλήξεις. *Μπά! σὲ καλὸ σου! τί ἔγινες; τῷ λέγει· ἐμεῖς ἐδῶ εἴμεθα ἄνω κάτω, διότι δὲν ἠξεύρομεν τί ἔγινες· ἔτσι λοιπόν; σηκώνονται ἀπὸ τὸ κρεβάτι οἱ ἄρρωστοι; Ὁ κύρ Γιάννης, ὅστις πρὸς στιγμὴν ἐκινδύνευσε νὰ χάσῃ τὴν ἰσορροπίαν, ἀφ' οὗ ἔλαβε τὴν στάσιν*

εὐθυτενοῦς κυπαρίσσου, διὰ τὰ δείξει εἰς τὴν συμβίαν ὅτι εἶναι... στεγνός, θέτει εἰς ἐνέργειαν τὸ πυροβολικόν του. Ἀαααποιάτ βομβαρδίζει καὶ ἡ σύζυγός του τρέπεται εἰς ἀκατάσχετον φυγὴν. Προχωρεῖ μέσα ὑπερήφανος, διότι εὗρεν ἐπὶ τέλους τὸν γλωσσοδέτην τῆς γυναικὸς του.

Ἦδη εἶναι ἡ νύξ καὶ ὁ κύρ Γιάννης κοιμᾶται τὸν ὕπνον τοῦ... θριαμβευτοῦ.

Λουκᾶς Δ. Ἀδαμόπουλος (Γ' 1918 - 1919)

13. Ὑπνογράφημα.

Εἶναι γνωστὴ ἡ τερατολογία καὶ ἡ μεγαλοποίησις τῶν πραγμάτων τοῦ νέου κόσμου ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνας μετανάστιας, ὅταν ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὸν εὐλογημένον τόπον τῆς Ἀμερικῆς. Ἔχει αὐτό, ἔχει τούτο, ἔχει ἐκεῖνο καὶ δύνανται εἰς μίαν στιγμὴν νὰ σᾶς παρατάξουν ὅλας τὰς ἀντωνυμίας χωρὶς κανεὶς νὰ τοὺς πιέσῃ ὥπως πιέζουν τοὺς δυστυχεῖς μαθητὰς εἰς τὰ ἰδικὰ μας σχολεῖα. Χαρακτηριστικὸν — ἀμφιβάλλετε ; — παράδειγμα τούτου εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς.

Ὁ κύρ Βασίλης μόλις τώρα ἐπιστρέψας ἀπὸ τὴν χώραν, ποὺ σκορπᾷ σιὸ δρόμο τὸ χρυσάφι, — ὡς αὐτὸς ἔφα — καὶ ἔχων ἀποκτήσει καὶ αὐτὸς μερικὰ ἀπὸ κεῖνα, ποὺ πετάγανε σιὸ δρόμο — ἡ ψυχὴ του καὶ αἱ καταπληγωμέναι χεῖρές του ἔμαρτύρουν τὴν ἀλήθειαν — προσεπάθει πῶς νὰ τὰ ἐξοδεύσῃ, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι βρόνταγε ἡ τσέπη του — καὶ ἄς ἐβρόντουν τὰ κλειδιά του — καὶ διὰ νὰ εὐρίσκη ἀφορμὴν νὰ ἐξυμνῇ τὸν εὐτυχισμένον ἐκεῖνον τόπον μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῆς λυρικῆς ποιήσεως — περὶ τούτων ἀπευθυντέον πρὸς τὸν κ. Γουδῆν.

Δὲν διήρκεσεν ὅμως τοῦτο ἐπὶ πολὺ· βάσκανος μοῖρα ἢ βάσκανος δαίμων — οὕτω λέγουν οἱ λογιώτατοι — ἐφθόνησε τὴν τύχην του. Καὶ ἰδοὺ πῶς. Τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεώς του

—ἀφ' οὗ ἀπὸ τῆς προηγουμένης εἶχε καταθέλξει τὸν κύκλον τῶν θανμαστῶν του ἐν λόγοις καὶ ἐν ποτηρίοις — ἠθέλησε νὰ διηγηθῇ τὸ κορύφωμα τῆς ιερατολογίας του. Καὶ ἀρχίζει—ἐκεῖνος, πρὸς Θεοῦ! ὄχι ἐγώ! ἄπαγε τῆς βλασφημίας! —πιπερώων γενναίως μὲ ἑλληνικοῦρες τὸ ἔκτρομα τῆς φαντασίας του καὶ τῆς γραμματικῆς: "Ὡδενον ἀνὰ τὴν ἀπέραντον χώραν, τὴν ὁποίαν. ὅλοι γνωρίζετε, ἔκτισεν ὁ Κολόμβος (sic!) πηγαινάμενος λοιπὸν μὲ ἔφερον τὰ βήματά μου εἰς μίαν.... νῆσον (κατάπληξις!), ὅπου τόσα ἦσαν τὰ περισσευνούμενα σιτηρά, ὥστε ῥιχνόμενα εἰς τὴν θάλασσαν. αὐτὴ ἔπηξε! (κατάπληξις, ἀγωνία, μερικαὶ ἡμιλιποθυμῖαι κλπ. κλπ.)." Ἐτελείωσα, κύριοι. Τὸ ἀκροατήριον, ἐν ᾧ ἄλλοτε ἐξεφώνει βροντωδῶς τὸ στερεότυπον *μπροάβοσο*, τώρα ἴστατο ἄφωνον, ἡμιλιπόθυμον, ἐν ᾧ πολλοὶ τοῦ κύκλου περιέλειχον τὰ χεῖλη των καὶ κατέπινον οἱ δυστυχεῖς τὰ σάλλα των διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἄλλο τι στερεώτερον—παράδοξον, ἀλλ' εὐεξήγητον—τώρα ἐνθυμοῦμαι ὅτι εὐρισκόμεθα τότε εἰς τὸ κρισιμώτερον σημεῖον τοῦ ἀποκλεισμοῦ, καθὼς ἔγραφον αἱ ἡμερίδες τότε.—Φαντασθῆτε λοιπόν, ἂν θέλετε, τί ἐντύπωσιν θὰ ἔκαμνον οἱ λόγοι του εἰς ἀκροατὰς ἀπὸ εἰκοσιτετραῶρον, ἂν μὴ ἀπὸ ἀπροσδιορίστου χρόνου, νηστεύοντα. Τὸν προσέβλεπον μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα καὶ ὁ πλέον θαρραλέος στρέφεται πρὸς τὸν Ἀμερικᾶνον καὶ λέγει χαμηλοκλείων ὀλίγον τὸν ὀφθαλμόν του: "Ε! Δὲν πιστεύω νὰ μὴ ἐπῆρες καὶ κανένα τσουβαλάκι μαζί σου; — Ὁ κοσμογυρισμένος τὰ ἔχασε, αὐτός, ὁ ὁποῖος, καθὼς ἐβεβαίωνε φουσκῶνων, εἶχε παρουσιασθῇ καὶ εἰς ἓνα πρόξενον!

Ἄλλ' εὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς, ὁ κύρ Βασίλης τὸ γνωρίζει, εὐρέθη εἰς ἓκ τοῦ ὁμίλου, ὁ ὁποῖος προσεφέρθη νὰ ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὸν κύρ Βασίλην, ἀφ' οὗ προηγουμένως μερικὰ ἀμοιβαῖα νεύματα τῶν ὀφθαλμῶν κατέστρωσαν μετ' αὐτοῦ τὴν συμφωνίαν. "Ε παιδιά! γυρίζει καὶ λέγει πρὸς τοὺς περιεστῶτα, τὰ ἐπῆραν τοῦ κακομοίρη εἰς τὸν δρόμον οἱ... οἱ... οἱ... Ἀγγλογάλλοι!—Τὸ Ἑλληνικὸν ὕβρεολόγιον ἀφορμὴν ἐξήτει, διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ ὀλίγον, καὶ τὰ στόματα

τὰ θεονήστικα ἤρχισαν νὰ ἔξεμοῦν τὰς βανανσοιτέρας τῶν ὕβρεων κατὰ τῶν ἀναισχύντων: Ἀκοῦς ἐκεῖ! βρὲ τὸν κακομοῖρην! αὐτοὶ εἶναι λωποδύται! ἄχ μωρὲ καὶ νὰ τὸν εἶχα στὰ χέρια μου τὸν Ἀγγλογάλλο αὐτόν! ἄχ! ἔτσι θὰ τὸν ἔπνιγα! (χαρκτηριστικὴ χειρονομία)...

Μετ' ὀλίγην ὥραν ὁ σιδὸρ Βασίλης μετὰ τοῦ φίλου του ὤδευον—κατὰ τὰ συμπεφωνημένα—ἀπὸ ῥυτῆρος (ὁ κὺρ Βασίλης συρόμενος μᾶλλον) μόνοι, χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ κανένα πλέον, πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ πρώτου. Κατόπιν πορείας ἐνὸς τετάρτου, τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὸν κὺρ Βασίλην ἐφάνη αἰὼν, διότι τὰ γόνατά του εἶχον παγώσει, εἰς δὲ τὸν φίλον του δευτερόλεπτον, ἔφθασαν. Εἰσέρχονται, διασκελίζουν τὰς βαθμίδας καὶ σταματοῦν πρὸ τῆς θύρας, ἡ ὁποία τοὺς ἔσυρεν ὡς μαγνήτης. Ὁ κὺρ Βασίλης τὴν ἀνοίγει μὲ τρέμουσαν χεῖρα καὶ εἰσέρχονται εἰς τὴν . . . γῆν τῆς ἐπαγγελίας, διότι ἀκριβῶς τοιαύτη ἐφάνη εἰς τὸν δυστυχεῖ πεινασμένον. Ναί! ἔμπροσθέν του προβάλλουν δύο σάκκοι εὐτραφεῖς καὶ προκλητικοὶ πρὸς οκλητικοί. Ὁ φίλος μας ἐν ὀλίπῃ ὀφθαλμοῦ ἀρπάζει καὶ μὲ τὴν μεγαλυτέραν εὐκολίαν ἐκσφενδονίζει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν ἓνα ἐκ τῶν δύο καὶ μὲ πτερὰ εἰς τοὺς πόδας ἐπιστρέφει εἰς τὴν οἰκίαν του, προσέχων πολὺ νὰ ἀποφεύγῃ τοὺς . . . κακοὺς δρόμους. Καθ' ὁδὸν διαρκῶς ἐγέλα. Εἶχε φύγει ἀρσενικὸς καὶ ἐγύριζε τώρα θηλυκός!!

Ἐπιμύθιον: Καλὸν εἶναι νὰ ἐνθυμούμεθα ὀλίγον τι καὶ τὰ περασμένα.

Νικόλαος Ν. Βουτιέρης (Γ' 1918 - 1919)

14. Ἡ συνωμοσία τῶν γαιῶδάρων.

Ἔχετε, κύριοι, ἀκούσει συνωμοσίαν τοῦ Κατιλίνα, ἔχετε ἀκούσει συνωμοσίας καθολικῶν καὶ νύκτας τοῦ Ἀγίου Βαρθολομαίου, ἀλλὰ συνωμοσίαν τῶν ... γαιῶδάρων δὲν ἔχετε ἀκούσει. Καὶ ὅμως ἡ συνωμοσία αὕτη εἶναι γεγονός· ἐγένεν εἰς τὴν πατρίδα μου τὴν Ἀρκαδίαν, ὅπου φαίγεται ὅτι τὰ ζῶα εἶναι ἄρκετὰ νοήμονα, διότι ἄλλως ὁ θεὸς Πὰν δὲν θὰ κατεδέχετο νὰ λάβῃ τὴν μορφὴν τοῦ ... τράγου οὔτε ἡ Καλλιστώ θὰ μετεμορφουτο εἰς ἄρκτον. Ἡ περίεργος συνωμοσία ὑπῆρξεν ἐλλείψει ἄλλου τὸ γεγονός· τῆς ἡμέρας ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ δικαίως ἀπησχόλησε τὸν Ἀρκαδικὸν τύπον, ἀντιπροσωπευόμενον ἀπὸ τὴν γεραρὰν «*Μαρτίνειαν*», ἀφιερῶσασαν εἰς τοῦτο καὶ εἰς ὀλίγα δικόγραφα ὅλας τῆς τὰς στῆλας. Ἰδοὺ τί ἔγραφεν ἐπὶ λέξει περὶ τούτου τὸ φυλλορροῶσαν ἤδη φύλλον ἐν θέσει κυρίου ἄρκθρου μὲ ἄρκετον ἄλας ... Ἀρκαδικόν.

Ὁ κουτό - Σταμάτης ἀπὸ τὰ Πελετὰ εἶναι ὄνομα καὶ προᾶγμα· ὅλην του τὴν γνώσιν, ὅσῃν ἔχει, τὴν διαθέτει πάντοτε ... χονδρικῶς! Κάποτε ὁ κύριός του ὁ μπάριμπα - Θωμᾶς, ἀπὸ τοὺς προὔχοντας τοῦ χωριοῦ, τὸν ἔστειλε νὰ φέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δημάρχου μίαν τσότραν κενὴν καὶ κατόπιν νὰ τρέξῃ νὰ εὔρῃ καὶ νὰ φέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν τὸν γαῖδαρόν των.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ κεφαλὴ τοῦ Σταμάτη ὁμοίᾳζε μὲ χονδρὰν κολοκύθαν, ὁ μπάριμπα - Θωμᾶς τῷ ἔδιδε συχνὰ πυκνὰ μαθήματα τοῦ φέρεσθαι καὶ μάλιστα τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῷ εἶπε: «Βρὲ κουτο - Σταμάτη, ἅμα εἶναι πρωί, θὰ εἰπῇς ἐκεῖ πὺν θὰ φθάσῃς *Καλημέρα σας*, ἅμα εἶναι βράδυ, θὰ εἰπῇς *Καλησπέρα σας*, καὶ ὅταν εἶναι μεσημέρι θὰ εἰπῇς *Γειά σας*. Τὸ ἀκοῦς;» «Ἄμ κουφὸν καὶ κουτὸν μὲ ἐπέρασες, ἀφεντικό;» ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

Ὁ Σταμάτης λαμβάνει ἀμέσως τὴν τσότραν καὶ τρέχει ὀλοταχῶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δημάρχου, εἰσέρχεται ἐντὸς ἐν

σπουδή εἰς τὴν σὺλὴν καὶ μόλις βλέπει τοὺς ἐνοίκους φωνάζει «Τὸ πρῶτ' ἡμερὰ σας, τὸ βράδ' ἡμερὰ σας καὶ τὸ μεσημέρι γειά σας!» Ὁμοβροντία ἀπλέτων γελώτων ὄλων τῶν ἐνοίκων ἐπέστεψε τὸ χαιρετιστήριον μάθημα τοῦ Σταμάτη, τὸ ὁποῖον εἶπεν ἀπνευστί, καὶ ὁ Δήμαρχος, διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ ἰδιαιτέρως, τὸν ἐκέρασεν ἐν γενναῖον ποτήριον καὶ τῷ ἔκαμε τὸ ἰδιαίτερον φιλοφρόνημα νὰ τὸν στείλῃ καὶ κάτω εἰς τὸ ὑπόγειον, ὅπου τὰ οἰνοβάρελα!

Πόσῃ ὥρᾳ ἐμεινεν ἐκεῖ ὁ Σταμάτης θυσιάζων εἰς τὸν γλυκὺν θεὸν δὲν γνωρίζομεν· τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον εἶδον αὐτόπαι μάρτυρες, εἶναι ὅτι ἐξηλθεν ἐκ τοῦ ὑπογείου τρικλίζων εἰς διάφορα γεωμετρικὰ σχήματα καὶ ἐκεῖθεν ἀπεπειράθη νὰ τρέξῃ πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀπολεσθέντος ὄνου μονολογῶν «Ὅρεξιν εἶχε τὸ ἄτιμο τὸ γαῖδουρι νὰ φύγῃ γιὰ νὰ τρέχω ἐγὼ στὰ τέσσερα νὰ τὸ εὔρω!...»

Ἀλλὰ τὸν μονολόγον του διέκοψεν ἡ φωνὴ τοῦ μπάρομπα-Θωμᾶ, ὅστις ἐφώναζε «Σταμάτη, Σταμάτη, γύρισε πίσω, διότι τὸ γαῖδουρι ἐγύρισε μοναχὸ του!» «Τί ἔκαμε, λέει; ἀπαντᾷ ὁ Σταμάτης· δὲν ξέρω ἐγὼ τί κίνει αὐτό! ἐγὼ θὰ ψάξω! — Βρὲ γύρισε πίσω! — Ὁχι, δὲν γυρίζω! ἐβγῆκα πὺ βγῆκα, θὰ ψάξω! καὶ μοῦ φαίνεται πὼς τὸ βλέπω ἐκεῖ κάτω!» Καὶ ἀρπᾶσας χονδρὸν ῥόπαλον ὁρμᾷ πρὸς τὸν ὄνον.

Ἀλλ' ὁ ὄνος φυσικὰ ἦτο ξένος· καὶ ὅμως ὁ Σταμάτης ἀρχίζει φοβερὸν ὑβρεολόγιον κατ' αὐτοῦ, συνοδεύων ἐκάστην ὕβριν καὶ μὲ ἓνα γενναῖον ῥαβδισμόν καὶ μὲ ἐν βαθὺ ἀγκομάχημα. Ὁ ὄνος ὠθεῖται πρὸς τὸν στάβλον τοῦ μπάρομπα-Θωμᾶ καὶ κλείεται ἐκεῖ μέσα.

Ὁ Σταμάτης ἦτο κάθιδρος· ἐξηλθε λοιπὸν ἔξω διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ ὀλίγον. Ἀλλ' αἰφνης βλέπει ἄλλον ὄνον καὶ μὲ τὴν λύσσαν, τὴν ὁποίαν εἶχε κατὰ τοῦ δραπετοῦ, αὐτὸν διαρκῶς συλλογίζόμενος, φαντάζεται ὅτι βλέπει τὸν ὄνον τοῦ κυρίου του. Τὸ αἷμα ἀνέβη ὅλον εἰς τὴν κεφαλὴν του, τρίζει τοὺς ὀδόντας του, κάμνει χαρακτηριστικὴν χειρονομίαν καὶ τρέχει κατ' ἐπάνω του φωνάζων. «Ἀχ ἑρμαδιακό! νά! ἄχ θεοκατά-

ρατο! νά!...» συνοδεύων όλα τὰ φιλοφρονήματα μὲ βροχὴν ῥαβδισμῶν. «Δὲν ἔβαλες γνῶσι ἀπὸ τὸ ξύλο τῆς γνώσεως καὶ θὲς νὰ φᾶς κι' ἄλλες... Νὰ ἀ ἀ!!! Σοῦ ἀρέσει νὰ φεύγῃς καὶ νὰ τρέχῃ ὁ Σταμάτης πίσω σου! Νὰ α α!! Γκρεμίσου, γκρεμίσου, Σατανᾶ, γρήγορα» καὶ διαρκῶς ἔκλινεν ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του τὸ ῥῆμα τύπτω-εις-ει μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἀναδιπλασιασμῶν ἕως ὅτου ἔκλεισε καὶ αὐτὸν εἰς τὸν στάβλον. Καὶ οὕτω μετὰ πάροδον ὀλίγων ὥρῶν τὸ κατώγειον τοῦ μπάρμπα-Θωμᾶ εἶχε γεμίσει ἀπὸ ὅλους τοὺς γαϊδάρους τῆς κόμης ἔνεκα... παρεξηγήσεως.

Ὅταν γυρίζων ὁ Σταμάτης εἰς τὸν στάβλον καὶ συναποκομίζων καὶ τὸν τελευταῖον ὄνον εἶδεν ὅλους τοὺς γαϊδάρους ἐντὸς τοῦ σταβλοῦ, ἔγινεν ἔξω φρενῶν μία τρομερὰ ὑπόνοια ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν θερμὴν ἀκόμη κεφαλὴν του ὁ ὄνος τοῦ κυρ Θωμᾶ εἶχεν ἐπιστρατεύσει ὅλους τοὺς γαϊδάρους τοῦ χωριοῦ διὰ νὰ κάμουν συνωμοσίαν! ἐπίθεσις πρῶτον κατὰ τοῦ Σταμάτη καὶ ἔπειτα φυγὴ! Ὀλίγα ἀμοιβαῖα φιλοφρονήματα τῶν γαϊδάρων διὰ τῶν ὀπισθίων των ποδῶν ἐξέλαβεν ὁ Σταμάτης ὡς τὰ πρῶτα πολεμικὰ γυμνάσια, ὡς προανακρούσματα τῶν ἐχθροπραξιῶν! «Ἐννοῖα σας, λέγει καθ' ἑαυτὸν κινῶν ἀπειλητικῶς τὴν κεφαλὴν, μὲ τὸ Σταμάτη τὰ βάλατε; κρέμασμα!» καὶ ἀποφασίζει εὐθὺς νὰ κάμῃ μόνος του τὴν διαδικασίαν. Μετὰ πρόχειρον σκέψιν ἀνεκοίνωσεν ἐνώπιον ὅλων τῶν γαϊδάρων τὴν ἀνέκκλητον ἀπόφασίν του. «Ὁ γαῖδαρος τοῦ κυρ Θωμᾶ ὡς πρωταίτιος τῆς συνωμοσίας κατὰ τοῦ καθεστώτος καταδικάζεται εἰς ἐκατόδονν ῥαβδισμούς!!! Τὸ ἐπιτελεῖον μὲ τοὺς διπλανοὺς γαϊδάρους καταδικά...» Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ καὶ οἱ ἄνθρωποι, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνῆκον οἱ ὄνοι, ὥρμησαν τρέχοντες καὶ φωνάζοντες πρὸς τὸν στάβλον. Οἱ ἐγκάθειρκοι συγκινηθέντες ἐκ τῶν φωνῶν ἀρχίζουν καὶ αὐτοὶ νὰ φωνάζουν καὶ ἐπακολουθεῖ οὕτω μία διαβολικὴ συναυλία τετραπόδων καὶ διπόδων, συνωθουμένων ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν περὶ τὴν ἔξοδον τοῦ κατωγείου.

Τότε ὁ ὄνος τοῦ κυρ Θωμᾶ, θελήσας νὰ ξύσῃ ὀλίγον τὸν

ἄβρὸν αὐχένα του ὑπὸ τὸν μάνδαλον τῆς θύρας, ἀνατρέπει αὐτὸν καὶ ἡ θύρα αἰφνιδίως ἀνοίγεται. Σύγχυσις ἀπεριγράφτος ἐπηκολούθησεν. Οἱ ὄνοι μαινόμενοι ὥρμησαν ἔξω ὅλοι ὀγκανίζοντες καὶ λακτίζοντες μετὰ λύσσης πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις· οἱ χωρικοὶ πανικόβλητοι τρέπονται καὶ αὐτοὶ εἰς φυγὴν καὶ ἦν φυγὴ μὲν ἀνθρώπων, φυγὴ δὲ γαϊδάρων, φυγὴ δὲ καὶ τοῦ γεννάδα ... Σταμάτη.

“Ὅταν κατόπιν ἐγνώσθῃ τὸ γεγονός, ... ἀλλὰ τί νὰ ἐκθέσω! Ἡ φαντασία ἐνὸς ἐκάστου δύναται νὰ φαντασθῇ τὰ ἐπακόλουθα ...

Ἀγηςίλαος Ἀ. Βραχιώτης (Γ' 1918 - 1919)

15. Ναξιακοὶ ἔρωτες.

Εἶναι βεβαίως παντοῦ γνωστὸς ὁ ἔρως τῶν πατριωτῶν μου Ναξιῶν πρὸς τὰς ξένας αἰγας καὶ τὰ πρόβατα καὶ πρὸς τὰ ξένα μωσχᾶτα σταφύλια καὶ δαμάσκηνα.

“Ὅταν ὁ νεαρὸς βοσκὸς ἐπάνω εἰς τὸ βασιλείον του βλέπει τὸν ἥλιον νὰ πορφυρῶνῃ εἰς τὴν δύσιν του τὸ πᾶν, αἰσθάνεται νὰ πλημμυρίζῃ τὴν καρδίαν του ἓνας πόθος πρὸς κίνησιν πρὸς τὴν περιπέτειαν, ἡ ὁποία χαρίζει τὴν ἀβεβαιότητα, τὸν στιγμιαίον φόβον καὶ εἰς τὸ τέλος τὸ... καλοθρεμμένον ξένον πρόβατον, τὸ ὁποῖον μὲ τὸ φῶς τῆς ἡλιοφάνειας σελήνης θὰ γδαρθῇ καὶ θὰ ψηθῇ ποιητικῶς πάντοτε εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ μὲ τὴν εὐωδίαν τοῦ θυμαριοῦ καὶ μὲ τὴν συνοδείαν τοῦ κωδωνισμοῦ τῶν προβάτων.

Ἡ κλοπὴ τότε γίνεται ποιητικὴ! Γίνεται ἀνάγκη διὰ τὸν νεαρὸν βοσκὸν τὸν βρακοφόρον.

Εἶναι τρέλλα. Νὰ τὸν ἰδῇτε, ὅταν φορτωμένος τὸ παχύτερον ἄρνι τοῦ ξένου ποιμνίου εἰς τοὺς ὤμους γυρίζει τρέχων ἰδρωμένος εἰς τὰ λημέρια του μὲ τὴν χαρὰν εἰς τὸ ἀφελὲς καὶ ἡλιοκαυμένον πρόσωπόν του.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς ποιητικῆς αὐτῆς κλοπῆς τῆς γινομένης ἀμοιβαίως παρ' ὅλων τῶν βοσκῶν, ὑφίσταται καὶ ἡ χυδαία κλοπὴ διὰ δόλου ἀπὸ ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς βάρος τοῦ ἰδικοῦ σου ποιμνίου ἢ τῆς ἰδικῆς σου ἀμπέλου. Ἀναχωρεῖς μὲ τὴν σελήνην διὰ τὸ κτῆμά σου, περνᾷς ἀπὸ μαγευτικὰ τοπεῖα, ἀκούεις τὴν φλογέραν τοῦ ἐρωτευμένου βοσκοῦ μας καί, ὅταν φθάνεις εἰς τὸ κτῆμά σου, βλέπεις στρογγυλοκαθισμένους εἰς τὰ δένδρα σου τοὺς ἄβρους νυκτερινοὺς ἐπισκέπτας καὶ τὰς βράκας τῶν κρεμαμένας κάτω ἀπὸ τοὺς κλάδους ὡς δαμιζάνας οἴνου ἢ ὡς τσαντήλας τυροῦ.

Ἄλλ' ἃς ἔλθωμεν εἰς τὴν πραγματικὴν ἱστορίαν μας καὶ ἃς ἀφήσωμεν τὰς νοσταλγίας τῆς ἀθώας καὶ ἀμερίμνου ἐκείνης ζωῆς.

Ἦτο Μάιος! Οἱ πρῶτοι καύσωνες ἤρχιζον καὶ οἱ βοσκοὶ ἐπάνω εἰς τὰς προσφιλεῖς τῶν βουνοκορυφὰς καὶ εἰς τὰ δροσερά των δένδρα ἀνεπαύοντο. Τὰ πρόβατα ἐβέλαζον γλυκὰ - γλυκὰ καὶ ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τῶν διεχύνετο ἀρμονικῶς.

Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐσυνήθιζεν ὁ γερο - Μανολιὸς νὰ ἐξέρχεται πρὸς ἄγραν τῆς λείας του. Προεχώρει σιγὰ σιγὰ ἀνὰ τὰς βοσκὰς, ἤρπαζεν ἓνα ἀρνὶ καὶ κατόπιν ἔτρεχε τὸν κατήφορον ἀστραπιαίως ἀπὸ δύσβατα μονοπάτια, τὰ ὅποια ἐγνώριζε λεπτομερῶς ἀπὸ τὰς συχνὰς του ἐπισκέψεις εἰς τὰς βοσκὰς ...

Οἱ βοσκοὶ καὶ ὁ ἀρειμάνιος Κρητικὸς ἐνωμοτάρχης, γνήσιον πολεμόχαρον τέκνον τῶν Σφακιῶν, ἀνεξήτουν καθημερινῶς τὸν κλέπτην καὶ ὑπώπτευον ὅτι οὗτος ἐκρύπτετο κάτω ἀπὸ τὴν λερωμένην φέσαν τοῦ γερο - Μανολιοῦ καὶ οἱ γοργόπτεροι πόδες κάτω ἀπὸ τὴν μακρὰν καὶ σελαγίζουσαν βράκαν του.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ Μανολιὸς εἶχεν ἀρπάσει ἓνα ἀρνὶ παχύτατον καὶ τὸ ἐθώπευεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς μοναχοκόρης του Κρυστάλλως, ἢ ὅποια ἐθῆλαζε τὸ μικρόν της καὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀξίος σύζυγος ὁ Δίφραγκος εὗρίσκετο εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἵνα πλουτήσῃ εἰς τὴν χώραν αὐτὴν τοῦ χρυσοῦ.

Ὁ Κρητικὸς ἐνωμοτάρχης εἶχε μυρισθῇ ἵνα τρέχει καὶ

ἡτοιμάζετο νὰ κάμῃ ἔφοδον εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ γερο - Μανολιοῦ. Πρὸς τοῦτο ἐκάθητο εἰς τὸ πεζούλι τοῦ καφενέ τοῦ μπάριμπα Φασαρία στρίβων τοὺς ἀρειμανίους.

Καὶ πράγματι μόλις κατέφθασεν ὁ ἀστυνομικὸς λόχος ἡ μᾶλλον σύνταγμα, ἀποτελούμενον ἐκ... δύο χωροφυλάκων, ἐξεκίνησαν ὅλοι πρὸς τὴν οἰκίαν, τῆς ὁποίας ἡ θύρα μετ' ὀλίγον ἐκτύπα ἐπισήμως καὶ κανονικῶς.

«Ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου ἀνοιξε τὴν θύραν!»

Ὁ γέρο - Μανολιὸς ἐπετάχθη ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἔρριψε θαρραλέως τὸ ἀρνὶ εἰς τὴν κούνιαν τοῦ μικροῦ ἐγγόνου, τὸ ἐσκέπασε καλὰ - καλὰ καὶ ἤρχισε νὰ τὸ λικνίξῃ σιγὰ - σιγὰ τονίζων μὲ τὴν γεροντικὴν του φωνήν: *Πάρε το, ὕπνε, πάρτο μου σὲ μακρινὰ περβόλια.* Ἔκαμε νεῦμα τῆς κόρης του καὶ αὐτῇ, θαρραλέα, συνηθισμένη εἰς τοιαύτας ἀπροόπτους ἐπισκέψεις, ἤνοιξε τὴν θύραν.

Ὁ ἐνωμοτάρχης ἔσυρε τὸ Μαυροβουνιωτικὸν πολύκροτόν του, φοβούμενος καμμίαν ἐνέδραν, καὶ προεχώρησε σοβαρὸς, ἀμίλητος, μὲ ναπολεόντειον ὕφος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεγάλης καὶ εὐεργετικῆς ὑπηρεσίας του.

«Ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου πές μου, γέρο κλεφτοκατσικᾶ, ἴντά κανες τὸ ζῶ!»

Ὁ γέρο - Μανολιός, ὁ ὁποῖος διαρκῶς ἐλίκνιζε καὶ ἐνανούριζε τὸ ... μωρό, ἐσῆκωσε τὴν κεφαλὴν του βραδέως καὶ μὲ φωνὴν πειστικὴν, προδίδουσαν μίαν ἀπέραντον πατρικὴν ἀγάπην, εἶπε: *Νὰ φάω τὰ κοκκαλάκια τοῦ παιδιοῦ, ποὺ κουνῶ, κι' ἂν εἶδα τὸ ἀρνί, κὺρ ἀστυνόμω.*

Νεκρικὴ σιγὴ ἐβασίλευεν! Ὁ ὄρκος ἦτο τρομερὸς(!) καὶ ἡ θέσις του ἀκόμη τρομερωτέρα! Ἡ τύχη του ἐκρέματο ἀπὸ ἓνα μπееε... μόνον τοῦ ζῶου. Ἄν ἐβέλαζεν, ἦτο χαμένος! Ὁ κὺρ ἀστυνόμος ἐκύτταξε γύρω του, προσέβλεπεν ἀγρίως τὸν γέροντα καὶ ἐκστομίσας ἓνα «διάλογος τὸ σόι σου» ἀνεχώρησε μὲ τὴν συνείδησιν καθαρὰν καὶ τὸν μύστακα ἀνωρθωμένον περισσότερον, ὡς ἄγκιστρον ἔτοιμον νὰ ἀγκιστρῶσῃ τὴν πρώτην πατριωτοπούλλαν μας...

Ὁ γερο - Μανολῖος ἐθυσιάσεν εἰς τοὺς θεοὺς τὸ ἀληθῶς ἀθῶον καὶ ἄκακον ἀρνίον καὶ ἐν μέσῳ τοῦ λιβανωτοῦ τῆς κνίσης καὶ τῆς θείας ὁσμῆς ἐγεύετο μετὰ τῆς κόρης του ἐπὶ τριήμερον, ὑπὸ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Βάκχου πίνων καὶ εἰς ὑγείαν τοῦ κυρ νοματάρχῃ, ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον... ἀμνόν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐφαίνετο ἀκόμη γλυκύτερος κατόπιν τοῦ ἐπικρεμασθέντος κατὰ τῆς κεφαλῆς του κινδύνου.

Ἐπέρασε καιρὸς. Ὁ Κρητικὸς ἐνωμοτάρχῃς μετετέθη! Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν οἱ εὐγνωμονοῦντες χωρικοὶ τὸν κατευώδωνον, ἐκεῖ ἀπὸ ὑψηλὰ ἠκούσθη μία φωνὴ γεροντικὴ καὶ εἰς γέλωος σαρκαστικὸς διετάραξε τὴν ἡσυχίαν τῶν ὁρέων, τὰ ὁποῖα ὅλα μαζί ἀντελάλησαν δυνατά. «ὦ! ζαβὲ φάβα! ἴ πού πῆρες τὸ ζῶ γιὰ κοπέλλι.»

(Ἀναμνήσεις)

Πέτρος Δ. Γλέζος (Γ' 1918 - 1919)

16. Ἀλλὰ —

Οἱ ὀλιγάριθμοι ἔρασταί — κατὰ τοὺς τρόπους των — τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου ἔχουν συνέλθει εἰς τὸ ὀπισθεν τῆς Ἀκροπόλεως καφενεῖον πέριξ ἑνὸς τραπεζίου φορτωμένου μὲ καφέδες καὶ νερά. Ἐξαιρετικῶς σήμερον ὅλα τὰ θέματα συνομιλίας, ἀπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς Παρθενῶνος μέχρι τοῦ ἐτι μεμεγαλυτέρου λογαριασμοῦ τῆς σπιτονοικοκυρᾶς, ἐξηντλήθησαν. Ἡ σιωπὴ ἐπέρχεται βαρεῖα. Οἱ καφέδες ἀρχίζουν νὰ ἐκκενώνωνται σιγά. Ἡ αὔρα ἀπὸ τοῦ Φαλήρου συγκομίζει τὰ μύρα τῆς γύρω φύσεως εἰς τὴν ἡδονικὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ καφέ τῶν φίλων μας. Τίποτε δὲν προμηνύει τὴν σκηνὴν, ἣ

¹ Φάβας, πτωχὸς τῷ πνεύματι Νάξιος, ζαβὸς, μωρὸς, ἡλίθιος.

ὅποια μέλλει νὰ ἀκολουθήσῃ. Τίποτε δὲν προλέγει ὅτι ὁ φιλόσοφος τῆς *συντροφιάς* θ' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του.

Καὶ ὅμως τὸ ἀνοίγει... χασμᾶται ... ἐπαναχασμᾶται καὶ ἐξερευνεῖται στομφωδῶς τὰ ἐξῆς ἀπρόοπτα.

— Τὸ Ἄλλὰ ! Μία λέξις ἀπλῇ ἐκ πρώτης ὄψεως, δύο α, δύο λ, ψιλή, ὀξεῖα, σύνδεσμος ἀντιθετικός ! Πόσον πτωχὴ ἡ καυμένη ἡ γραμματικὴ μας ! Μὲ δύο-τρεῖς κοινὰς φράσεις θέλει νὰ ὀρίσῃ τὸ ἀπροσδιόριστον καὶ μὲ πέντε-ἕξ λέξεις προσπαθεῖ νὰ περικλείσῃ τὸ ἄπειρον Μήπως αὐτὸ τὸ ἄλλὰ εἶναι λέξις ;

Ὅχι ! εἶναι θεός, διάβολος, ἔνσεις πραϋντικὴ ἢ διεγερτικὴ κατὰ τὰς περιστάσεις, εἶναι κρημνὸς ἰλλιγγιώδης, ἄβυσσος σκοτεινὴ, βάθος ἀμέτρητον, ὕψος ἀπροσδιόριστον, ... ἐπὶ τέλους ὅ,τι ἄλλο θέλετε. ἔκτος ἀπὸ σύνδεσμος ἀντιθετικός Νὰ τὸ ὀρίσῃ κανεὶς εἶναι ὥσάν νὰ θέλῃ νὰ κρατήσῃ εἰς τὴν κλειστὴν παλάμην του τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἀληθεῖς ἀριστοτέχναι εἰς τὴν προφορὰν του. Προφέρουν ἐκεῖνο τὸ α ἔτσι ἀργὰ ἀργὰ, φθάνοντες εἰς τόνους ἀνυπερβλήτους εἰς μυστήριον, ὥστε νὰ σὲ κάμουν νὰ σφραγίσῃς τὰ ὦτά σου ἀπὸ τὴν γοητείαν (ὅπως π.χ. συμβαίνει ὅταν ἀκούῃ κανεὶς κανένα ὄνον νὰ ... ὀγκᾶται).... ἐκεῖνο τὸ λ...! κολλοῦν τὴν γλῶσσαν των εἰς τὸν οὐρανίσκον καὶ ἀπομάσσουν φθόγγους γλυκεῖς, τόνους γαλακτώδεις, ἀποχρώσεις γοητευτικὰς, μίαν ὑγρότητα, ἢ ὅποια ζαλίζει (ἀπαράλλακτα ὅπως τὸ *ὀρεισινᾶτο*)... ὅσον διὰ τὸ τελευταῖον α, οἱ ἀληθεῖς ἀριστοτέχναι δὲν τὸ ἀφήνουν νὰ πολυακουσθῇ, ἀλλὰ κλείουν ἐπάνω του μαῦρον πέπλον μυστηρίου (μελανώτερον καὶ ἀπὸ τὴν ὀδοντοστοιχίαν των). Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὸ ἄλλὰ κτῆμά των, μονολώλιόν των, ὅπλον τρομερόν, μὲ τὸ ὅποιον ἐνθαρρύνουν ἢ φοβίζουσιν τοὺς φίλους των. Ἄλλοίμονον εἰς τὰς γνωριμίας των....

... Τὰς ἀλ(λ)ατίζουν ! διέκοψεν ὁ καλαμπουριστὴς τῆς συντροφιάς.

Ὁ ἄλλος τὸν ἐκεραυνοβόλησε διὰ τοῦ βλέμματος καὶ ἐξηκολούθησε :

Ἐγνώρισα ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἡ ὁμιλία σὲ ἔθελγε, σὲ ἐμάγευε, εἰς δὲ τὸ ἐπαρχιωτικὸν καφενεῖον τῆς Κορίνθου πάντοτε γύρω του εἶχε πολυπληθῆ κύκλον ἀκροατῶν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν ἔλειπον καὶ τοῦ ὥραίου φύλου ἀντιπρόσωποι. Καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ θέλημα, θὰ τὸ πιστεύσετε, κύριοι. τὸ ὧφειλε μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ ἀλλά ! Ἐμαζευόμεθα γύρω του ὡσὰν νὰ ἦτο μαγνήτης..., ἐγένεν ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας,... ὁ κολακευόμενος ἀπὸ ὅλους.

— "Ὅπως κάθε πλούσιος... ἀλλα-νιοπώλης ! διέκονε μεταξὺ δύο χασμημάτων ὁ καλαμπουριστὴς μας.

— Μὴ περιπαίζετε, κύριοι ! Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ ἀλλὰ μὲν ἐνθυμίζει τὸν ἀμίμητον Ὅμηρον χειριζόμενον τὴν πένναν ἢ τὸν παντοδύναμον Ἑρώτα χειριζόμενον τὰ βέλη του. Δὲν τὸ ἐσυχνοπαρουσίαζε, ἀπέφευγε μὲ τὴν συχὴν του χρῆσιν νὰ μᾶς συνηθίσῃ εἰς αὐτὸ καὶ τοιουτοτρόπως νὰ τοῦ ἐξασθενίσῃ τὴν δύναμιν. Κάποτε κάποτε τὸ προσέφερεν ἀργὰ ἀργὰ μὲ ἓνα τόνον ἀφθαστον εἰς ὕψος, ἀλλὰ τότε ἐπῆρχετο πανδαιμόνιον... Ἀρχεῖ νὰ σᾶς εἴπω, κύριοι, ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ κύριος Α θὰ ἔστελλε τοὺς μάρτυράς του εἰς τὸν κ. Β ἢ ὁ κ. Γ θὰ ἐτίναζε τὰ μυαλά του εἰς τὸν ἀέρα ἢ θὰ ἐδιαβάζαμεν ἀπροόπτως ὅτι... ἐν μέσῳ ἐκλεκτοῦ κύκλου ὁ κ. Α καὶ ἡ χαριτόβρυτος δ)νὶς Μ ἀντήλλαξαν γαμήλιον ἀρραβῶνα.

— Μήπως ὁ κύριος αὐτὸς ἦτο ἐξ ἐπαγγέλματος προξενιτῆς ;

— "Ὁχι, κύριε ! Ὁ κύριος αὐτὸς ἦτο ἐξ ἐπαγγέλματος ἀλλα-τιστῆς ! Τὸ ἀλλά του ἦτο τὸ ἄπειρον, μέσα εἰς τὸ ἄπειρον περιλαμβάνεται καὶ ἡ διπλωματικὴ ἐκείνη ἐργασία, ἡ ὁποία ἀποτέλεσμα ἔχει νὰ γεμίξῃ τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων μὲ ἀγγελίας γάμων, καὶ τὴν ὁποίαν ὁ κόσμος ὀνομάζει προξενιὰν.

Καὶ τὸ εἰρηνικώτερον μέλος τῆς συντροφίᾳς ἤρχισε νὰ δεικνύῃ καταφανῆ σημεῖα ἀνυπομονησίας. Ἐξήγαγε τὸ μανδήλιόν του, ἐκαθάρισε τὴν μύτην του θορυβωδῶς, ἔβλεπε τὴν φαλάκραν του, ἐκύταξε τὸν οὐρανόν, παρετήρησε τὸ κάτω μέρος τῶν ὑποδημάτων του, ἔρριψε νερὸν μέσα εἰς τὸ κύπελλον τοῦ καφέ του, τὰ ὅποια ὅμως πάντα ἄλλον παρὰ τὸν φιλόσοφον

μας θὰ ἡδύναντο νὰ πτοήσωσι. Καὶ ἐξηκολούθησε τὸν ῥητορικόν του ἀκούραστος.

— Ἀκούσατε, κύριοι, ἐν ἐπεισόδιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Κορινθιοῦ φίλος του τῷ ἐνεπιστεύθη εἴκοσι χιλιάδας φράγκων, διὰ νὰ τὰ δώσῃ εἰς τὸν ἀδελφόν του, εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου θὰ ἐπῆγαινε. Μετὰ δέκα ἡμέρας σκοντάπτει ἐπάνω του εἰς τὸν Φλοῖσβον, τὸν περίπατον τῶν Κορινθίων. «Λοιπόν, φίλε μου, πῶς ἐπῆγε τὸ ταξεῖδι ;» Ὁ ἄλλος, ὁ φίλος μας, ἔξησε παραδόξως τὸ αὐτί του (ξεύρετε, αὐτὸ εἶναι σημαντικώτατον πρᾶγμα δι' ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις ἐδάνεισε 20 χιλ. δραχμὰς), καὶ ἀπῆντησε : «Θανμάσια... ἔξοχα... ἄλ...λά...» Καὶ ἐνῶ τὸ ἐπρόφερε μὲ ἓνα τόνον ἀπερίγραφτον, διὰ τὸν ὅποιον θὰ ἐδίσταζε κανεῖς νὰ ἀποφανθῇ ἂν ἦτο τοῦ Ἰησοῦ ἢ Ἀλγερίνου πειρατοῦ, ἐκύτταξε συγχρόνως τὴν ὥραν «Μπᾶ ! ἀνέκραξεν, εἶναι ἐνδεκάμιση καὶ εἰς τὰς δώδεκα παρὰ εἴκοσιν ἔχω συνέντευξιν». Καὶ χωρὶς νὰ τελειώσῃ τὴν ἄλλην του φράσιν ἐτράπη εἰς φυγὴν. Ὁ ἄλλος ἔμεινε μὲ τὸ στόμα διάπλατον. Ἐκαμεν ἡλιθίως μερικά βήματα, ἔπειτα ὅμως ἐκεῖνο τὸ ΑΛΛΑ, τὸ μυστηριώδες, τὸ διαβολικόν, τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν, ἐφαντάσθη ὅτι διέκρινεν εἰς τὴν προφοράν του, καὶ ἐγὼ δὲν ἠξέυρω τί. Ἐνεθυμήθη ὅτι τοῦ εἶχεν ἐμπιστευθῇ εἴκοσι χιλιάδας, ἀνεσκάλισεν ὅλην τὴν μνήμην του καὶ εἰς τὸ τέλος ἐνεθυμήθη ὅτι κάποιος θελκτικὸς πρῆγκιψ (εἰς μυθιστόρημα ἐννοεῖται) μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ἔκλειπεν ὁλόκληρον περιουσίαν, καὶ ὅπως τὸ ἄλογον ὑπὸ τὰ κυνήματα τοῦ μαστιγίου —

— Ὡστε τὸ ἀλλὰ μεταμορφώνεται εἰς μαστίγιον ! διέκοψεν ἀσυγκράτητον μέλος τῆς *συντροφικᾶς* Ἀχ ! ποῦ εἶσαι, Ὁρίδιε.....

— Ἄν παραδεχθῶμεν τὸν ἀκροατὴν ἄλογον, διὰ τί ὄχι ; ἀντέκρουσεν ἀταράχως ὁ φιλόσοφος μας... Καὶ ἐπειδὴ ὅλοι πρὸ τῆς μεγαλοφυοῦς ἀπαντήσεως εἶχον θαμβωθῇ, ἐξηκολούθησεν :

Τρέχει λοιπὸν ὁ κύριος αὐτὸς εἰς καταδίωξιν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ ποῦ ; Ὁ χειριστὴς τοῦ ἀλλὰ εἶχε κάμει πτερά. Ἐτριγύ-

ρισεν ὅλην τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐδὲν εὔρε. Εἰς τὸ τέλος κατέφυγεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν νομίζων ὅτι ἐκλάπη. Διηγήθη τὰ πράγματα ὑπερεξωγκωμένα, δέκα χωροφύλακες ἐπολιόρησαν τὴν οἰκίαν τοῦ χειριστοῦ μας, ὁ ὁποῖος ἐπιστρέφων ἀπὸ περιπάτου συνελήφθη τὴν ἐσπέραν πρὸς μεγάλην του ἐκπληξιν. Ὁδηγήθη ἐνώπιον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας δι' ἀνάκρισιν προσωπρινήν. «Δὲν ἐννοῶ τί τρέχει, κ. Διευθυντά». «Αὐτὸ καὶ αὐτό, κ. Α». «Τί ἔκαμε, λέει; ὁ φίλος μου μὲ κατηγορεῖ διὰ κλοπὴν;» Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἔφθασε καὶ ὁ κατήγορος. Τί συνέβη μεταξὺ τῶν τριῶν αὐτῶν προσώπων δὲν γνωρίζω, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ κατήγορος ἔμεινε μέσα ἓνα μῆνα ἐπὶ συκοφαντία.

— Καὶ τί ἤθελε νὰ εἴπῃ μὲ αὐτὸ τὸ ἀλλά; ἠρώτησεν ἔξ ἀπλῆς εὐγενείας ὁ περίεργος τῆς συντροφίας.

— Τὸ ἐμάθομεν ὀλίγον ἔπειτα, μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ κύριος τοῦ ἀλλὰ εὐρίσκετο ἐν εὐθυμίᾳ. Ὁ ἄνθρωπος ἤθελεν ἀπλούστατα νὰ παραπονεθῇ ὅτι εἰς τὸν σιδηρόδρομον δὲν εὐρῆμε θέσιν καὶ ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ ὄρθιος.

— Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε τὸ ἀλλά; ἠρώτησεν εἰρωνικῶς τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιλογίας τῆς συντροφίας.

— Δὲν πιστεύω νὰ τὸ ἀμφισβητῆτε. Ἄν δὲν ἔλεγε τὸ ἀλλά, δὲν θὰ ἔβαλλεν εἰς πειρασμὸν τὸν ἄλλον, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἔτρεχεν ὀπίσω του. Ἄν δὲν ἔτρεχεν ὀπίσω του, δὲν θὰ ἐτρόμαζε διὰ τὴν ἐξαφάνισίν του, δὲν θὰ τὸν κατήγγελλε, δὲν θὰ συνελαμβάνετο, δὲν θὰ ἀνεκρίνετο, δὲν θὰ ἀπεδεικνύετο ἡ ἀθωότης του, δὲν θὰ ἐτιμωρεῖτο ὁ ἄλλος.

Ὁ νέος στωικὸς ἔκλεισε τὸ στόμα του καὶ... ἔφερε τὸ κύπελλόν του εἰς τὰ χεῖλη διὰ νὰ ἀποτελειώσῃ τὸν καφέν, ἀλλ' ὥσάν νὰ κατελήφθη ὑπὸ αἰφνιδίας ἐμπνεύσεως ἀνέκραξεν ἑξαπτόμενος (Καὶ νὰ τὸν ἐβλέπετε! ὁμοιάζεν ὁ φιλήσυχος ἄνθρωπος μὲ ἀναρχικὸν κρατοῦντα τὴν βόμβαν του).

— Δὲν εἶναι τῆς γνώμης σας, κύριοι, ὅτι τὸ ἀλλά ὁμοιάζει μὲ πεθεράν;

Καὶ ἐπειδὴ ὅλοι τὸν παρετήρουν ἀνησυχοῦντες διὰ τὴν διανοητικὴν του κατάστασιν:

—Ναί, κύριοι ! Τὸ ἀλλὰ ὁμοιάζει μὲ πεθεράν, πὺν ἐμπρός της τρέμετε σὰν δειλοὶ γαμβροί. Τὸ φάσμα του σᾶς τρομάζει, ἐμὲ ὅμως ὄχι (καὶ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν τοῦ Διὸς κραδαίνοντος τὸν κεραυνὸν του), τὸ καυχῶμαι, εἶμαι ἀτρόμητος, γνωρίζω καλὰ τί ἐστὶ πεθερὰ καὶ τί ἀλλὰ καὶ τὰ περιφρονῶ καὶ τὰ δύο !

—'Α...λ...λ...ά !...ἀντήχησεν ὀπισθεν μία παραδόξου τόνου φωνή ! 'Ο κεραυνὸς ἔπεσεν, ἀλλὰ διὰ πρώτην φορὰν ἐκτύπησε τὸν 'Ολύμπιον, τὸ κύπελλον τοῦ ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖρας. Καὶ ὁ καφές; θὰ ἐρωτήσετε. Ἔ! ὁ καφὲς εὐρὼν ἐλευθέραν διέξοδον ἐχύθη, ἐλέρωσε τὸν φιλοσοφικὸν λαιμοδέτην καὶ εἰς μικρὰ μελανὰ ῥυάκια διεσκορπίσθη ἐπάνω εἰς τὴν ζακέταν. Ἐστράφη περίφοβος. Κύριος ὑψηλοῦ ἀναστήματος ἀπεμακρύνετο ταχέως.

—'Ο κύριος μὲ τὸ ἀλλὰ ! ἐψιθύρισε σκεπτικός· ἔκαμε νὰ ὀρμήσῃ, ἀλλ' ἐσκέφθη ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς στωικότητός του καὶ... ἡσυχολήθη εἰς τὸ καθάρισμα τοῦ λαιμοδέτου του.

Τὸ προστρέξαν garçon, ἀφ' οὗ ἔμαθε τὰ καθ' ἕκαστα καὶ ἐξήντησε τὸ ὑβρεολόγιόν του κατ' ἐκείνου τοῦ χαμένου (τρόπος καὶ αὐτὸς διὰ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ pour boire), ἐσκέφθη ἐμβριθῶς καὶ ἀνέλαβε νὰ σχηματίσῃ τὸ ἐπιμύθιον :

—Τὸ ἀλλὰ, κύριοι, εἶναι μυστήριον προᾶμμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τὸ φοβᾶται κανεὶς περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴν πεθερά του.

(†) *Κωνσταντῖνος Γ. Γρατσιᾶτος* (1918 - 1919)

17. Παλαιὰ ἔθιμα.

Τὸν καιρὸν ὅπου ἔδενον τοὺς σκύλους μὲ τὰ λουκάνικα, τὰς ἡμέρας αὐτὰς τοῦ ῥόγγου τοῦ ἐκπνέοντος καὶ τῶν πρώτων παλμῶν τοῦ νέου ἔτους — ὅπως λέγουν οἱ ποιηταὶ μας — ὅμιλοι μικρῶν κυρίων, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ μεγάλων, περιήρχοντο τὰς συνοικίας, διὰ νὰ ψάλουν εἰς τοὺς πιστοὺς τὰ πατροπαράδοτα κάλανδα, ὅχι πρὸς αὐλόν, ὥς θὰ ἔπραττον ἴσως οἱ προπάτορες ἡμῶν, ἀλλὰ πρὸς γλυκύλαλον τρίγωνον, τεκμήριον ἀναντίρρητον τῆς πρὸς τὰνώτερα Μαθηματικὰ στοργῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, καὶ πρὸς τύμπανον μεμβρανοφόρον κατὰ τὸ ἔτερον ἄκρον καὶ πρὸς ἄφατον δυστυχίαν τῶν ἀξιολυπῆτων ἐκείνων Χριστιανῶν, ὧν ἡ τῆς μουσικῆς γνῶσις ἐξετείνετο καὶ ὀλίγον πέραν τῆς κλασσικῆς λατέρνας.

Μεταξὺ δὲ τῶν νεωτέρων τούτων τροβαδούρων διεκρίνετο ἐκάστοτε ὡς φυσικὸν καὶ ὁ χαριτόβρυτος Βεμιαμὴν τοῦ γειτονικοῦ παντοπώλου, λεπτὴν αὖραν ῥεγγῶν καὶ σαρδελῶν ἀποπνέων, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ αὐτὸς ὁ διάδοχος τοῦ παντοπωλικοῦ θρόνου, τοῦ ὁποίου τοὺς ἀρειμανίους θὰ ἐξήλενε καὶ αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος.

Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς μουσικῆς μυσταγωγίας δὲν ἐθεώρουν διόλου ἐξευτελιστικὸν οἱ χαριτωμένοι ἱππῶται νὰ δεχθοῦν τὸ προσφερόμενον χαλκοῦν, ἐνίστε καὶ ἀργυροῦν φιλοδώρημα, ὡς τέλος τῆς ἀτελειώτου εὐγνωμοσύνης (ὑπομονῆς παρ' ὀλίγον νὰ εἴπω) τῶν κατὰ τὰς περιστάσεις εὐμενῶν ἢ δυσμενῶν ἀκροατῶν

* *

Ἄλλὰ φεῦ! Tempora mutantur!

Καὶ ὑπάρχουν ἀσεβεῖς παραβαίνοντες τὸ τῆς ἀλληλοαντιγραφῆς τῶν αἰώνων δόγμα! Οἱ διθυραμβῶδεις λογογράφοι ἅς τὸ πάrouν πλέον ἀπόφασιν! Οἱ αἰῶνες δὲν ἀντιγράφουσι πλέον ἀλλήλους!

Καὶ φυσικά· τὴν ἐποχὴν αὐτήν, κατὰ τὴν ὁποίαν κινδυνεύομεν νὰ βαδίσωμεν μὲ τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἄνω, δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ ἀνατραπῇ ἐκ θεμελίων ἢ ἐσκωριασμένη μηχανὴ τῶν παλαιῶν ἐθίμων καὶ ἡ Ὀλυμπία ἀξιοπρέπεια τῶν νέων μεγαλοκυρίων νὰ συντρίβῃ διὰ μιᾶς τὸν πρὸς τὰς παλαιὰς συνηθείας σεβασμόν.

*
* *

Ἡρημώθη τὸ στρατόπεδον τῶν γοητευτικῶν ἀοιδῶν τῶν καλάνδων· καὶ τὸ εὖοσμον ἔνδυμα τοῦ χαριτοβλεφάρου Βενιαμὶν ἐπωλήθη εἰς ἓνα γυμνὸν πρόψην ἀρχιδούκα καὶ ἀντικατεστάθη διὰ πολυτελοῦς χρυσοκεντήτου στολῆς, ἡ ὁποία—ἀδιάφορον ἂν κατ' ἀρχὰς ὑπέστη τὰ πάνδεινα—ἀφῆρπασε τὴν φαντασίαν τοῦ μικροῦ ἀγγέλου καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἔρριπεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ μεγαλοπράγμονος καὶ μεγαροκλήτορος πλέον πατρός.

Ἀπελπισθῆτε, εὐτυχεῖς καὶ ἀτυχεῖς ἀκροαταί. Τὴν ὥραν, ὅπου σεῖς μετὰ παλμῶν ἀγωνίας ἀναμένετε τὸν ὄνειρώδη σας ἀοιδόν, ἐκεῖνος, ἐπὶ βελουδίνου θρόνου ἐξηπλωμένος, ῥεμβάζει ὑπὸ τοὺς στόνους τῆς παιανιζούσης μυριοργάνου ὀρχήστρας τοῦ πατρικοῦ ἀνακτόρου, μακρὰν ὑμῶν ὅπου καὶ τὸ νεφέλωμα τοῦ Γαλαξίου, εἰς τὰ ὕψη τοῦ ὁποίου μετεωρίζεται πιπιλίζων ἡδονικῶς τὸν μικρὸν γαλακτώδη ὄνυχά του! Χαίρετε λοιπὸν διὰ παντός, δύσμοιροι ἀκροαταί!

*
* *

Καὶ δὲν ἔλειψαν μὲν οἱ ὀπισθοδρομικοί, τοὺς ὁποίους τὸ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ῥεῦμα δὲν παρέσυρε καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπειράθησαν νὰ ἐπαρκέσουν μόνοι εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς παραδόσεως, ἀλλ' ἡ τυφλὴ τύχη ἐδῶ δὲν ἐδείχθη διόλου τυφλή· μετὰ ἐπισταμένην ψυχολογικὴν ἐμβάθυνσιν ἀνύψωνε μὲν εἰς τοὺς αἰθέρας τοὺς ἀληθῶς ἐμπνευσμένους, τοὺς φύσει καλ-

λιτέχνας, τοὺς ἐκ γενετῆς μεמושωμένους, τοὺς δὲ ἄλλους, τὴν *σαβοῦραν*, ἀφῆκε νὰ κυλῶνται ἐδῶ κάτω εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον ἐν συμφυρμῷ ἀκαλαισθησίας καὶ πεζότητος.

Κτυποῦν οἱ ἀναίσθητοι τὸ κλασσικὸν τρίγωνον καὶ ἀναδίδεται ἦχος τραμὶ κάμνοντος στροφὴν εἰς γωνίαν· ἐπιχειροῦν οἱ ἐναγεῖς νὰ ψάλουν καὶ νομίζει τις ὅτι ἀκούει τὸ μαμουθ τὸ Κηφισιακὸν ὠρνούμενον· τὸ ἀγαθὸν *καλὴν ἡμέραν ἄρχοντες* κινδυνεύει νὰ μεταβληθῇ εἰς τὴν *κακὴν σας, ἄρχοντες*· ὁ δὲ καλοκάγαθος χιονοπώγων ἄγιος δὲν φέρει πλέον *πέννα καὶ χαρτί, χαρτί καὶ καλαμάρι*· πεδινην πυροβολαρχίαν νὰ μᾶς ἔφερεν ὁ δυστυχής, δὲν θὰ ἔκαμνε τὸν δαιμονιώδη κρότον, τὸν ὁποῖον κάμνουν οἱ ἱεροφάνται του.

Ποῦ εἶσαι, καλὲ Βεργίλιε! Ἄν ἔξης καὶ ἦκουες τοὺς καλανδιλόγους μας ψάλλοντας, δὲν θὰ ἐδίσταζες, ἴσως τρεπόμενος εἰς φυγὴν, νὰ κραυγᾷς ἄλλη μίαν φορὰν:

quis clamor virum clangorque tubarum?

Ἄμεσον καὶ φυσικὸν ἀποτέλεσμα ἡ ἀλλαγὴ διαθέσεων τοῦ ἀκροατηρίου. Ὅχι πλέον τὰ στοργικὰ βλέμματα καὶ τὰ μητρικὰ μειδιάματα, τὰ ὁποῖα ἀφειδῶς ἐμοίραζον ἄλλοτε αἱ καλαὶ οἰκοκυραὶ εἰς τοὺς παλαιούς των αἰοδούς· ψυχρότης, παγετώδους ὑποδοχή, ὄμμα στρυφνόν, κλείσιμον θύρας κατὰ πρόσωπον τῶν κ. κ.· ἂν δὲ οἱ κ. κ. εἶχον τὴν ἀναίδειαν νὰ ἐπιμείνουν, ἐχθροπραξίαι! τὸ θαυματουργὸν σάρωθρον, τὸ ὁποῖον αὐτοστιγμὴ μεταβάλλει τὴν οἰκίαν ἀπὸ κολάσεως ἀκαθαρσίας εἰς παράδεισον καθαριότητος, ὑψοῦται ἀπειλητικὸν καὶ... οὐαὶ τοῖς ἀνθισταμένοις.

Πρὸ τῆς ἱλαροτραγωδίας ταύτης ἃς προσπαθήσουν νὰ παρηγορηθοῦν οἱ φίλοι τῆς παραδόσεως. Ἦτο πεπρωμένον! Καὶ αὐτὸ τὸ ἔθιμον, τὸ ὁποῖον τόσα μᾶς ἐνθυμίζει, θὰ ταφῇ μετ' ὀλίγον ὑπὸ τὸ παχὺ στρῶμα τῶν ξηρῶν φύλλων, τὰ ὁποῖα ῥίπτει ὁ *διαβαίνων χρόνος* (ὡς λέγει ὁ ποιητής). Ὁ Χριστουγεννιάτικος παιάν, ἡ πρωτοχρονιάτικη μελωδία, τὸ μαγευτικὸν τριγώνισμα (κατὰ τὸ κιθάρισμα) θ' ἀνῆκουν μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἱστορίαν, ὅλα συντείνουν πρὸς τοῦτο.

“Ὅσους τροβαδούρους δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἀναρπάσῃ ὁ θεὸς τῶν Νεοπλούτων εἰς τοὺς παραδείσους τῆς Ἑδέμ, τὸ φοβερὸν οἰκοκυρικὸν σάρωθρον ἀνέλαβε νὰ ἐκσφενδονίσῃ εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως.

Μεγαλοπρεπὴς κηδεὶα θὰ συνοδεύσῃ τὴν παλαιὰν συνήθειαν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν (ἂν ὑπάρχει τοιαύτη μετὰ θάνατον καὶ διὰ τὰς συνηθείας), ἀνὰ ἓν ἀνοστογράφημα (χειρότερον τοῦ παρόντος) θὰ γραφῇ ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ἐνδεδειγμένων καὶ οὕτω θὰ συμπληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ ἀπαισίου καλαμπουριστοῦ, δεινοῦ ψυχολόγου καὶ φοβεροῦ ψυχρολόγου: *Τὰ Χριστιανικὰ κάλαντα ἐξελίσσονται αἰσίως εἰς Ἑλληνικάς καλένδας!*

(†) *Κωνσταντῖνος Γ. Γρατσιᾶτος* (Δ' 1919 - 1920)

18. Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου.

Ἐπῆρξεν ἡ προσφώνησις τοῦ κυρίου Κοκκινομύτου, δημοδιδασκάλου, ὅτε ὑψώνων τὸ ποτήριον πλήρες ῥητινῆτου ηὔχετο ἀπὸ καρδίας ὑπὲρ τῆς μακροημερεύσεως τῶν τριῶν συμπινόντων μετ' αὐτοῦ, ὁμοῦ δὲ καὶ τοῦ Βάχχου. Ἦτο 55 περίπου ἑτῶν, μέτριος τὸ ἀνάστημα, ῥοδοκόκκινος καὶ ἡλιοκαής, διότι πρὶν γίνῃ δημοδιδάσκαλος ἦτο ἓνας καλὸς ψαρᾶς, μὲ ῥίνα καταπόφυρον καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς λαμπυρίζοντας καὶ δακρύνοντας καθ' ἑκάστην στιγμήν, πράγματα τὰ ὅποια κατεδείκνυν σαφῶς τὴν λατρείαν τοῦ πρὸς τὸν Βάχχον καὶ τὴν κρασσοκατάνυξιν του. Ἡ συντροφία του ἀπετελεῖτο ἀπὸ δύο χωρικούς, θαυμαστὰς τῆς μεγαλοφυΐας του, συνάμα δὲ καὶ τοῦ ἀχωρίστου συντρόφου του οἶνου, καὶ ἀπὸ ἑνα ψευδοευλαβῆ, ἀνθρώπον παχύσαρκον καὶ ὀκνηρόν, ἐπονομαζόμενον Κρασοπατέρα, ὅστις ἐθεώρει ὡς οἶκον τοῦ Κυρίου ὄχι τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὸ καπηλεῖον τοῦ μάρμακα Θύμιου, καὶ ὅστις ἀντὶ νὰ ὑμνῇ

καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν, ἐνεκωμίαζε καὶ ἐτραγούδει τὸν ἀγαπητόν του Διόνυσον. «*Πίωμεν, φάγωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν*» ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος Κοκκινόμυτης, ἐνθους γενόμενος, διότι ἤδη αἱ πρῶται ἀναθυμιάσεις ἀνήρχοντο καὶ ἐστροβιλλίζοντο ἐντὸς τῆς σοφῆς του κεφαλῆς· τὰ ποτήρια συνεκρούσθησαν μὲ ἓνα παρατεταμένον τράνγκ, ἀκολούθως ὑψώθησαν ἐν σπουδῇ καὶ ἀπνευστί ἐξεκενώθησαν, διότι, ὡς φαίνεται, ἐφοβοῦντο μήπως ὁ οἶνος κάμη πτερὰ καὶ φύγῃ.

Ὁ κύρ-Κρασοπατέρας ἀκολούθως ἐχασμήθη, ἔφερε τὸν δάκτυλόν του σταυροειδῶς πρὸ τοῦ ἀνοιγομένου σπηλαίου, καὶ κατόπιν ἐκβάλλων ἓνα ἄναρθρον γρυλισμόν, ἐπρόφερεν ἐν δυσκολίᾳ τὴν λέξιν *διηρῶ*. Ἀμέσως διετάχθη ἓνα κατοσταράκι εἰς τὰ τέσσαρα καί, ἀφ' οὗ καὶ τοῦτο ἠκολούθησε τὸν δρόμον τῶν προηγουμένων, ὁ ἀξιότιμος δημοδιδάσκαλος ἤρχισε νὰ ἀναπτύσῃ μὲ ῥητορικὴν δεινότητα τὴν ἐξευγενιστικὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος τὸ θεῖον νέκταρ.

— Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, ἀγαπητοί μου, τὸν ἐθεοποίησαν τὸν οἶνον καὶ τοῦ προσέφερον θυσίας καὶ τὸν ἔφαλλον καὶ τὸν ἐπῆνουν, ὡς τὸ μόνον φάρμακον, διὰ τοῦ ὁποίου ἠδύναντο νὰ λησμονοῦν τὰ βάσανα καὶ τὰς μερίμνας. Οἱ μεταγενέστεροι τὸν λατρεύουν καὶ εἶναι ζήτημα ἐὰν θὰ ὑπῆρχεν ὁ σημερινὸς πολιτισμός, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ οἶνος. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν ὑψλόγησε καὶ μετέβαλεν αὐτὸν εἰς αἱμά του.

Ὁ κύρ-Κρασοπατέρας ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἐξεφώνησε: Εὐλόγησον οὖν τοὺς δούλους σου, δέσποτα.

Ὁ οἶνος εἶναι ἐκεῖνος, ἀδελφοί μου (ἐν τῷ πίνειν, ἐννοεῖται), ὅστις ἐκπολιτίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ τοῦ δίδει τὰ πτερὰ τῆς φαντασίας του.

Περίεργον, ὡς βλέπετε, θεωρίαν εἶχεν ὁ περινούστατος δημοδιδάσκαλος περὶ τοῦ οἶνου. Ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν θεωρίαν του, παρηγγέλθη ἕτερον κατοσταράκι, προσφερόμενον ὑπὸ τοῦ κύρ Κρασοπατέρα, ὅστις ἤρχισε νὰ διαβλέπῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν καπνῶν τῆς μέθης του ὅτι δὲν ἁμαρτάνει ποσῶς λατρεύων τόσον ὑπερβολικῶς τὸν θεὸν Διόνυσον.

Αἴφνης ὁ κύριος Κοκκινομύτης ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θέσεως του καὶ διευθύνεται διὰ μεγάλων βημάτων πρὸς τὴν θύραν· ἐνεθυμήθη πὼς ἔχει μάθημα σήμερον· ἐξέρχεται ὑπὸ τὰ εἰρωνικά βλήματα τῶν συντρόφων του, παραπαίων καὶ κλονιζόμενος εἰς ἕκαστον βῆμα, πρὸς τὸ σχολεῖον, ἂν καὶ ἤδη εἶναι ἡ 10η π. μ. Ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας ἀμφιταλαντευόμενος καὶ παραπαίων γεωμετρικῶς καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου οἱ μαθηταὶ φωνάζουν καὶ θορυβοῦν.

Τί ἔχομεν σήμερον; ἐρωτᾷ, διευθυνόμενος πρὸς τὴν ἔδραν. Οἱ μαθηταὶ ἐν ἐνὶ στόματι ἀποκρίνονται: «Γραμματικὴν, κύριε!» «Φίλε Κλουβιοκεφαλᾶκη, ποίας κλίσεως εἶναι τὸ ὄνομα Βάκχος;» Ὁ Κλουβιοκεφαλᾶκης διστάζει· «δευτέρας εἶναι κούτσοιρο, δευτέρας» ἀναφωνεῖ ὀργίλως ὁ διδάσκαλος. Καὶ ὁ τόσον καλῶς γνωρίζων τὴν κλίσιν τοῦ ὀνόματος τούτου, ὡς ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας του κλίσεως πρὸς τὸν Βάκχον, πηγαίνει τρικλίζων ἀνὰ μέσον τῶν θρανίων νὰ τραβήξῃ τὸ αὐτὶ τοῦ ἀμελοῦς μαθητοῦ καὶ νὰ τὸν ῥαπίσῃ ἢ νὰ τὸν τσιμπήσῃ. — Ποῖος ἄλλος ἡμπορεῖ νὰ μοῦ εἴπῃ ἓνα ὄνομα τῆς δευτέρας κλίσεως;

Μία χεὶρ ὑψοῦται εἰς τὸ τέλος. — Λέγε, Ἐξυπνιάδην, ποὺ πάντα ἔρχεσαι μελετημένος. — Ὁ Ἐξυπνιάδης ἐνθαρρυνθεὶς ἀποκρίνεται: *Διόνυσος, οἶνος*. — Μπράβο, κατεργάρη, μπράβο. Καὶ ὁ κατακόκκινος ἀπὸ τὸν ῥητινίτην καὶ τὴν ὀργὴν διδάσκαλος κατευνάζεται τώρα καὶ πηγαίνει νὰ θωπεύσῃ τὸν ἐπιμελῆ Ἐξυπνιάδην.

Μετὰ τὸ μάθημα τῆς γραμματικῆς ἀκολουθεῖ τὸ τῆς ἀριθμητικῆς· ὁ κύριος Κοκκινομύτης ἀποτείνεται πρὸς τὸν Ἐξυπνιάδην, ὅστις τὸν κατανοεῖ καὶ γνωρίζει τὰς ἰδέας του, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοῦ εἴπῃ πόσα δράμια ἔχει ἡ ὀκτῆ. Ὁ Ἐξυπνιάδης ἀπαντᾷ: 400, κύριε. Ὁ διδάσκαλος εἰς τὸ ἀκουσμα αὐτὸ ἀναστενάζει βαθέως καὶ μὲ ψυχικὸν πόνον ψιθυρίζει: *Αυστηρῶς τόσα μόνον!* μπράβο!

Ἀκολουθεῖ τὸ μάθημα τῆς ὀδικῆς· οἱ μαθηταὶ ψάλλουν τὰ πράσινα φύλλα, τὰ κόκκινα μῆλα μ' ἀρέσουν πολὺ.

Ὁ διδάσκαλος ἐξαγριοῦται: — Ποιὸς σᾶς ἐδίδαξε αὐτὲς τὲς

ἀηδίες, παλιόπαιδα;—Ὁ ἄλλος διδάσκαλος, ὁ περσινὸς ἀπαντᾷ ἓνας μικρός.—Νὰ τοῦ εἰπῇτε τὴν κακὴν τοῦ τὴν ἡμέραν! ἔλατε, προσέχετε νὰ σᾶς μάθω ἐγὼ ἓνα τραγουδάκι.

Ὁ διδάσκαλος τραγουδεῖ καὶ οἱ μαθηταὶ ἐπαναλαμβάνουν ἐν χορῷ

ὦχ! πῶς μ' ἀρέσει τὸ ῥετσινᾶτο!
π' ἀνάθεμά το, πῶς τ' ἀγαπῶ!.....

Ὁ διδάσκαλος εὐρίσκεται εἰς τὰς στιγμὰς τῆς δόξης του.

Τὸ σχολεῖον πανηγυρίζει καὶ ὁλόκληρον τὸ χωρίον ἀντηγεῖ ἀπὸ τὸ ῥῆσμα τῶν μαθητῶν.

Τὸ μάθημα τελειώνει μὲ τὴν εὐχὴν ταύτην: «Κύριε, ἴδε καὶ ἐπίβλεψον τὴν ἄμπελον ταύτην, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου». Καὶ ὁ διδάσκαλος φεύγει ἀπὸ τὸ σχολεῖον καὶ διευθύνεται εἰς τὴν οἰκίαν του, εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του καὶ σιγοτραγουδῶν εἰς τὸν δρόμον:

Νάταν ἡ θάλασσα κρασί,
Θεέ μου, τί ζωὴ χρυσῇ!.....

Δημήτριος Γ. Θεοδώρου (Γ' 1918—1919)

19. Ἡρωισμός.

Ὡραῖον πράγμα ἡ παλληκαριά. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ λέγῃ τις ὅτι εἶναι παλληκάρι καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίωσιν νὰ τὸν πιστεύουν οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι καὶ εἰς θέσιν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ τὸ ἀποδεικνύῃ.

Ἐδοκιμάσατε ποτὲ νὰ ξυρισθῇτε χωρὶς σαπουνάδαν; εἶναι ἀλήθεια, τρομερόν. Εἶναι ὥς νὰ σᾶς ξεριζώνουν τὰς τρίχας, Καὶ ὅμως ἓνα ἀληθινὸν παλληκάρι εἶναι ἱκανὸν νὰ μὴ βάλλῃ διόλου σαπουνάδαν, ὅταν θέλει νὰ σᾶς πείσῃ ὅτι ἀντφεῖ πάντα πόνον.

Εἰς ἓν ἐκ τῶν περιφήμων λαϊκῶν κουρείων τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς εἰσῆλθεν ἐσπέραν τινὰ εἰς νέος πελάτης. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς ἄλλος πελάτης ἐκάθητο ἐπὶ τῆς πολυθρόνας καὶ ὁ νέος ἠναγκάσθη νὰ περιμεῖνῃ ἀναμένων τὴν σειρὰν του.

Περιμένων παρηκολούθησεν ἐκ τῆς θέσεώς του τὸν ἀκόλουθον διάλογον μεταξὺ κουρέως καὶ πελάτου καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κουρεὺς ἡτοιμάζετο νὰ ἐπαλείψῃ τὰς παρειὰς τοῦ πελάτου δι' ἀφθόνου σαπουνάδας.

— Οἱ Σουλιῶτες ξυρίζονται χωρὶς σαπουνάδα.

— Μωρέ, τί λές; καὶ δὲν πονᾶνε;

— Μπά! δι' ἓνα Σουλιώτην αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε.

Τὸ ξύρισμα ἐτελείωσε καὶ ὁ νέος πελάτης ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς πολυθρόνας. Ὁ κουρεὺς ἔλαβε τὸ δοχεῖον τῆς σαπουνάδας καὶ ἡτοιμάζετο νὰ τὸν ἐπαλείψῃ, ὅτε ἐκεῖνος τὸν ἐσταμάτησε.

— Περιττόν, εἶπεν ἀγερώχως.

— Διὰ τί; ἠρώτησεν ἐκπληκτος ὁ κουρεὺς.

— Σουλιώτης, ἀπήντησε κομπάζων ὁ πελάτης, ἐν ᾧ ὁ κουρεὺς τὸν προσέβλεπε μετὰ θαυμασμοῦ.

Ἦρχισε τὸ ξύρισμα ἄνευ σαπουνάδας. Ὁ πελάτης κατ' ἀρχὰς κατέπινε τοὺς πόνοους, ἀλλ' ἐπὶ τέλους μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομεῖνῃ ἀνέκραξε, σφίγγων νευρικῶς τὰς παλάμας:

— Βάλε σαποῦνι!

— Μὰ δὲν εἶπες ὅτι εἶσαι Σουλιώτης; ἠρώτησεν εἰρωνικῶς ὁ κουρεὺς.

— Ναί, μὰ ... ἀπὸ τὰ περίχωρα τοῦ Σουλίου, ἀπήντησε.

Ἄ! ἔτσι λοιπόν! ἀπήντησε πονηρῶς ὁ κουρεὺς δαγκάνων τὰ χεῖλη του, διὰ νὰ πνίξῃ τοὺς γέλωτάς του.

Γεώργιος Ι. Οἰκονομόπουλος (Γ' 1918-1919)

20. Ὁ πολὺς Ἐξυπνιάδης.

Ὁ κ. Ἰωάννης Ἐξυπνιάδης εἶναι εἰς ἀπὸ τοὺς νεοπλούτους, προικισμένος μὲ εὐφυΐαν καὶ ... φιλαργυρίαν. Ἄν ἐρωτᾷτε διὰ τὸ ἐπάγγελμά του, ἐφοπλιστὴς τῆς ξηρᾶς, ἦγουν.... Παντοπώλης. Ἐὰν ἐρωτήσητε περὶ τῆς καλωσύνης του τὸν μικρὸν του ὑπηρέτην, τὸν γνωστὸν μπακαλόγατον, θὰ σᾶς δείξῃ, κινῶν ἐμφαντικῶς τὴν κεφαλὴν, τὴν ῥάβδον τὴν ἱσταμένην ἀπειλητικὴν ἄνωθεν τοῦ εὐωδιάζοντος ἐκ τῆς καθαριότητος γραφείου τοῦ κυρίου του καὶ θὰ φέρῃ τὴν χεῖρα εἰς τὰ νῶτα, εἰς τὰ διαρκῶς ἀναξιοπαθοῦντα αὐτὰ μέλη τοῦ σώματός του.

Ἄλλ' ὁ κύρ Γιάννος εἶναι καὶ ὁ πάρεδρος τῆς Κοινότητος. Ἐν τῇ εἰδικότητί του δὲν ἐβράδυνε καὶ πάντα τὰ εἰσερχόμενα εἰς τὸ κοινοτικὸν Ταμεῖον νὰ μεταβάλῃ εἰς... ἐδώδιμα. Φυσικὰ δὲν θὰ εὗρητε παράδοξον τώρα ὅτι τὸ προκοιλίον τοῦ κ. Ἐξυπνιάδου ἔλαβε τεραστίας διαστάσεις ἐν καταπληκτικῇ ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἰσχνὰς κοιλίας τῶν ἄλλων χωρικῶν. Εἶναι τρομεροὶ φαγᾶς, ἀληθινὴ καταβόθρα φαγητοῦ.

Ἀλλὰ πᾶν μέτρον ἄριστον. Ὁ κ. Ἐξυπνιάδης καταλαμβάνεται ἐσχάτως ἀπὸ τρομεροῦς πόνους τοῦ στομάχου πρὸς μεγάλην χαρὰν τοῦ μικροῦ του ὑπηρέτου. «Πρέπει, κύρ Γιάννο, νὰ πᾶς στὴν πόλι. Ἐκεῖ θὰ γίνῃς καλὰ ἀσφαλῶς. Πρέπει νὰ κυτᾷξῃς τὴν ὑγεία σου.» Αὐτὰ ἐπανελάμβανον ἐν συναυλίᾳ οἱ πονηροὶ χωρικοί, διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἔστω καὶ ἐπ' ὀλίγον τοῦ ἀπλήστου παντοπώλου, ὁ ὁποῖος ὥς βδέλλα ἀπεμύζα τὸ αἷμά των μὲ τὴν αἰσχροκερδῇ ἀκρίβειαν τῶν τροφίμων.

Καὶ ὁ κύρ Γιάννος πείθεται καὶ παραδίδει τὴν διεύθυνσιν τοῦ παντοπωλείου εἰς τὸν μικρὸν μπακαλόγατον πρὸς μεγάλην χαρὰν πάντων τῶν χωρικῶν. Ὁ ὀνομαστὸς καὶ περίφημος στομαχολόγος ἱατρὸς κ. Ἀφηρημένος συνεστήθη εἰς τὸν κ. Ἐξυπνιάδην, ἰδιαιτέρος ἱατρὸς καὶ πολλῶν ἱερῶν Μονῶν, θεραπεύσας πλείστους Μοναχοὺς, ὑποφέροντας ἐκ τῆς

αὐτῆς παθήσεως, ὥς βλέπομεν ἐκ τῶν καθημερινῶν διαφημίσεων εἰς τὰς ἡφημερίδας. — Καὶ δὲν μοῦ λέγετε, πόσα παίρνει στὴν ἐπίσκεψιν; — Μὰ τὰ λεπτά, καὶ μένε, θὰ λογαριάσῃς τώρα; Μὰ σὲ καλὸ σου! δὲν κυττάξεις νὰ γίνῃς καλὰ μίαν ὥραν ἀρχύτερα; — Ναί, ναί, καλὰ λέτε.

Καὶ ὁ κύρ Γιάννος ἐτοιμασθεὶς ἀπεπειράθη νὰ ἐκκινήσῃ. Ἄλλὰ ... εἰς πᾶσαν ἀπόπειραν νὰ ἐκκινήσῃ διὰ τὴν οἰκίαν τοῦ διασήμου Καθηγητοῦ ἰδρῶς ἄφθονος τὸν περιέλουε καὶ μόνῃ ἢ ἰδέα ὅτι ὁ δόκτωρ ἠδύνατο νὰ λάβῃ καὶ 30 δραχμαίς, αὐτὸν τὸν ἰδρωῖτα τοῦ προσώπου του, τὸν ἐκάρφωνεν εἰς τὴν θέσιν του. Ἄλλ' οἱ πόνοι ἐπετείνοντο καὶ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῶν εἰς στιγμὴν ἀπελπισίας ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν. Ὀπλισθεὶς μὲ θάρρος, ὀπλίσας δὲ καὶ τὸ βαλλάντιον μὲ ὀλίγα πεντὸδραχμα, ἐκκινεῖ κρατῶν τὸ μέτωπον ὑψηλά. «Ἐγὼ γυμνῶνω ἕναν κόσμον ὁλόκληρον, ἔλεγε πολλάκις καθ' ὁδόν πῶς θὰ ἀφήσω τώρα νὰ μὲ γυμνώσῃ ἕνας ντετῶρος [doctor]!» Καὶ διὰ τοιούτων ἐνέσεων διαρκῶς τονώνων τὰς δυνάμεις του, ἀπαθὴς κατ' ἐπίφασιν, χωρὶς ὅμως νὰ παύσῃ καὶ νὰ εἶναι ὠχρὸς ἐκ τοῦ φόβου τῆς ἀβαρίας τοῦ βαλλαντίου, διαρκῶς καταστρώων σχέδια, διὰ νὰ γελάσῃ τὸν ἱατρόν, ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας τῆς οἰκίας τοῦ κ. Ἀφηρημένου καὶ κτυπᾷ τὴν θύραν τῆς αἰθούσης, ὅπου ἀνέμενον οἱ ἀσθενεῖς.

Ὁ ὑπὸ κτῆς τοῦ ἱατροῦ μὲ τὴν λευκὴν ποδιὰν καὶ τὸ πτερὸν τοῦ ξεσκονίσματος εἰς τὴν χεῖρα ἔσπευσε νὰ ἀνοίξῃ. — Τί ζητεῖτε, παρακαλῶ;

— Δηλαδή (καὶ ἐξηρόβηχεν ὁ κύρ Γιάννος). Δὲν μοῦ λέτε σεῖς, παρακαλωσῶν, σεῖς γνωρίζετε πολὺ καλασαά, πόσα παίρνει ὁ ἱατρὸς εἰς τὴν ἐπίσκεψιν; — Κύριε, κατὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν δρχ. 25, διὰ πᾶσαν ἄλλην κατόπιν δρχ. 5. — Ποῦ εἶναι ἡ θύρα τοῦ Γραφείου; — Ὅριστε, ἐκεῖ!

Ὁ κ. Ἀφηρημένος κατεγίνετο ἤδη εἰς τὴν εὐρεσιν φαρμάκου, τὸ ὁποῖον θὰ περιεποιεῖ εἰς αὐτὸν μεγάλῃν δόξαν, καὶ ἦτο ἀπερροφημένος τελείως ἐκ τῆς ἐργασίας, ὅτε ἀνοίγει ἡ θύρα τοῦ Γραφείου καὶ ὁ κ. Ἐξυπνιαδὴς, πλήρης χαρᾶς, διότι αὐ-

τὸς εἶχεν εὔρει ἤδη τὸ ἰδικόν του φάρμακον δι' ὃ,τι ἐφο-
βεῖτο, προσφωνεῖ τὸν ἱατρὸν μὲ τόνον φιλικώτατα οἰκεῖον, ὥς
νὰ ἦτο ἀπὸ πολλοῦ γνώριμος. — Καλὴ μέρα σας, κ. Καθη-
γητά' νά, καὶ πάλιν ἐδῶ εἶμαι Πράγματι ὁ κ. Ἐξυπνιάδης
εἶχεν ἐξέλθει τοῦ Γραφείου πληρώσας μόνον 5 δραχ. ὥσάν νὰ
ἦτο τακτικὸς ἐπισκέπτης.

Ἰαθεῖς τελείως ἐπέστρεψεν εἰς τὸ χωρίον του καὶ πολλάκις
διηγεῖτο ὑπερηφάνως τὸ κατόρθωμά του. Ἐν τῇ ἐκλογικῇ του
μάλιστα ὁμιλίᾳ κατὰ τὰς ἐπακολουθησάσας κοινοτικὰς ἐκλογάς,
διὰ νὰ δείξῃ πῶς θὰ ἐπροστάτεue τὸ συμφέροντα τῆς κοινό-
τητος, διευμπάνισε καὶ ἐπισήμως ἐνώπιον ὅλων τῶν ἐκλο-
γέων πῶς κατώρθωσε νὰ γελάσῃ καὶ ἔνα.... κουτογιατρον!

Υ. Γ. Ἐσχάτως πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ κ. Ἀφηρημένος,
καταγινόμενος εἰς τὴν ἐφεύρεσιν φαρμάκων τινός, ἀπέθανε
δηλητηριασθεὶς ἐκ τῆς μεγάλης του ἀφηρημάδας.

Σπυρίδων Σ. Πάλλης (1^η 1918-1919)

21. Ὁ μπάρμπα - Γιάννης καὶ ὁ ὄνος του.

Εἶναι παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Ἡ αὐγὴ καλύπτει
μὲ τὸν πορφυροῦν πέπλον τῆς τὴν γραφικὴν κοιλάδα. Κάπου
κάπου τὸ κελάδημα τῶν πολυάλων πτηνῶν καὶ ὁ φλοῖσβος
τῶν κρυσταλλίνων ὀυακίων διακόπτουν τὴν πρωινήν μονοτο-
νίαν. Παντοῦ ἐρημία. Μόνον ἐκεῖ κάτω, μακρὰν, εἰς τὸ βά-
θος τῆς κοιλάδος μόλις διακρίνεται μία σκιὰ κινουμένη ὀυ-
θμικῶς, ἔν ζῶον φορτωμένον καὶ ἀκολουθούμενον ἀπὸ τὸν
ὁδηγόν του.

Ἡ ὥρα παρέρχεται καὶ ὁ ἥλιος ἀνατέλλει. Ὁ μπάρμπα -
Γιάννης ἔρχεται ἀπὸ τὸν μύλον μὲ τὸν παλαιόν του σύντροφον
κουρασμένον ἀπὸ τὸ φορτίον τοῦ ἀλεύρου. Τὸ πτωχὸν ζῶον
ἐξηντλημένον ἀπὸ τὴν κόπῳσιν καὶ τὸ βάρος ἀφ' ἑνός, καὶ
ἀπὸ τὴν κακὴν δίαιταν ἀφ' ἑτέρου, σταματᾷ εἰς τὴν μικρὰν
πλατεῖαν τοῦ χωρίου καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ κάμῃ οὔτε ἓν βῆμα πρὸς

τὰ ἐμπρός. Μάτην αἱ θωπεῖται καὶ τὰ καλοπιάσματα τοῦ κυρίου του· οὔτε μαστιγώσεις ἀνηλεεῖς οὔτε ὕβρεις βάνανσοι δύνανται νὰ μετατρέψουν τὴν ἄκαμπτον ἀπόφασιν τοῦ πείσμονος ζώου. Ὁ μπάρομπα - Γιάννης περίρρυτος ἀπὸ τὸν ἰδρωτὰ σταυρώνει πλέον τὰς χεῖρας, ἐξερευγόμενος μόνον ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του χεῖμαρρον ὕβρεων κατὰ τοῦ θεοκαταράτου.

Αἴφνης μία πτωχὴ γυναικοῦλλα, ἡ θεῖα Τρισεύγενη, ἡ ὁποία τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔνηθε μαλλιά εἰς προσηλιακὸν μέρος πρὸ τῆς πτωχῆς καλύβης της, νανουρίζουσα συγχρόνως ἐπὶ τῶν γονάτων της τὸν μικρὸν ἔγγονόν της, ἀφήνει ὅλα αὐτὰ καὶ τρέχει νὰ δώσῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τὸν ἀξιοθρήνητον μπάρομπα - Γιάννην. Μάτην κτυπᾷ, μάτην ὠθεῖ τὸν ἀκίνητον ὄνον· ὁ κυρ μαρκος οὐκ ἐβούλετο συνιέναι. Τότε ἡ κυρὰ Τρισεύγενη θυμωμένη λέγει πρὸς τὸν γέρο - Γιάννην: «Περίμενε λίγο καὶ θάρθω νὰ σὲ βοηθήσω· θὰ τὸν εὕρῃ τὸ δάσκαλό του!»

Αὐτοὶ οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι ἐγκλείουν ἀπερίγραπτον ἀγάπην καὶ φιλανθρωπίαν, ἔβαλον τὴν καρδίαν τοῦ συγχωρίου εἰς τὴν θέσιν της. Πράγματι μετ' ὀλίγα· στιγμὰς ἐμφανίζεται ἡ γραῖα φέρουσα ἀνὰ χεῖρας χωνίον πλήρες πεπέρεως, ἀπολήγον εἰς τὴν ἄκραν εἰς μίαν μικρὰν ὀπὴν· τὸ ἔφερε μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας, ἵνα μὴ χυθῇ μηδὲ εἰς κόκκος εἰς τὸ ἔδαφος καὶ δὲν φέρῃ ἀκέραιον τὸ χαριέστατον ἀποτέλεσμα. Οἱ συγκεντρωμένοι διαβάται παραμερίζουν ἐκπληκτοὶ καὶ παρακολουθοῦν μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα τοὺς τρεῖς ἥρωας τοῦ παρόντος καὶ τὸ δραστικὸν πιπέρι, διὰ νὰ ἴδουν ποῦ ἐπὶ τέλους θὰ καταλήξῃ τὸ πρᾶγμα.

Ἡ κυρὰ Τρισεύγενη μὲ μεγάλην χαρὰν ἐξωγραφισμένην εἰς τὸ πρόσωπον καὶ μὲ τὸ θαυματουργὸν πιπέρι εἰς τὴν χεῖρα πλησιάζει, ἐπιβάλλουσα καὶ σοβαρά, σηκώνει τὴν οὐρὰν τοῦ ζώου καὶ μὲ τὴν μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰσάγει εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ τετραπόδου τὸ γνωστὸν δραστικόν, ἐνῶ γύρω ὁ συγκεντρωμένος κόσμος κεκηνῶς σχολιάζει τὸ γεγονός.

Τὸ πιπέρι, ὥς τὸ καλύτερον τῶν φαρμάκων, ταχέως καὶ πλήρως ἔφερεν ἀπροσδόκητον ἀποτέλεσμα· διότι εὐθύς, μόλις

εισηλθὲν εἰς τὰ ἔντερα τοῦ ὄνου, τὸν ἐξεμάτισε τόσον ταχέως καὶ ἀποτόμως, ὥστε ἀρχίζει παρ' ὅλον τὸ φορτίον νὰ πηδᾷ, ν' ἀνορθοῦται εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας, νὰ φωνάζῃ τόσον δυνατὰ καὶ τόσον λυπηρὰ, ὥστε νὰ σηκώσῃ ὅλον τὸ χωρίον ἐπὶ ποδός. Καὶ δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς αὐτὰ σπᾷ τὸ σχοινίον, μὲ τὸ ὁποῖον τὸν ἐκράτει πρότερον ὁ κύριός του, ῥίπτει τοὺς δύο σάκκους τοῦ ἀλεύρου κατὰ γῆς καὶ ἀκατάσχετος λαμβάνει τὴν ἄγουσαν εἰς τὰ ὄρη.

Ὁ μπαρπα-Γιάννης μένει ἐμβρόντητος· ἔχει ἀπολιθωθῇ μὴ δυνάμενος νὰ πιστεύσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του· εὗρίσκεται εἰς τελείαν ἀπόγνωσιν περὶ τοῦ πρακτείου. Μετὰ δυσκολίας συνέρχεται τὸ λογικόν του ἐπανέρχεται καὶ σκέπτεται τί νὰ κάμῃ. Ἀλλὰ μέσα εἰς τὸν ἀνεμοστροβίλον τῶν σκέψεων, αἱ ὁποῖαι κατακλύζουν τὴν ψυχὴν του, μία ἰδέα ῥιψοκίνδυνος, ἀλλ' εὐκολος νὰ ἐκτελεσθῇ, γεννᾶται εἰς τὸν νοῦν του. Ἀποφασίζει, ἀλλὰ... διστάζει, καὶ πάλιν ἀποφασίζει, ἀλλὰ καὶ πάλιν διστάζει διὰ νὰ προβῇ εἰς τοιοῦτο πραξικόπημα. Ἡ καρδιά του πάλλει ἀκανόνιστα ἀτενίζουσα μίαν τοιαύτην... κατασχύνην. Οἱ ὀφθαλμοὶ του θαμβώνουν ἀπὸ τὴν ἀμηχανίαν....

Ἐρρίφθω ὁ κύβος! Φωτιά στη φωτιά! *similia similibus*, θὰ ἐλέγομεν ἡμεῖς· ἡ φαινὴ ἰδέα ἐπεκράτησεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ γέροντος καὶ τώρα εὐχαριστημένος διὰ τὴν... ὑπερήφανον ἀπόφασίν του τρέχει εἰς τὴν καλύβην τῆς συγχωριανῆς, ἐν ᾧ οἱ παρακολουθοῦντες τὴν σκηνὴν μένουν ἐκ δευτέρου ἐμβρόντητοι, ἀτενίζοντες τὸν πρὸ ὀλίγου σκυθρωπὸν καὶ κατηφῆ γέροντα νὰ σκιρτᾷ ἤδη ἐκ τῆς χαρᾶς του. « Σῶσέ με, Τρισεύγενη, φωνάζει, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας· στήν ἡμέρα, ποὺ ξημέρωσε, λυπήσου με· δός μου ἄλλο ἓνα χωνὶ πιπέρι, γιατί δὲν θὰ μπορέσω νὰ φθάσω τὸ γαῖδαρό μου». Καὶ συγχρόνως ὁ μπαρμπα-Γιάννης ἐξεκούμβωνε τὰ πανταλόνια του καὶ ἔλυνε τὴν βρακοζώναν....Καὶ....ἀν ἡδυνήθη νὰ φθάσῃ τὸ ζῶόν του μαντεύουν οἱ ἀναγνώσται.

Συγρίδων Α. Ρουσέας (Γ' 1918 - 1919)

22. Καιροὶ καὶ ἔθιμα.

Ἦτο ὁ ὕγδοος μὴν, ἀφ' οὗτοῦ ὁ Κώστας ὁ Ποντικός, οἰκογενειάρχης ἀπὸ τὰ Τατάουλα, εἶχε καταταχθῇ εἰς τὸ μέγα καὶ περίφημον ἀνὰ τὴν Τουρκίαν Ταβὰν ταμπουρού. Ὡς Ἕλληνες ποῦ εἰσθε θὰ διερωτᾶσθε βεβαίως τί νὰ σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξις. Ἀπλούστατα, *Σύνταγμα τῆς ὁροφῆς*. Ἄλλο πάλιν διὰ σᾶς ἀκατανόητον. Νὰ σᾶς ἐξηγήσω καὶ αὐτό. Ὁ δυστυχισμένος ὁ κύρ Ποντικός, γνωρίζων πολὺ καλὰ τὴν εὐζωίαν καὶ γλιδὴν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῇ ὁ τοῦρκος στρατιώτης, ὥς καὶ τὰς ἀβρότητας καὶ θωπείας τῶν βαθμούχων πρὸς τοὺς στρατιώτας, προυτίμησε, πολὺ μετριοφρόνως, νὰ μένῃ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐκεῖ, κρυπτόμενος εἰς τὴν ὁροφήν, νὰ ἐξασκῇ μετὰ φόβου θεοῦ, πίστεως, ἀποφεύγων τὰ ἀδιάκριτα βλέμματα, τὸ ἐπάγγελμά του, τὸ τοῦ ὑποδηματοποιοῦ, καὶ τοιοιτοτρόπως νὰ συντηρῇ ὅπως ὅπως τὴν οἰκογένειάν του. Θὰ ἐννοῇτε βέβαια τώρα πῶς, διὰ νὰ ὀνομασθῇ *Σύνταγμα τῆς ὁροφῆς*, δὲν θὰ ἦσαν ὀλίγοι οἱ ὁμοιοπαθεῖς μὲ τὸν κύρ Κώσταν.

Τοιοιτοτρόπως λοιπὸν ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας διῆγεν αὐτὴν τὴν στρατιωτικὴν του ζωὴν, κάμνων ἰδικὰ του στρατιωτικὰ γυμνάσια μὲ τὴν βελόνην καὶ τὰ καλαπόδια, ὅποτε μίαν ὥραίαν πρωίαν τὸ στρατόπεδόν του ὑλέστη τρομερὸν αἰφνιδιασμόν· καὶ κεραυνὸς ἐὰν ἐνέσκηπτε δὲν θὰ ἐτάρασσε περισσότερον τὸν πτωχόν. Τί εἶχε συμβῇ; Τρεῖς ἀστυνόμοι μὲ κουστωδίαν χωροφυλάκων καὶ μὲ τὸν δημογέροντα τῆς συνοικίας, τὸν μουχτάρην, κτυποῦν τὴν ἐξωθύραν του. Οἱ ἔνοικοι δὲν ἤκουσαν καλὰ καλὰ τὰ κτυπήματα καὶ οἱ ἀρειμάνιοι χωροφύλακες διὰ λακτισμάτων κομματιάξουν τὴν θύραν, συντρίβουν τοὺς ὑαλοπίνακες, ῥίπτουν καθίσματα, ἀνατρέπουν τὰ πτωχικὰ ἐπιπλα καὶ τρέχουν κατ' εὐθείαν νὰ συλλάβουν τὸν φυγὸστρατον.

Ὁ Ποντικός; Δὲν ἐπρόφθασε καλὰ καλὰ νὰ ἐξυπνήσῃ ὁ κακόμοιρος, καὶ πανικόβλητος ἀνατινάσσεται ἀπὸ τὴν κλίνην,

τυλίγεται εἰς τὰ πάλωμάτα του, ἀναβαίνει διὰ τῆς μυστικῆς κλίμακος εἰς τὴν ὁροφὴν καὶ ἐκ τοῦ μεγάλου του τρόμου δι-
εισχωρεῖ διὰ τοῦ φεγγίτου καὶ ἰδοὺ τον! εὐρίσκεται εἰς τὰ κε-
ραμίδια!

Οἱ χωροφύλακες ἐργάζονται κάτω. Ἀναστατώνουν κλίνας καὶ κλινοσκεπάσματα, ἀδειάζουν κιβώτια, ἀναποδογυρίζουν ἐπιπλα, μὰ... τίποτε! οὔτε Κώστας οὔτε Κωστής! Καὶ ἀναγκάζονται τότε, ἀφ' οὗ ἔκαμαν τὰ πάντα θάλασσαν καὶ γῆ; Μαδιάμ, νὰ φύγουν τὰ θαυμάσια αὐτὰ ὄργανα τῆς δημοσίας τάξεως, φυσικὰ ὅχι μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, ἀλλὰ μὲ κρεμασμένας, καὶ μὲ τὰ θυλάκια εἰς ἐνδιαφέρουσιν κατάστασιν κατόπιν μικρᾶς σχετικῆς ἀβαρίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν περιεχόμενον τῆς οἰκίας.

Ὁ Κώστας εἶχε σωθῇ· εἶχεν ἀρχίσει νὰ συνέρχεται καὶ νὰ ἀναπνέῃ! Ἀλλὰ... κακῇ τύχῃ! Ἡ ἀπέναντι γείτων, ἡ κυρὰ Φροσύνη, εἶδε τὸ πάλωμα τυλιγμένον εἰς τὰ κεραμίδια καὶ οὐδὲν ὑποπτευθεῖσα φωνάζει τὴν κυρὰ Κώσταιναν: «Ἐνα πάλωμα, καλέ, στὰ κεραμίδια σου! Δὲν τὸ παίρνεις;» Δυστυχῶς εἰς τῶν χωροφυλάκων ἀκούει τὴν φωνήν, γυρίζει ὀπίσω καὶ συνηθισμένος πολὺ καλὰ ἀπὸ παρομοίας περιστάσεις εἰς γυμνάσια ἐλιγμῶν ἀπέναντι τοῦ *Ταβὰν ταμπουροῦ* εἰσορμᾷ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀναβαίνει τέσσαρας τέσσαρας τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος καὶ ἰδοὺ τον εἰς τὴν στέγην! Κόκκαλο ὁ κύρ Κώστας!

«Θὰ κρυώσης, Κώστα ἐφέντημ, στὸν ἀέρα! ἔλα, τζάνουμ, εἰς τὸ καρακόλι νὰ σὲ ζεστάνουμε» λέγει πονηρῶς μειδιῶν ὁ χωροφύλαξ. Ὁ Ποντικός εἶχε παγώσει· εἶχε πολλὰ συστατικά ἀκούσει διὰ τὴν ζέστην τοῦ καρακολιοῦ (ἄστυν. σταθμοῦ) καὶ παγερὸς ἰδρὼς ἤρχισε νὰ τὸν περιλούῃ διὰ τὸν νέον ἀπροσδόκητον αἰφνιδιασμόν. Ἀλλ' οἱ ἐν Τουρκίᾳ γνωρίζουν πολὺ καλὰ τὸ εἰδικὸν φάρμακον κατὰ πάσης Τουρκικῆς ἐπιδρομῆς. Καὶ ὁ Ποντικός, ὥσάν βρεγμένη γάτα τώρα, ἀναγκάζεται νὰ ἀπλώσῃ τὴν τρέμουσαν χεῖρά του εἰς τὸ ἰσχνὸν βαλλάντιόν του· ὅ,τι εἶχεν ἢ δὲν εἶχεν ἐκενώθη ὁλόκληρον εἰς τὰς ἀνοικτὰς χεῖ-

ρας τοῦ χωροφύλακος διὰ τὸν ... κόπον ποῦ ἀνέβη τὴν σκάλα!

Μὲ ἑδαφιαίους τεμενάδες ὑποκλίνεται χαιρετίζων ὁ ἀστυνομικὸς καὶ ὑποσχόμενος, ἀφ' οὗ ἐγνωρίσθησαν, νὰ τὸν ἐπισκέπτεται κάποτε κάποτε, διὰ νὰ ἐρωτᾷ περὶ τῆς ... ὑγείας του. Εἰς τοὺς κάτω δὲ ἀναμένοντας καὶ διαποροῦντας διὰ τὴν βραδύτητά του συναδέλφους ἐδικαιολογήθη ἄρκετὰ ... εἰλικρινῶς. «Ἄιντε πᾶμε! τὸ μικρὸ ἔβρεξε τὸ πᾶπλωμα καὶ τὸ ἀπλώσανε νὰ στεγνώσῃ! Πᾶμε, τζάνουμ, στὸ καρακόλι!»

O tempora, o mores!

Γεώργιος Ν. Σκαρλατίδης (Γ' 1918 - 1919)

23. Ἡ δικαιοσύνη.

Δὲν εἶναι μόνον τὰ γελοῖα, τὰ ὁποῖα μᾶς κάμνουν νὰ γελῶμεν πολλάκις καὶ αὐτὰ τὰ σοβαρὰ ἔχουν τὴν αὐτὴν δύναμιν πρὸς τὰ γελοῖα. Ὑπάρχει τι σοβαρώτερον τῆς δικαιοσύνης; καὶ ὅμως μία δικαιοσύνη, καὶ μάλιστα πολὺ πρωτότυπος, μὲ ἔκαμε νὰ γελάσω πολὺ. Ἐξηγοῦμαι.

Ὁδοιπὸρος τις ἀνεκόπη εἰς τὸν δρόμον του ἐκ στεναγμῶν ἀκουομένων ἀπὸ δένδρον ὑψηλοῦ. Ἦτο ἐκεῖ ἐπάνω τεράστιος ὄφης περιπεπλεγμένος εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ καταβῇ, καὶ ἐστέναζε! «Βοήθειαν, καλέ μου ἄνθρωπε! ἔκραζε πρὸς τοὺς διαβάτας, σῶσον με νὰ καταβῶ νὰ γίνω σκλάβος σου!» Ὁ ἄνθρωπος τὸν εὐσπλαγχνίσθη καὶ τὸν ἔσωσε.

Μόλις ὅμως ὁ ὄφης κατέβη, ἀντὶ εὐγνωμοσύνης ἐκράτησε τὸν ὁδοιπὸρον θέλοντα νὰ ἀναχωρήσῃ.

— Τί ἄλλο μὲ θέλεις; ἠρώτησεν ὁ ἄνθρωπος. — Νὰ σὲ πνίξω καὶ νὰ σὲ φάγω, ἀπήντησεν ὁ ὄφης. — Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, νὰ πνίξης τὸν σωτήρά σου. — Κατ' ἐμὲ ὅμως εἶναι δικαιοτάτον, εἶπεν ὁ ὄφης, εἰς ὅφιν ἔκαμες καλὸν καὶ περιμέγεις προκοπὴν; ἢς μὴ μ' ἐλυπεῖσο.—

Ὁ ἄνθρωπος ἰδὼν ἐκεῖ πον πλησίον βόσκοντα βοῦν προ-
 ἔτεινεν αὐτὸν ὡς δικαστὴν εἰς τὸν ὄφιν. Ὁ ὄφης ἐδέχθη καὶ
 τῷ ἐξέθηκαν τὴν ὑπόθεσιν. — Νὰ τὸν πνίξῃς ἀμέσως καὶ ἄνευ
 ὄρων, εἶπεν ὁ βοῦς. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὰ χειρότερα θηρία τοῦ
 κόσμου. — Ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος ἐρρίγησε διὰ τὴν ἀπόφασιν
 τοῦ δικαστοῦ. Ἐν τούτοις ὅμως εἶπε πρὸς τὸν ὄφιν: «Κάμε
 ὀλίγην ὑπομονήν· διότι ὁ δικαστὴς φαίνεται προκατελειημένος
 κατ' ἐμοῦ καὶ ἄδικος διὰ τὴν μνησικακίαν του πρὸς τοὺς ἄν-
 θρώπους· ἃς ἀναθέσωμεν εἰς ἄλλον τὴν κρίσιν. — Ἔστω, εἶ-
 πεν ὁ ὄφης, διότι θέλω νὰ σὲ φάγω, χωρὶς νὰ ἔχῃς παράπονον
 ὅτι σὲ τρώγω ἀδίκως.

Μετ' ὀλίγον συνήντησαν περιπλανώμενον ὄνον, ὁ δὲ ἄν-
 θρωπος ἀναλογισθεὶς τὴν ἀγαθότητα τοῦ μακροθυμοτάτου
 τῶν ζώων προέτεινεν αὐτὸν ὡς δικαστὴν. Ὁ ὄνος ἀκούσας τὴν
 ὑπόθεσιν ἐτέντωσε σοβαρῶς τὰ μακρὰ του ὦτα καὶ ἀπεκρίθη:
 «Νὰ τὸν φάγῃς ἀμέσως! νὰ τὸν στραγγαλίῃς διὰ τῆς οὐρᾶς
 καὶ νὰ χύσῃς εἰς τὸ σῶμά του ὀλόκληρον τὸ δηλητήριόν σου!
 Εἶναι κακὸν θηρίον καὶ ἀσπλαγχνον τὸ ἀνθρώπινον γένος· ἐγὼ
 τοὺς ὑπηρετῶ ἀνεκτικώτατα, εὐπειθέστατος δοῦλός των, καὶ
 ἐκεῖνοι αἰωνίως μὲ φορτώνουν καὶ μὲ δέρνουν ἀγρίως νυχθη-
 μερόν». «Βλέπεις; εἶπεν ὁ ὄφης· οὐδαμοῦ εὐρίσκεις δίκαιον·
 ἐτοιμάσθητι νὰ σὲ φάγω».

Ὁ ἄνθρωπος κάτωχρος περιελούετο ὑπὸ παγεροῦ ἰδρω-
 τος καὶ τὰ γόνατά του ἔτρεμον. «Ἀκόμη μίαν χάριν, ἐφώναξε. —
 Νὰ τὴν ἀκούσωμεν, εἶπεν ὁ ὄφης γελῶν. — Παρατηρῶ ὅτι καὶ
 οἱ δύο δικασταὶ μας δὲν ἦσαν δίκαιοι, ἀφ' οὗ εἶχον προσω-
 πικὰς δοσοληψίας καὶ παράπονα ἐναντίον τῶν ὁμοίων μου.
 Ἄς μᾶς δικάσῃ καὶ τρίτος δικαστὴς ἀδιάφορος καὶ ἀμερόλη-
 πτος καὶ ὅ,τι ἀποφασίσῃ ἃς γίνη. — Δέχομαι καὶ αὐτό», εἶπεν
 ὁ ὄφης.

Μετ' ὀλίγον εὐρίσκουν ἀλώπεκα, εἰς τὴν δικαιοσύνην τῆς
 ὁποίας ἐνεπιστεύθησαν καὶ οἱ δύο. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως βλέπων
 ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ δικαστὰς μερολήπτας, ἔχασε πλέον τὴν πε-
 ποίθησίν του εἰς τὴν εὐθυκρισίαν των καὶ ἐσκέφθη νὰ λάβῃ

ἄλλα μέτρα. Καθ' ὃν χρόνον δηλαδή ὁ ὄφις ἐξέθετε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἀλώπεκα, ὁ ἄνθρωπος ἐμοίρασε μὲ αὐτὴν μερικὰ πονηρὰ μειδιάματα, μερικὰ κρυφὰ νεύματα, ὅτι θὰ τῇ δώσει τέσσαρας ὄρνιθας καὶ ἓνα πετεινὸν ὥς δῶρον, εἰάν κερδίσῃ τὴν δίκην.

Ἡ ἀλώπηξ πονηρὰ ἀντελήφθη τὸ πᾶν καὶ ἔλαβε τὸ πρᾶγμα ὑπὸ σημείωσιν. Ἠκροάσθη σύννους τῶν διαδίκων, ἐσκέφθη ἐπὶ πολὺ καὶ κατόπιν ἀπαγγέλλουσα τὴν ἐτυμηγορίαν τῆς λέγει σοβαρῶς: «Βλέπω τὰ πράγματα περίπλοκα καὶ πολὺ σκοτεινά. Διὰ τὰ ἐννοήσω καλῶς καὶ κρίνω δικαίως, ἔχω ἀνάγκην μιᾷς πραγματογνωμοσύνης ἐξ αὐτοψίας» θέλω νὰ ἴδω πῶς καὶ ποῦ συνηντήθητε καὶ εἰς ποῖον δένδρον καὶ εἰς πόσον ὕψος ἦτο ὁ ὄφις καὶ πῶς ἦτο περιπελεγμένος ἐπάνω, διὰ τὰ κρίνω ἂν ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ἔχει ἀξίαν τινα.

Ἡ πραγματογνωμοσύνη ἐξετελέσθη παραχρῆμα. Ἀπῆλθον εἰς τὸ μέρος τῆς συναντήσεως καὶ κατὰ διαταγὴν τῆς ἀλώπεκος ὁ ὄφις ἀνῆλθεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου καὶ ἐκεῖ περιεπλάκη ἐκ νέου, οὐδὲν ἐννοήσας ὁ ἄθλιος. — Ἀκόμη ἐδῶ εἶσαι; ἐψιθύρισεν ἡ ἀλώπηξ εἰς τὸν ἄνθρωπον· τρέξε ἀμέσως καὶ φέρε μοι τὸ δῶρον κατὰ τὴν ὑπόσχασίν σου, ἄλλως ἐλευθερώνω πάλιν τὸν ὄφιν καὶ ἀμέσως σὲ πνίγει. — Ὁ ἄνθρωπος τώρα μόλις συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν καὶ ἐτράπη ἀμέσως εἰς φυγὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑποσχέσεώς του.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ ἄνθρωπος ἐξεκίνησε πρὸς συνάντησιν τῆς ἀλώπεκος φέρων ἐπ' ὤμου σάκκον εὐμεγέθη. Ἡ ἀλώπηξ τὸν ἀνέμενεν ἱσταμένη, ὥς πάντοτε πονηρὰ καὶ φιλύποπτος, ἐπὶ τινος ὑψώματος. — Κατάβα ὀλίγον, τῇ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος· σοῦ ἔφερα τὰ δῶρα, ὅσα σοῦ ὑποσχέθην χθές. Ποτὲ δὲν ἔφαγες ὄρνιθας ὥς αὐτάς! — Ἀφησέ τας ἐκεῖ καὶ τὰς παίρνω, ἀπεκρίθη ἡ ἀλώπηξ πονηρευομένη καὶ κατερχομένη δύο-τρία βήματα. — Πολὺ καλὰ λοιπόν, ὀρίστε καὶ... καλὴν ὀρεξιν! εἶπεν ὁ ἄνθρωπος, ἀφήγων κατὰ γῆς τὸν σάκκον καὶ λύων τὸ στόμιον αὐτοῦ.

Ὅποία ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς καὶ ἡ συμφορὰ τῆς ἀλώ-

πεκος, ὅτε ἐκ τοῦ σάκκου ἀνελήδησεν αἴφνης τεράστιος... κύων, ὅστις ἐρρίφθη κατ' αὐτῆς μετὰ λυσσώδους ὀρμῆς ! Σκινη ὀδυνηρὰ καὶ ἐναγώνιος ! Ἡ ἀλώπηξ διωκομένη ὑπὸ τοῦ κυνὸς τρέχει ἔντρομος καὶ ἀκόμη τρέχει. Πηδᾷ χαράδρας, βράχους, ἀκανθώδεις τόπους καὶ δυσβάτους, μόλις δὲ σφύζεται μετὰ πολύωρον διωγμὸν ἀσθμαίνουσα καὶ ἀγωνιῶσα. Μόλις συνῆλθεν ὀλίγον, ἀνελογίσθη τὰ συμβάντα καὶ εἶπε καθ' ἑαυτὴν στεναζούσα : « Καλὰ νὰ πάθω ! Ὁ πατήρ μου δὲν ἦτο δικαστής· ὁ πάππος μου δὲν ἦτο ἐπίσης· οὔτε κανεὶς ἀπὸ τὸ γένος μας. Τί ἤθελα ἐγὼ νὰ ἀναμειχθῶ εἰς ξένας φιλονικίας καὶ νὰ γίνω δικαστής καὶ μάλιστα δύο κατεργαρέων ; »

Χρῖστος Σ. Τσαμπηρᾶς (Γ' 1918 - 1919)

Τὸ προσεχῶς ἐκδοθησόμενον Β' τεύχος θὰ περι-
λαμβάνη τὰς προσφωνήσεις πάντων τῶν μαθητῶν τῆς
Δ' τάξεως 1920-1921 εἰς τὸ ἡρῶον τῶν Ἱερολοχιτῶν
καὶ εἰς τοὺς ἀνδριάντας τοῦ Ῥήγα καὶ τοῦ Κοραῆ ἐπὶ
ταῖς ἐορταῖς τῆς Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίς
1. Δουλιτσίνου 'Ι. Γνωμικῶν ἐφαρμογαί	3
2. Καψάλη 'Α. 'Η Γῆ κινεῖται!	8
3. Κουτσοῦκου Γ. Νεοπλούτων γεῦμα	12
4. Λαγοπάτου Γ. 'Η Μόδα	16
5. » » Κουκουβάγια καὶ φοιτηταί	19
6. Παπαζαχαρίου 'Ι. 'Ανώτερα φιλοσοφικά	23
7. Παπακωνσταντοπούλου Π. Μία Μόδα	27
8. Πετυχάκι Ε. 'Επίσκεψις εἰς τὸ Δρομοκαίτειον	29
9. Σακελλαρίου 'Α. Γλωσσικὴ Βαβέλ	33
10. Σπυλιοπούλου Κ. 'Απὸ τὸ συνέδριον τῶν γυναικῶν	36
11. Τσάτδου 'Α. 'Αφ' ὕψους!	39
12. 'Αδαμοπούλου Α. Τὰ ἀστεία τῆς γρίπης	42
13. Βουτέρη Ν. Ὑπογράφημα	45
14. Βραχιώτου 'Α. Συνωμοσία τῶν γαϊδάρων	48
15. Γλέζου Π. Ναξιακοὶ ἔρωτες	51
16. Γρατδιάτου Κ. 'Αλλά—	54
17. » » Παλαιὰ ἔθιμα	60
18. Θεοδώρου Δ. Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου	63
19. Οἰκονομοπούλου Γ. Ἡρωισμός	66
20. Πάλλη Σ. 'Ο πολὺς 'Εξυπνιάδης	68
21. 'Ρουδέα Σ. 'Ο μάρμαπα Γιάννης καὶ ὁ ὄνος του	70
22. Σκαρλατίδου Γ. Καιροὶ καὶ ἔθιμα	73
23. Τσαμπηρᾷ Χ. 'Η δικαιοσύνη	75

Περὶ Ἀργῶν τοῦ Πανόπτου διατριβὴ ἐναίσιμος. Ἀθῆναι 1889.

Ἀρκαδικὴ Ἠχώ (λόγοι κοινωνικῆς δράσεως τοῦ συγγραφέως). Ἀθῆναι 1911.

Παιδαγωγικὴ Βιβλιοθήκη:

I. Διδακτικά. Ἀθῆναι 1915.

II. Ἀριστετέλους Πολιτεία Ἀθηναίων. Ἀθῆναι 1921.

III. Ὅμηρον Ὀδύσσεια (Α'. Ἐκλογὴ Α—Ι—Κ). Ἀθῆναι 1919.

IV. Ὅμηρον Ἰλιάς (Ἐκλογαὶ Α Ἀθῆναι 1920, — Ζ 1920, — Ι). Ἀθῆναι 1916.

V. Ὅμηρον Ἰλιάς (Β'. Ἐκλογὴ Γ—Δ). Ἀθῆναι 1917.

VI. Ὅμηρον Ἰλιάς (Γ' Ἐκλογὴ Α—Β—Θ—Λ). Ἀθῆναι 1919.

VII. Ὅμηρον Ἰλιάς (Ἐκλογαὶ Ο—Ω). Ἀθῆναι 1920.

VIII. Σοφοκλέους Ἀντιγόνη. Ἀθῆναι 1920.

X. Ὅμηρον Ὀδύσσεια (Β'. Ἐκλογὴ Α—Ε—Ζ—Η). Ἀθῆναι 1920.

XI. Σοφοκλέους Οἰδίπους τύραννος. Ἀθῆναι 1921.

XII. Ἀνθολογία ἀρχαίων ἑλλήνων λυρικών. Ἀθῆναι 1919.

XIII. Ὁ Ἐπιστάσιος τοῦ Περιελέους (ἄρτι ἐγκριθεὶς). Ἀθῆναι 1921.

XIV. Αἱ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν μου τῆς Γ' καὶ Δ' τοῦ Προτύπου Γυμνασίου. Ἀθῆναι 1921.

Ἡ ἐκθεσις τῶν θερινῶν ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῆς Β' τοῦ Προτύπου Γυμνασίου. Ἀθῆναι 1915.

Αἰδθνητικὴ ἐρμηνεία τοῦ Β' Στασίμου τῆς Σοφοκλέους Ἀντιγόνης ἐν τῷ Περιδικῷ Ἀγωγῇ Τ. Α' τ. Β'—ΣΤ'.

Διορθώσεις εἰς τὴν Σοφοκλεῖον Ἀντιγόνην καὶ Αἰδθνητικὴ ἐρμηνεία Ὁμ. ι 447—60, ἀνακοίνωσις ἐν τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐταιρείᾳ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 27. Μαΐου 1917.

Διορθώσεις εἰς τὸν Σοφοκλέους Οἰδίποδα τύραννον καὶ Αἰδθνητικὴ ἐρμηνεία Ὁμ. ν 79—80, 119, ἀνακοίνωσις ἐν τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐταιρείᾳ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 27. Μαΐου 1918.

Διορθώσεις εἰς ἐλεγείας, ἐπιγράμματα, ἰάμβους, ἀνακοίνωσις ἐν τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐταιρείᾳ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 2. Ἰουλίου 1919.

Προσεχῶς ἐκδοθήσονται

Αἱ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν μου, τευχ. Β'. Περὶ τὴν πατρίδα, Σοφοκλέους Ἠλέκτρα.